

V.
DİL, KÜLTÜR,
TARİH VE EDEBİYAT
ÇALIŞMALARI
ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

KOORDİNATÖRLER

Prof. Dr. Gökçe Yükselen PELER, Erciyes Üniversitesi -Türk Dili ve Edebiyatı- Koordinatör
Doç. Dr. Kenan KOÇAK, Erciyes Üniversitesi- İngiliz Dili ve Edebiyatı- Koordinatör

DÜZENLEME KURULU

Gamze KAYA, Erciyes Üniversitesi – Felsefe – Doktora
Alperen KÖKTAŞ, Erciyes Üniversitesi –Eski Türk Dili – Yüksek Lisans
Aybike DEMİR, Erciyes Üniversitesi- İngiliz Dili ve Edebiyatı – Yüksek Lisans
Beytullah DALDIRAN, Erciyes Üniversitesi – Yönetim ve Organizasyon – Yüksek Lisans
Buse YORGUN, Erciyes Üniversitesi – Sosyoloji – Yüksek Lisans
Çiğdem DEDEOĞLU, Erciyes Üniversitesi – İngiliz Dili ve Edebiyatı – Yüksek Lisans
Fatma Nur ALTUNDURAN, Erciyes Üniversitesi – Avrasya Araştırmaları – Yüksek Lisans
Gülistan SOYTÜRK, Erciyes Üniversitesi – Sanat Tarihi – Yüksek Lisans
Mustafa KOCAMAN, Erciyes Üniversitesi – İngiliz Dili ve Edebiyatı – Yüksek Lisans
Oğuzhan ÇAKIR, Erciyes Üniversitesi – Avrasya Araştırmaları – Yüksek Lisans
Sevde Ümeyye KUMAŞ, Erciyes Üniversitesi – İngiliz Dili ve Edebiyatı – Yüksek Lisans

Sınırdan Dil ve Kùltür Etkileşimi: Heihe (黑河市)-Blagoveşçensk (Благовещенск) Örneği

Açelya Ayşe Yazgan*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakùltesi Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Asya kıtasının en büyük ve en önemli su kaynaklarından biri olan Amur Nehri, yalnızca doğal ve ekolojik zenginliğiyle değil, aynı zamanda yeryüzündeki en geniş yüzölçümüne sahip iki ÷lkenin doğal bir sınır oluşturması açısından da önemlidir. Çin'in Heihe kenti ve Rusya'nın Blagoveşçensk kentinin, Amur Nehri'nin iki yakasında komşuluk yaptığı bu iki sınır ÷lkenin nasıl kùltür, edebiyat, ekonomi ve dil bağlamında birbirleriyle etkileşime girdiğini göstermektedir. Bu çalışmada, Heihe ve Blagoveşçensk kentlerinin uzun yıllara dayanan komşuluk ilişkileri ele alınmaktadır. İki sınır yüzyıllık komşuluklarının ardından kendi aralarında duygusal bir bağ kurmakla kalmayıp Amur Nehri üzerinden inşa edilen Heihe-Blagoveşçensk köprüsüyle bağlarını fiziki anlamda da ortaya çıkarmışlardır. Söz konusu köprü yalnızca ulaşımı kolaylaştırmakla kalmamış; ticaret hacminin artmasına, kùltürel etkileşimin yoğunlaşmasına, çift dillilikten ekonomik akışın devamlılığının sağlanması üzerine durulmuştur. Bu ikiz kent birbirleriyle etkileşime girerken kendi kùltürlerinden parçaları birbirine saygıyla iletmiştir. Blagoveşçensk ve Heihe örneğinde, Heihe kentindeki Rusça tabelaların yoğunluğu ve Çince telaffuzun etkisiyle tabelaların şekillenmesi, sınır bölgelerinde dilsel temasın somut örneklerinden biridir. Diğer bir örnek olarak ise Blagoveşçensk kentinde Çin ile ticaretinin artmasıyla Çince öğrenime talep yükselmiştir, bu talep artışıyla Blagoveşçensk Devlet Pedagoji Üniversitesi bünyesinde Rusya'daki üçüncü Konfüçyüs Enstitüsü açılmıştır. Yalnızca dil alanında değil, kùltürel alanda da yansımalar gör÷lmektedir. Sınırı sıkça geçen Blagoveşçensk halkı Çin mutfağına aşına olmasıyla şehirde oldukça fazla Çin restoranı açılmıştır. Bu da kùltür etkileşiminin sonuçlarından biridir. Sonuç olarak Heihe ve Blagoveşçensk örneği, sınırların yalnızca ayırıcı değil birleştirici de olabileceğini göstermektedir. Amur Nehri iki ÷lkeyi coğrafi açıdan ayırsa da kùltürel ve dil aracılığıyla kurulan ilişkiler bu mesafeyi aşmaktadır. Amur Nehri iki ÷lkeyi ayırsa da karşılıklı iletişim sonucu ortaya çıkan kelimeler bu mesafeyi minimize etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Blagoveşçensk, Heihe, Amur Nehri, Dil-Kùltür, Ekonomi

Erving Goffman: Reklamlarda Toplumsal Cinsiyet Üzerinden Kadınlara Bakış Analizi

Afra Arpacı* & Sümeyye Kılınç**

***Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü Lisans Öğrencisi

Modern tüketim kültürü ile toplumsal cinsiyet rollerinin yeniden inşa edildiği ve yön verildiği en güçlü “toplumsal suflörler” den biri reklamlardır. Reklamlar, toplumsal hayatın içindeki eşitsiz güç ilişkilerini estetik bir şekilde meşrulaştırarak bireylere idealize edilmiş kimlikler sunar. Erving “Goffman’ın “Reklamlarda Toplumsal Cinsiyet (Gender Advertisements)” adlı eserinde, reklamlarda bulunan sahnelerin gerçek hayatın bir aynası olmadığını, aksine cinsiyet rollerinin yanıltıcı unsurlarla sunulduğu “Hiper-Ritüelleşmiş” kurgusal bağlar olduğunu savunur. Bu çalışmada, reklam filmlerini Goffman’ın “Göreceli Beden Ölçüsü, Kadınsal Dokunuş, İşlevsel Derecelendirilme, Aile, Tabi kılınmanın Ritüelleşmesi, Geri Çekilme İzni” olmak üzere altı temel kategori ile analiz edilmiştir. Örnek olarak Karaca’nın 2020 yılına ait “Olmuşken En İyisi Olsun” reklamı, Erving Goffman’ın Gender Advertisements kuramı çerçevesinde, toplumsal cinsiyet kodlarını “Hiper-ritüelleştirerek” abartılı bir kurguyla sunduğu ve bireylere “Toplumsal Suflörlük” yaptığı nitel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Bu incelemede erkeğin başarısı kamusal alanda (üniversite amfisi) konumlandırılırken, kadının bu başarıyı özel alanda takip eden duygusal bir gözlemci olduğu görülmüştür. Annenin gurur anının hemen ardından mutfak setinin tanıtımına geçilmesiyle kurgulanan “başarılı anne” kimliği, Goffman’ın “onaylanmış geri çekilme” ve “kadınsı dokunuş” kategorileri bağlamında, geleneksel cinsiyet hiyerarşisinin estetik bir meşruiyetle yeniden üretildiğini göstermektedir. Çalışmanın yöntemi olarak nitel araştırma desenlerinden görsel içerik analizi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak reklam filmlerindeki belirli sahneler, Goffman’ın cinsiyet gösterimleri ile sahne içerisindeki karakter davranışları, jest ve mimikler, görsel anlatım unsurları sosyolojik kavramlarla ilişkilendirilerek çözümlenmiştir. Bu çalışmada elde edilen bulgular, Goffman’ın toplumsal cinsiyet sunumuna ilişkin kuramsal yaklaşımı ve toplumsal cinsiyet rollerinin gündelik yaşamda yeniden üretilmesi olgusu üzerinden yeniden tartışılacaktır. Sonuç olarak çalışmamız Goffman’ın perspektifinden reklam filmlerini analiz ederek, reklamların yalnızca tüketim alışkanlıklarını değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyet rollerini ve mekânsal ayrışmayı nasıl yeniden ürettiği ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Goffman, Cinsiyet Gösterimleri, Hiper-Ritüelleşme, Reklam Analizi, Mekânsal Ayrışma

Türk İstihbarat İstilahının Sözlüklerdeki Karşılığı Üzerine Bir Değerlendirme

Ahmet Dursun Tamer*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Terimler veya aynı kavramı karşılayan ıstılahlar; sanat, bilim dalı veya bir mesleki zümrenin hususi niteliklerini barındıran, o alanın şekillendirdiği anlam boyutuyla var olan kelime topluluğudur. Terim Bilimi (Terminoloji) ise bu kelime topluluğunu inceleyen bilim dalıdır. Nitekim muayyen bir düzeyin üstünde yetkinliğe sahip her uğraşı ise kendi kavram dünyasına ihtiyaç duyar. Bu bağlamda bilim dalı ve meslek hususiyetleri barındıran istihbarat sahasının da hiç şüphesiz kendine mahsus ıstılahları bulunmaktadır. Var olan bu kelime topluluğu, alanın barındırmış olduğu gizlilik esası sebebiyle kimi durumlarda belirsizlik oluşturabilmektedir. Türkiye’de son yıllarda istihbarat sahasına yönelik artan içtimai ilginin, beraberinde ciddi bir kavram karmaşası doğurduğu müşahade edilmektedir. Söz konusu bu ilgi, istihbaratın ilmî kelime varlığı ile gündelik dildeki kullanımı arasında keskin bir uçurum oluşturarak kavram hassasiyetinin zayıflamasına neden olmakta ve neticede Türk Dil Kurumu’nun sözlüğündeki tanımlara kadar sirayet etmektedir. Diğer yandan Türk istihbarat alan yazınının uzun yıllar dışı kapalı bir seyir izlemesi, konunun dil bilimi çalışmalarına dahil edilmesini de geciktirmiştir. Bu çalışma kapsamında öncelikle meselenin temeli olan “haber” ve “istihbarat” kavramlarının farklılıkları ele alınacak; medyanın da etkisiyle değişime uğrayan “ajan/casus” kavramlarının tanımları yapılacaktır. Daha sonra Türk Dil Kurumu’nun Türkçe Sözlüğünde istihbarat sahasına özgü bu hassas ayrımları yansıtmadaki yeterliği incelenecektir. Bunların sonucunda istihbaratın sadece birtakım gizli fiillerin oluşturduğu uğraşı değil; aynı zamanda incelik barındıran kendine has bir dili, anlam dünyası bulunan ve farklı alanları birleştiren bir bilim dalı olduğu aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Terim Bilim, Dil Bilim, İstihbarat İstilahı, İstihbarat

İngilizler Özelinde Misyoner Yetiştirme Yöntemleri

Ahmet Ferhat Aras* & Prof. Dr. Gülbadi Alan**

* Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakın Çağ A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

Misyonerlik alan yazını incelendiğinde, bu faaliyetin yalnızca dinsel bir tebliğ hareketinden ibaret olmadığı; tarihsel süreç içerisinde teoloji, sosyoloji ve antropolojiyi harmanlayan akademik bir disiplin (misyoloji) ve stratejik bir kültürel nüfuz aracı hâline geldiği açıkça görülmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, tarihsel ve modern bağlamda misyoner yetiştirme anlayışını ve misyoner kimliğinin inşasını; teolojik dayanaklar, kültürel adaptasyon yöntemleri ve pedagojik stratejiler bağlamında bütüncül bir biçimde analiz etmektir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden betimsel ve analitik literatür taraması yöntemi kullanılmış; misyonerlik eğitim müfredatları, kurumsal yetiştirme merkezlerinin felsefesi, kültürel uyarlama (inkültürasyon) taktikleri ve sahadaki pratik uygulamalar derinlemesine incelenmiştir. Elde edilen bulgular, misyoner yetiştirme sürecinin tesadüflere bırakılmayan, özel bir seçilmişlik ilkesine dayanan ve mutlak adanmışlık gerektiren sistematik bir kurumsal mekanizma olduğunu ortaya koymaktadır. Eğitim süreci yalnızca Kutsal Kitap ve teoloji bilgisine dayalı bilişsel aktarımla sınırlı kalmamaktadır. Aksine sistem; hedef toplumun diline tam hâkimiyet, tıp veya eğitimcilik gibi mesleki kamuflaj donanımları kazanma (psikomotor) ve güçlü bir psikolojik dayanıklılık (duyuşsal) inşa etme üzerine kurulu çok yönlü bir pedagojiye dayanmaktadır. Ayrıca, sahada faaliyeti yürüten yabancı unsurların yerini alacak olan "yerli misyoner" (native agency) kadrolarının yetiştirilmesinin, sistemin nihai ekonomik ve stratejik hedefini oluşturduğu saptanmıştır. Araştırma, geleneksel Batı merkezli eğitimin sahadaki toplumlarda asimilasyon tepkisi veya "öğrenilmiş yetersizlik" riski doğurabildiğini; bu sebeple modern eğitimin "kültürel zekâ" (CQ) ve "ilişkisel gerçeklik" üzerine odaklanması gerektiğini tartışmaktadır. İnkültürasyon uygulamalarının sahadaki kabul edilebilirliği artırdığı saptanmış, ancak bu esnekliğin teolojik özden taviz verme eleştirilerini de beraberinde getirdiği gözlemlenmiştir. Sonuç olarak misyoner yetiştirme anlayışı; adayın sadece akademik bir tedrisattan geçtiği bir süreç değil, bireyin eski sivil kimliğinden sıyrılarak teolojik açıdan adanmış, kültürel olarak esnek ve sahada dönüştürücü yeni bir kurumsal forma büründüğü profesyonel bir "kimlik mühendisliği" sürecidir.

Anahtar Kelimeler: Misyoner, İngiltere, Osmanlı, Hristiyanlık, Müslümanlık

Yapay Zekanın Geleneksel Yaşam Biçimi Üzerindeki Etkileri

Aleyna Kızılkaya*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu bildiri, yapay zekanın geleneksel yaşam biçimleri üzerindeki çok boyutlu etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bildiri, yapay zekanın aile yapısı, topluluk bağları, kültürel miras gibi geleneksel alanlara entegrasyonunu ve bunun sonucunda ortaya çıkan dönüşümleri analiz edecektir. Yapay zeka destekli sistemlerin kültürel aktarım süreçlerini nasıl etkilediği gibi konular ele alınacaktır. Bu çalışma yapay zekanın getirdiği fırsatları ve zorlukları dengeli bir şekilde değerlendirerek kültürel değerlerin korunması ve yapay zeka ile uyumlu yeni yaşam biçimlerinin oluşturulması için stratejik öneriler sunmayı hedeflemektedir. Araştırmada literatür taraması ve derinlemesine mülakat yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma kapsamında yapay zekanın geleneksel yaşamı devam ettiren bireylerce nasıl karşılandığı analiz edilmiştir. Ortaya çıkan bulgular, günümüzde hızla gelişen yapay zekanın sadece ekonomik ve teknolojik değil aynı zamanda toplumsal yapıları, bireysel yaşam alışkanlıklarını, toplumun kültürünü de kökten değiştirdiğini göstermektedir. Akıllı ev sistemleri, kişiselleştirilmiş içerik tüketimi ve otonom hizmetler gibi uygulamaların geleneksel zaman yönetimi ve rutinlerini yeniden şekillendirdiği görülmektedir. Sonuç olarak geleneksel yaşamın akıllı yaşam formlarına evrildiği bu dönemde insan makine etkileşiminin toplumsal dokuyu nasıl dönüştürdüğü analiz edilmekte ve yapay zekanın insani değerlerle dengeli bir şekilde entegrasyonu için öneriler sunulmaktadır. Yapay zekanın sayısız olumlu sonuçlarının yanında geleneksel yaşamı tehdit eden olumsuz sonuçlarının da olduğuna rastlanmıştır. Bir yandan verimlilik artışı, yeni fırsatlar ve yaşam kalitesinde iyileşmeler gözlemlenirken diğer yandan veri gizliliği sorunları yaşanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Yapay Zeka, Geleneksel Yaşam, Toplumsal Etkiler, Otomasyon, Dijitalleşme

Esme Karakurt Yıldırım'ın Hayatı ve Eserleri Üzerinden Çağdaş Türk Edebiyatına Bir Katkı Değerlendirmesi

Aleyna Özdemir*

Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Türk tarihinde “kültür başkenti” olarak anılan Kayseri, köklü edebî birikimi ve zengin kültürel dokusuyla dikkat çeken önemli şehirlerden biridir. Halk edebiyatı ve tasavvuf geleneğinin belirleyici etkisiyle şekillenen bu edebî muhit, Osmanlı’dan Cumhuriyet’e uzanan süreçte gelişimini sürdürmüştür; yerel unsurlar ile estetik ve düşünsel birikimin birleşmesiyle Türk edebiyatına özgün katkılar sunmuştur. Nitekim Kayseri, yalnızca doğma büyüme Kayserili olanları değil, aynı zamanda farklı coğrafyalardan gelerek bu şehre sığınan ve onun kültürel ikliminde yetişip olgunlaşan şahsiyetleri de bağrında büyüterek, yetiştirdiği şair ve yazarlarla edebiyat tarihimizde müstesna bir yer edinmiştir. Bu çalışmada, çağdaş Türk edebiyatının dikkat çeken isimlerinden, aslen Sivaslı olup Kayseri’de yaşayan Esme Karakurt Yıldırım’ın hayatı ve edebî kişiliği ele alınarak, onun Türk edebiyatına ve toplumsal yapıya katkıları incelenmektedir. Küçük yaşlardan itibaren şiir, deneme ve öykü türlerinde yazmaya başlayan yazar, edebiyata olan ilgisini aile çevresinden aldığı ilhamla pekiştirmiştir. Özellikle dedesinin anlattığı hikâyeler ile annesi ve ağabeyinin şiirleri, onun yazarlık serüveninin temelini oluşturmuştur. Eğitim hayatını Anadolu Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü’nden mezun olarak tamamlayan Yıldırım, edebî üretimini istikrarlı biçimde sürdürmüştür. Yazarın 2025 yılında yayımlanan *Kader Kayası* adlı romanı, aile içi çatışmalar, yaşamın zorlukları ve akraba evliliği gibi toplumsal meseleleri ele alması bakımından dikkat çekicidir. Bu eser, bireysel hikâyeler üzerinden toplumsal gerçekliğe ışık tutan bir anlatı olarak değerlendirilebilir. Çalışmada, Esme Karakurt Yıldırım’ın biyografisi ve eserleri esas alınarak edebî kişiliği tanıtılmakta; ayrıca çağdaş Türk edebiyatına yaptığı katkılar eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmektedir. Araştırmanın temelini, kadın yazarlar üzerine yapılmış akademik çalışmalar ile yazarın kendi eserleri oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kayseri, Esme Karakurt Yıldırım, kadın, toplum

Sergey Yesenin'in Mensur Şiirlerinde Eskicil ve Fosil Sözcükler Üzerine Bir İnceleme

Ali Çimen* & Dr. Öğr. Üyesi Arif Yıldırım**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rus Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bu çalışma Rus edebiyatının önemli şairlerinden Sergey Yesenin'in mensur şiirlerinde geçen eskicil ve fosil kelimeleri incelemeyi amaçlamaktadır. Yesenin'in şiir dili, doğaya, köy yaşantısına ve Rus kültürüne olan bağlılığı ile şekillenmiştir. “Köyde doğup büyüyen Yesenin'in yaratıcılığında her şeyden önce doğayla iç içe geçirdiği çocukluk günlerinden izlenimler önemli rol oynar” (Korbek, 2006, 27). Yesenin, aile büyüklerinden halk masalları dinleyerek büyür ve hayatının ilk günleri halk şiirinden imgelerle kuşatılmıştır (Korbek, 2006). Sergey Yesenin'in mensur şiirleri ile sınırlandırılan bu çalışmada ilk olarak arkaik ve fosil sözcük kavramları kuramsal çerçevede ele alınmış ve Rusça söz varlığındaki yeri değerlendirilmiştir. Birincil kaynak olarak şairin bütün eserlerinin yer aldığı tek ciltlik bir derleme olan “Полное собрание сочинений в одном томе” esas alınmıştır. İkincil kaynaklar olarak ise Sergey Yesenin'in poetikası, eskicil ve fosil kelimeler ile ilgili çalışmalara başvurulmuştur. S. İ. Ojegov, D.N. Uşakov ve V.İ. Dal'ın Rusça açıklamalı sözlükleri başta olmak üzere birçok çevrimiçi açıklamalı, akademik ve eskicil kelimeler sözlükleri aracılığıyla şairin mensur şiirlerinde arkaik ve fosil kelimeler saptanmıştır. Bu sözcükler, sıklık ve bağlam açısından incelenmiştir. İncelemeler sonucunda parantez içerisinde verilen anlamları bakımından tespit edilen arkaik kelimeler arasında чернь (soylu kesimden olmayan insanlar, kuru kalabalık), град (şehir), червонец (altın sikke), отныне (sonsuz kadar) gibi sözcükler öne çıkmaktadır. Fosil kelimeler için ise рать (ordu), слуга (hizmetçi, hizmetkar), сеча (savaş, kavga), каин (kabil, canavar, suçlu) sözcükleri örnek gösterilebilir. Elde edilen bulgular, Yesenin'in arkaik ve fosil sözcükleri bilinçli bir sanatsal tercih olarak kullandığını ve bu tercihin onun özellikle lirik temasını güçlendirmeye yardımcı olduğunu göstermiştir. Arkaik ve fosil sözcüklerin sadece biçimsel bir araç olarak değil, aynı zamanda şairin kültürel belleğini ve eserin yazıldığı dönemin izlerini yansıtan bir araç olarak işlev gördüğü ortaya konmuştur. Çalışmanın hem Rus edebiyatına hem de Sergey Yesenin ile ilgili bundan sonraki yapılacak çalışmalara katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Anahtar Sözcükler: Sergey Yesenin, söz varlığı, arkaizm, eskicil sözcükler, fosil sözcükler.

82 Meis: Adalar Denizi

Alper Öztürk*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu araştırma, Doğu Akdeniz’de Türkiye kıyılarına yakın konumda bulunan Meis Adası’nın, Adalar Denizi ve Akdeniz’deki diğer adaların tarihsel süreç içerisindeki siyasal, stratejik ve kültürel önemini inceleme gereksiniminden doğmuştur. Buradaki adalar, Osmanlı’dan günümüze uzanan süreçte farklı egemenlikler altında kalmış; bu durum hem bölgesel güç dengelerini hem de kültürel yapıyı doğrudan etkilemiştir. Çalışmanın amacı, Meis Adası’nın tarihsel gelişimini siyasal dönüşümler ve kültürel miras unsurları çerçevesinde değerlendirerek, günümüz tartışmalarına tarihsel bir perspektif sunmaktır. Araştırma, Osmanlı arşiv belgeleri, uluslararası antlaşma metinleri ve mevcut tarih literatürü ile sınırlandırılmıştır. Bu kapsamda tarihsel yöntem benimsenmiş; doküman incelemesi ve karşılaştırmalı analiz teknikleri kullanılmıştır. Özellikle Osmanlı hâkimiyeti, İtalyan işgali ve sonrasında adaların Yunanistan’a devrini içeren süreç detaylı biçimde incelenmiştir. Bununla birlikte çalışma, yalnızca tarihsel belgelerle sınırlı kalmayıp, Türkiye’nin Doğu Akdeniz’deki konumunu etkileyen güncel gelişmeler ve jeopolitik dinamikler de dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, Meis Adası’nın ve Adalar Denizi ile Akdeniz’deki diğer adaların tarihsel süreç içindeki rolünün daha bütüncül bir perspektifle ele alınmasını sağlamaktadır. Elde edilen bulgular, Meis Adası’nın coğrafi konumu nedeniyle Doğu Akdeniz’de stratejik bir geçiş Noktası olduğunu ve bu nedenle farklı devletlerin politik ilgisine sürekli olarak konu olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte ada, yalnızca askerî ve siyasi açıdan değil, çok katmanlı kültürel mirasıyla da dikkat çekmektedir. Farklı dönemlerde oluşan bu kültürel birikim, adanın kimliğinin şekillenmesinde belirleyici olmuştur. Doğu Akdeniz’deki deniz yetki alanları ve bölgesel etkileşimler açısından adanın stratejik değerini daha da belirgin hâle getirmektedir. Sonuç olarak, Adalar Denizi’nin ve Meis’in tarihsel süreçteki önemi, siyasal egemenlik değişimleri ile kültürel süreklilik arasındaki ilişki üzerinden anlaşılmaktadır. Bu çalışma, söz konusu ilişkinin ortaya konulmasıyla hem tarihsel literatüre katkı sağlamayı hem de güncel politik tartışmaların daha sağlam bir tarihsel zeminde değerlendirilmesini ve Türkiye’nin bölgesel hak ve güvenlik perspektifinin tarihsel arka planını görünür kılmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mavi Vatan, Meis Adası, Doğu Akdeniz, Kültürel Miras, Uluslararası Egemenlik.

The Construction of The Colonized Other and Double Colonization in *Waiting for The Barbarians*

Arzu Yıldız*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

This paper examines the construction of the colonized other in *Waiting for The Barbarians* by J. M. Coetzee from a postcolonial perspective. The novel displays how imperial power creates the figure of the “barbarian” as a threatening and inferior other in order to justify domination, surveillance, and violence. The so-called barbarians are never presented as a genuine danger; rather, they are discursively produced by colonizers to maintain their authority and define themselves as civilized. The girl who is cured by magistrate, clearly symbolises barbarians and also demonstrates double colonization in margin. Drawing on the theories of Edward Said and Homi K. Bhabha, this paper aims to not only argue that Coetzee exposes colonial binaries such as civilized/barbaric, self/other, and centre/periphery as unstable ideological constructions but also claims that women living in colonized regions have to deal with harsh circumstances rather than males. Through the Magistrate’s growing discomfort with torture and injustice, the novel also demonstrates the moral contradictions at the heart of colonial rule. He becomes increasingly critical of the excessive and unnecessary brutality of colonial power. He also efforts to make the girl civilized by ensuring a shelter in his protection. Throughout the novel, his new awareness challenges imperial discourse and exposes the violence concealed beneath claims of order and civilization. Thus, this paper will argue that *Waiting for the Barbarians* shows that empire depends not on truth or legitimacy, but on the invention of enemies and the dehumanization of colonized peoples besides focusing on the high pressure on females during this process.

Keywords: Imperialism, Othering, Double Colonization

What If Hades Does Not Abduct Persephone?: Female Agency and Narrative Transformation in *Lore Olympus*

Ashnur Özgen*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

This study examines how the webtoon *Lore Olympus* adapts Greek mythology in accordance with contemporary values. A webtoon is a type of digital comic originating from South Korea, read in a vertical scrolling format. In ancient narratives, particularly in Ovid's *Metamorphoses*, female characters are often placed at the center of coercive and violent events. For instance, Persephone's abduction by Hades and Daphne's transformation to escape Apollo constitute key examples of such narratives. This study employs comparative textual analysis to examine the differences between classical myths and their modern adaptations. Within the scope of the analysis, the narratives of Persephone and Daphne are evaluated in terms of character agency and power relations. The findings indicate that these narratives are significantly restructured in the modern adaptation. Persephone's abduction storyline is reframed with an emphasis on individual choice and freedom of movement, while in Daphne's narrative, coercion and violent pursuit are reduced and the character's agency is foregrounded. In conclusion, *Lore Olympus* is not merely a retelling, but an ideological adaptation that reshapes mythological narratives in line with contemporary values. This transformation enables female characters to be represented not as passive figures, but as more autonomous and active individuals.

Keywords: Greek mythology, adaptation, narrative transformation, female agency, rewriting

Post-Sovyet Rus Romanında Bedensel Travma, Cinsiyet ve Kimlik

Aybike Olgun* & Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Parlak**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rus Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bu çalışma, 1917-1991 yılları arasında bedeni devletin mülkiyetinde bir üretim aracı olarak kurgulayan Sovyet ideolojisinin çöküşü sonrası ortaya çıkan bedensel travma, cinsiyet ve kimlik inşasını ele almaktadır. 1991'deki ideolojik kırılma, milyonlarca bedeni paternalist devlet denetiminden mahrum bırakarak "sahipsiz" bırakmış ve bedensel travmayı çağdaş Rus edebiyatının ana izleklerinden biri haline getirmiştir. Bu kapsamda Lyudmila Ulitskaya'nın Kukotskiy Vakası (2001) ve Tatyana Tolstaya'nın Böcü (2000) romanları; biyopolitika ve grotesk estetik çerçevesinde karşılaştırmalı olarak analiz edilmektedir. Ulitskaya'nın anlatısında bedenin tıbbi-bürokratik denetimi ve kürtaj yasakları üzerinden bir biyo-politik kuşatma kurgulanırken; Pavel Kukotskiy'nin "röntgen bakışı" iktidarın panoptik gözetimini simgeler (Foucault, 1977). Tolstaya'da ise radyasyon sonrası mutasyona uğramış grotesk bedenler, rasyonel Sovyet modernleşmesinin iflasını fiziksel bir kanıt olarak sunar. Michel Foucault'nun biyo-iktidar, Giorgio Agamben'in "çıplak hayat" (bare life) ve Judith Butler'ın "performativite" kuramları ışığında; her iki romanda da kadın bedeninin bir "savaş alanından" direniş odağına evrildiği görülür. Ulitskaya'da bedensel özerkliğini hiçbir ideolojiye teslim etmeyen Yelena ve Tolstaya'da mutasyonunu (kuyruk) toplumsal normallik kalıplarını yıkan bir performansa dönüştüren Olenka (Butler, 2008), Post-Sovyet öznenin travmatik bellek üzerinden yeni bir kimlik kurma çabasını örnekler. Sonuç olarak her iki roman; büyük anlatıların çöktüğü, hakikatin manipülatif mitlere dönüştüğü bir evrende, edebiyatın "bedenin belleğini" kaydederek onu tarihin en sahicî tanığı konumuna taşıdığını kanıtlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Post-Sovyet Rus Romanı, Biyopolitika, Çıplak Hayat, Toplumsal Cinsiyet, Bedensel Travma.

Modernist Anlatıda Yabancılaşma: *Mrs Dalloway* ve *Korkuyu Beklerken* Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme*

Aybike Demir**

**Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

*Bu çalışma, “Modernleşme Sürecinde Yabancılaşma ve Kimlik Arayışı: İngiliz ve Türk Romanları Üzerinden Karşılaştırmalı Bir İnceleme” başlıklı TÜBİTAK 2209-A projesinden üretilmiştir.

Bu çalışma, modernist edebiyatın ana unsurlarından biri olan yabancılaşma (alienation) temasını Virginia Woolf’un *Mrs Dalloway* ve Oğuz Atay’ın *Korkuyu Beklerken* eserleri üzerinden karşılaştırmalı bir perspektifle incelemeyi amaçlamaktadır. Modernleşme süreci, bireyin toplumsal, kültürel ve psikolojik konumunu dönüştürürken, bu dönüşüm edebî metinlerde anlatım geleneklerinin de değişikliklere uğramasına yol açmıştır. Modern İngiliz ve Türk edebiyatı, sanayileşme, Batılılaşma ve savaş sonrası toplumsal yapıdaki değişimler gibi farklı tarihsel süreçlerin etkisiyle, bireyin kimlik arayışı ve yabancılaşma deneyimlerini farklı anlatım teknikleri ve temalar aracılığıyla zengin biçimlerde işlemiştir. Virginia Woolf’un *Mrs. Dalloway* eserinde yabancılaşma, modern metropol yaşamı, toplumsal roller ve savaş sonrası bilinç üzerinden şekillenir. Clarissa Dalloway karakteri toplumun merkezinde yer almasına rağmen kendi benliğine yabancılaşmış bir özne olarak temsil edilirken, Septimus Warren Smith karakteri savaş sonrası travmatik deneyimleri sonucunda toplumsal gerçeklikle bağını koparan bir figür olarak öne çıkar. Buna karşılık, *Korkuyu Beklerken* adlı eserde Oğuz Atay, yabancılaşmayı daha içe dönük, kapalı ve paranoyak bir düzlemde ele alır. İsimsiz anlatıcı, topluma uyum sağlama çabası içinde kendi benliğini yitirirken, kurduğu yapay düzenin yabancı bir mektupla bozulması, bireyin yalnızca topluma değil, kendi zihnine ve gerçeklik algısına da yabancılaştığını göstermektedir. Bu karşılaştırmalı inceleme, iki farklı edebiyat geleneğinde modern bireyin yabancılaşma süreç ve deneyimlerinin hangi anlatı teknikleriyle temsil edildiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Her iki metinde de yabancılaşma yalnızca tematik bir unsur olarak değil; bilinç akışı, iç monolog ve parçalı anlatım gibi modernist teknikler aracılığıyla biçimsel olarak da yansıtılmaktadır. Böylece modern bireyin hem toplumdan hem de kendi benliğinden kopuşu, estetik düzeyde de deneyimlenebilir hâle gelmektedir. Bu bağlamda çalışma, farklı kültürel anlatılarda modernist edebiyatın evrenselliğini ve ortak bir varoluşsal kırılmanın ne ölçüde paylaşıldığını göstermeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: İngiliz edebiyatı, Türk Edebiyatı, Modernizm, Yabancılaşma, Karşılaştırmalı Edebiyat

“Modern Kadın (2025)” ve “Şoför Nebahat (1970)” Eserlerinin Judith Butler’ın Toplumsal Cinsiyet Performatifliği Üzerinden Okunması

Aynur Uzun*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Lisans Öğrencisi

Judith Butler, toplumsal cinsiyet performatifliğini doğuştan gelen sabit bir özellik olarak değil, toplum tarafından empoze edilen normların sürekli tekrar edilmesiyle oluşan pratikler olarak kavramsallaştırır ve *Gender Trouble* adlı eserinde toplumsal cinsiyeti bedenün tekrar eden bir biçimlendirilmesi ve son derece katı bir düzenleyici çerçeve içinde yinelenen eylemler olarak tanımlar. Toplumsal cinsiyet ifadelerinin arkasında yer alan sabit bir kimlik olmadığını ve kimliğin, bu ‘ifadeler’ aracılığıyla performatif olarak oluşturulduğunu ileri sürer. Toplumsal cinsiyet performatifliği özellikle postmodern feminist kuramlarda cinsiyet rollerine dair tartışmaların merkezinde yer almıştır. Türk sineması ve medyasında kadınlara atfedilen roller, biyolojik determinizm ve özcülük çerçevesinde çoğunlukla doğuştan gelen, değişmez ve doğal nitelikler olarak kurgulanmakta ve temsil edilmektedir. *Şoför Nebahat*, bu tasvirlerin dışına çıkan en göze çarpan ve üzerine akademik çalışmalar yürütülen bir filmidir. Film, kadının tek bir cinsiyet kalıbına sığmadığını göstererek, karakterin “erkekleşerek” toplumda var olma çabasını ön plana çıkarır. Bu bağlamda Nebahat, hayatta kalabilmek adına erkeklik normlarını performatif biçimde taklit ederken, aynı zamanda yerleşik cinsiyet kimliklerinin sabit ve değişmez olmadığını; aksine her an bozulabilir ve yeniden inşa edilebilir yapılar olduğunu ortaya koyar. Cinsiyetin aslında esnek ve akışkan kimlikler olduğunu gösteren diğer bir çarpıcı yapım ise 2025 yapımı *Modern Kadın* dizisidir. Dizideki cinsiyet temsilleri Butler’ın “yıkıcı faaliyet” olarak tanımladığı duruma karşılık gelir. Karakter, kendisine dayatılan “ideal kadın” imgesini kimi zaman içselleştirip kimi zaman reddederek, toplumsal cinsiyetin doğal ve sabit bir özden ziyade; kültürel, ideolojik, tarihsel ve söylemsel etmenler tarafından inşa edilen ve bu nedenle değişkenlik arz eden bir süreç olduğunu ortaya koyar. Bu çalışma, söz konusu iki yapıt üzerinden performatiflik kavramını analiz ederek Türk yapımlarında kadın temsili sorunsalını ele alacak; değişmez olarak empoze edilen kimliklerin performatiflik aracılığıyla nasıl yapıbozuma uğratıldığı, yeniden tanımlandığı ve yapılandırıldığı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Judith Butler, Modern Kadın, Şoför Nebahat, Toplumsal Cinsiyet Performatifliği, Kimlik

Tahsin Yücel'in *Kumru ile Kumru* Romanından Hareketle Modernleşme ile Birlikte Tüketim Toplumuna Dönüşümünün İfşası

Ayşe Yakut*

* Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu çalışma, modern toplumun tüketim toplumuna dönüşümünün edebi metinlerde nasıl inşa edildiğini Tahsin Yücel'in *Kumru ile Kumru* (2001) romanı odağında incelemeyi amaçlamaktadır. Anadolu'nun bir köyünde yaşayan Kumru'nun İstanbul'da kapıcılık yapan hemşerisi ile küçük yaşta evlenerek İstanbul'a gelmesi sonrası, geleneksel toplumdan koparak tüketim toplumu yaşamına evrilmesini çarpıcı bir şekilde ele almaktadır. Romanın ana karakteri Kumru bireyin tüketim kültürü içinde nasıl dönüşüp yabancılaştığını bize göstermektedir. Çalışmanın kuramsal omurgasını Fransız düşünür Jean Baudrillard'ın en bilinen eserlerinden biri olan ,modern toplumda tüketimin nasıl bir "ihtiyaç karşılama" eyleminden çıkıp bir anlam ve kimlik üretme aracına dönüştüğünü anlatan Tüketim Toplumu eseri ve Karl Marx'ın meta fetişizmi ve yabancılaşma kavramını ele aldığı Das Kapital eseri oluşturmaktadır. Araştırmada nitel analiz yöntemi benimsenecek olup, metodolojik olarak Norman Fairclough'un Eleştirel Söylem Analizi yöntemi kullanılacaktır. Yazar metin düzleminde görünür kıldığı eşyaların meta fetişizmine dönüşümünü, ana karakterin yabancılaşmasını ve toplumun tüketim toplumuna dönüşümünü Kumru'nun Vestigos marka buzdolabı aşkı ile başlayan serüveni üzerinden ele almaktadır. Kumru için Vestigos marka buzdolabı, evine temizlik için gittiği Tuna Hanım'a ve onun yaşamına olan hayranlığının simgesidir. O sadece ihtiyaç değil bir anlam ve kimliktir. Buzdolabını onun için kutsal bir eşya gibidir; içindeki nesnelerin düzeni vardır, bozulamaz, ev üyeleri rastgele kullanamaz, eksilen her nesne yerine anında yenisi konulur. Buzdolabı artık sadece ihtiyaç değil , aynı zamanda statü ve prestij göstergesidir. Buzdolabı ile başlayan bu dönüşüm serüveni diğer eşyalar ile devam eder ta ki karakterin kendisine yabancılaşmasına kadar. Karakterin bu yaklaşımı Karl Marx'ın Das Kapital eserinde ele aldığı meta fetişizmi ve yabancılaşma kavramları ile, tüketimini tetikleyen hayran olduğu kitleyi taklit etme ve reklam odaklı yaşamı ise Jean Baudrillard'ın Tüketim Toplumu eserindeki toplumun dönüşümü ile değerlendirilecektir. Bu bildiri, edebiyat sosyolojisi disiplini çerçevesinde metnin toplumun geleneksel yapıdan tüketim odaklı topluma dönüşümü görünür kılarak toplumda tüketim odaklı oluşan yabancılaşmaya yönelik eleştirel bir farkındalık sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Tüketim Toplumu, Yabancılaşma, Meta Fetişizmi

46 Numaralı Mühimme Defterine Göre 1581-1582 yılları arasında Osmanlı Devleti'nde İsyan ve Eşkiyalık Faaliyetleri ve Alınan Tedbirler

Ayten Akkaya* & Prof. Dr. Mehmet İnbaşı**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Tarihi A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

46 numaralı Mühimme Defteri Osmanlı'nın en yüksek dönemi olan klasik çağın sonlarından sosyoekonomik buhranların yaşandığı Bunalım dönemine geçişi ve merkezi idarenin bu sorunlara karşı oluşturmaya çalıştığı çözüm yollarını yansıtan birincil kaynaktır. 1581-1582 yılları arasında devletteki idari aksaklıklar yaşanmıştır. Devletin defter kayıtları, beraatların üzerinde usulsüzlükler yapılmıştır. Bunları yapan devlet çalışanları ve çalışan gibi gösterilen sahte kişiler halkı zorlayarak vergiler tahsil ederek haksız kazanç elde ettikleri bu hareketleri sonucunda halkın devlete güveninin sarsılmasına, devletin taşrada gücünün azalmasına sebep olmuşlardır. Eşkiyalar halkın evlerini basıp çocuklarını, hayvanlarını, eşyalarını gasp etmiştir. Can güvenliğinin tehdit altında olması köylünün göç etmesine sebep olmuştur. Haramilerin, eşkiya gruplarının kasabalar, köyler, ticaret yollarına saldırıları hayatlarını zorlaştırmış ve yol güvenliğinin olmaması ticareti de olumsuz etkilemiştir. Ticaretin durması ile sosyo ekonomik sıkıntılar baş göstermeye başlamıştır. Halk yiyecek sıkıntısı ve eşkiya saldırıları ile mücadele etmek zorunda kalmış ve yerleşim yerlerini terk etmişlerdir. Ekonomisi tımar sistemine bağlı olan Osmanlı'nın toprağı işleyecek insan bulamamasından dolayı bu sistemi çökmüş. Buna ek olarak asker beslenemediğinden asayiş, düzen bozulmuştur. Üretim yapılamadığından vergi tahsilleri yapılamamış ekonomi ve sosyal yapı bozulmaya başlamıştır. Bu dönemde başlayan isyanlar Osmanlı topraklarında çıkacak olan, devleti olumsuz etkileyen Celali İsyanlarının zeminini hazırlayan unsurlardan olmuştur. Devlet bu durum karşısında beylerbeyi, sancakbeylerine, sancakbeylerine, kadılara, hükümler göndererek eylemlerin önüne geçilmesini, zarar verenlerin tespit edilip gerekli ceza ne ise onlara çarptırılmalarını buyurmuştur. Yerlerini terk edenlerin geri götürülmesi, boşalan yerlere başka yerden halkın bazı tavizler verilerek isteyerek yada zorla götürülmeleri buyurulmuştur. 46 numaralı Mühimme Defteri, Osmanlı'nın 16.yüzyılın son dönemlerinde taşrada yaşanan yolsuzlukları, isyanları, harami hareketlerini, devlet taşra arasında yaşanan ve alınan önlemler hakkında birincil bilgi kaynağı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Mühimme, İsyanlar, Eşkiyalık, Taşra Teşkilatı

Her Şeye Rağmen Eylem: Barış Manço’nun “Durma Ha Durma” Şarkısının Aristoteles’in Nikomakhos’a Etik Eseri Çerçevesinde Yorumu

Ayten Dalkılıç*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu çalışma, Barış Manço’nun “Durma Ha Durma” adlı şarkısını, Aristoteles’in Nikomakhos’a Etik adlı eserinde ortaya koyduğu eylem temelli etik anlayışı çerçevesinde yorumlamayı amaçlamaktadır. Barış Manço, Anadolu kültüründen beslenen ve eserlerinde yalnızca müzikal değil, aynı zamanda düşünsel ve ahlaki mesajlar sunan bir sanatçı olarak öne çıkar. Bu yönüyle şarkıları, gündelik yaşam deneyimlerini felsefî bir bakış açısıyla ifade eden metinler olarak değerlendirilebilir. İnsan yaşamı, çoğu zaman düşünce ile eylem arasındaki ince ama derin gerilim hattı üzerinde şekillenir; birey, zihinsel düzlemde neyin doğru, neyin gerekli ya da neyin kendisi için en faydalı olduğunu açıkça kavrayabilmesine rağmen, bu bilgiyi davranışa dönüştürme aşamasında çeşitli içsel ve dışsal engellerle karşılaşır. Bu durum, bireyin potansiyelini gerçekleştirmesinin önünde önemli bir engel oluşturur. Aristoteles’e göre erdem, doğuştan gelen bir nitelik değil, alışkanlıklar yoluyla kazanılan bir durumdur. İnsan, tekrar ettiği eylemler aracılığıyla karakterini inşa eder ve bu süreçte eylem, iyi yaşamın temel koşulu haline gelir. Bu noktada cesaret, bireyin korku ve zorluklara rağmen doğru eylemi gerçekleştirmesini mümkün kılan temel erdemlerden biri olarak öne çıkar. Bu bağlamda “Durma Ha Durma” şarkısı, bireyi eylemsizlikten uzaklaştırarak harekete geçmeye davet eden güçlü bir söylem sunar. Şarkı sözlerinde yer alan acı, kayıp ve zamanın geçiciliği gibi temalar, yaşamın kaçınılmaz gerçeklerini ortaya koyarken; tekrar edilen “durma” ifadesi, bu gerçeklikler karşısında edilgen kalmamayı öğütler. Özellikle “sil gözyaşını, durma” çağrısı, yalnızca bir teselli değil, aynı zamanda cesaretle eyleme geçmenin ve erdemli bir yaşam sürdürmenin ifadesi olarak yorumlanabilir. Sonuç olarak, Aristoteles’in eylem ve erdem anlayışı ile şarkının sunduğu yaşam çağrısı arasında anlamlı bir paralellik kurulabilir; eser, bireyi cesaretli, kararlı ve aktif bir yaşam sürmeye teşvik eden felsefî bir metin olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Nikomakhos’a Etik, Aristoteles, Eylem, Erdem, Cesaret, Barış Manço

Violence, Loss, and Trauma in Greek Mythology: Heracles, Niobe, and Medea

Batuhan Sarıyıldız* & Rıdvan Karaçor**

***Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

This paper examines how Greek mythology represents psychological trauma through the figures of Heracles, Niobe, and Medea. Based on the analysis of six academic studies alongside primary mythological texts, this research explores how these narratives reflect different dimensions of trauma from a psychological perspective. The study combines literary analysis with psychological interpretation to demonstrate that Greek myths function as symbolic frameworks for understanding human suffering. Firstly, the case of Heracles is examined in terms of madness, guilt, and recovery. Driven into insanity by Hera, Heracles kills his own family and is later forced to confront the consequences of his actions. Drawing on the studies reviewed, this section highlights how trauma can lead to both self-destruction and eventual resilience, particularly through social support, as seen in Theseus's intervention. Secondly, Niobe's story is analyzed as a representation of eternal grief. After losing her children, she is transformed into stone yet continues to weep. According to the research examined, this myth symbolizes the persistence of traumatic memory and the idea that certain forms of grief may never fully disappear. Finally, Medea is discussed in relation to betrayal, exile, and destructive revenge. The studies indicate that Medea's trauma, rooted in abandonment and loss of identity, leads her to transform emotional pain into calculated violence. Overall, this paper argues that, according to the analyzed sources, Greek myths not only depict trauma but also categorize it into different forms such as guilt, grief, and revenge. The central message of this study is that trauma shapes human behaviour in complex ways, and understanding these patterns can provide insight into both ancient narratives and modern psychological experiences.

Keywords: Trauma, Loss, Revenge, Madness, Gri

Modernleşme Sürecinde Geleneksel Ritüellerin Dönüşümü: Saya Geleneği Örneği

Banu Soyak Soytürk*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrasya Araştırmaları A.B.D. YL Öğrencisi

Bu çalışma, geleneksel ritüellerin modernleşme sürecinde kaybolmak yerine dönüşerek varlığını sürdürüp sürdürmediği sorusunu, saya geleneği örneği üzerinden tartışmaktadır. Araştırma, Türkiye'nin yedi farklı ilinde 30 köyde gerçekleştirilen saha çalışmaları kapsamında yaklaşık 41 katılımcı ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelere dayanmaktadır. Veriler, sözlü tarih yöntemi ve tematik analiz yaklaşımıyla değerlendirilmiştir. Bulgular, saya geleneğinin hayvancılık ekonomisine dayalı kırsal yaşam içinde koç katımı sonrası belirli bir zaman örgüsüyle icra edilen ritüel bir pratik olduğunu göstermektedir. Geleneğin kapı dolaşma, mani söyleme ve sembolik figürler aracılığıyla gerçekleştirilen yapısı, hem ekonomik paylaşım hem de toplumsal dayanışma işlevi taşımaktadır. Modernleşme süreciyle birlikte ritüelin gündelik icra alanı daralmış, ancak sözlü hafıza ve sembolik temsiller aracılığıyla varlığını sürdürmüştür. Araştırma, ritüellerin “kaybolma” yerine “yeniden üretim” süreci içinde değerlendirilmesi gerektiğini, işlevlerinin ise toplumsal bağlama göre değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda saya geleneği, modernleşme ile birlikte dönüşen kültürel bir pratik olarak ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Saya Geleneği, Ritüel Dönüşüm, Modernleşme, Sözlü Kültür

Kurgulanan Tehdit, Meşrulaştırılan Güç: 11 Eylül Sonrası ABD Dış Politikasında Söylem, Kimlik ve Müdahale

Berfin Özdemir*

*XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

11 Eylül 2001 saldırıları, küresel güvenlik anlayışında köklü bir kırılma yaratarak terörizmi uluslararası siyasetin merkezine taşımıştır. Bu dönemde Amerika Birleşik Devletleri'nin “önleyici vuruş” yaklaşımı ve Bush Doktrini etrafında şekillenen müdahaleci tutumu, özellikle Ortadoğu’da yeni bir politika çizgisinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. NATO, salt bölgesel bir savunma örgütü olmaktan çıkmış, müdahalelere girişebilen uluslararası aktöre dönüşmüştür. Saldırıların ardından terörizm, “varoluşsal bir tehdit” olarak sunulmuştur. Güvenlik söylemine ise daha da sertleşmesine ve olağanüstü önlemlerin meşrulaştırılmasına imkan sağlanmıştır. Bu bağlamda Afganistan müdahalesi, güvenlik söylemi ve askeri pratiğin iç içe geçtiğini gösteren mühim bir örnek olarak öne çıkmaktadır. Medeniyetler çatışması ise yeniden gündeme gelmiş, Batı ve İslam arasında kurulan zıtlık üzerinden kimlikler yeniden tartışılmıştır. “Demokrasi ihracı” yaklaşımı ise kısa vadede güvenlik iddiası taşımış olsa da, uzun vadede bölgesel kırılmalıkları artıran sonuçlar doğurmuştur. Bu süreçte uluslararası hukukun sınırları da daha esnek bir biçimde yorumlanmıştır. Tüm bu süreçler, 11 Eylül ve sonrasında şekillenen güvenlik anlayışı, güç politikaları ve söylem arasındaki ilişkiden yeniden yorumlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 11 Eylül, ABD, Güvenikleştirme, Ortadoğu, Önleyici Vuruş

Postcolonial Identity in Ayad Akhtar's *American Dervish*

Betül Mete* & Dr. Öğr. Üyesi Betül Ateşçi Koçak**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL

Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

Migration in the modern era is a complex phenomenon that goes beyond simple physical mobility and reshapes the individual's ontological and social boundaries. When people cross borders, a diasporic identity emerges, with a dual view of both the 'homeland' and the 'host land'. This diaspora is not the result of static isolation, but a network of interrelated cultural, linguistic, and emotional ties that constantly bridge the gap between origin and arrival. The complexity of migration has become a central theme in contemporary literature, reflecting its significant impact. Crucial to this literary landscape, Ayad Akhtar's novel *American Dervish* (2012) serves as a prominent case study in the complexities of immigrant subjectivity. The book follows the growing up of Hayat Shah, a young Pakistani- American boy torn between his deep spiritual devotion to his mentor Mina Ali and his father's secular goals. To decode the multifaceted layers of this diasporic struggle, the postcolonial framework established by Homi K. Bhabha provides an essential critical lens. Bhabha's theory articulates the ideas of mimicry, ambiguity, and hybridity that emerge from the Third Space, focusing on the shifting boundaries of cultural identity. By placing Akhtar's characters in such a dynamic theoretical context, the novel demonstrates how the diaspora experience is characterized by a constant conflict between assimilation and cultural preservation. This study aims to examine the presence and influence of these Bhabhian elements in *American Dervish* by analysing how the novel dramatizes the complex processes of identity formation through the prism of mimicry, hybridity, and ambivalence.

Keywords: Postcolonial Identity, Ayad Akhtar, *American Dervish*

Türk Kùltür Dñnyasında Anahanlık

Betùl Kaya*

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi XXXXXXXXXXXX

Kadim Türk toplulukları, konargöçer yaşam biçimi ve ekolojik çevreyle kurdukları ilişki doğrultusunda toplumsal örgütlenmelerini kurallar yerine işlevsel dengeler üzerine kurmuşlardır. Bu bağlamda aile, yalnızca biyolojik bir birim değil; ekonomik, kültürel ve kozmolojik bir merkezdir. Kadın-erkek ilişkisi ise kesin bir ataerkil yapıdan ziyade, birbirini tamamlayan ve yer yer kadının ön planda olduğu bir görünüm sunmaktadır. Türkçede gramatikal cinsiyet kategorisinin bulunmaması, dilin yapısal olarak eril-dişil ayrımının olamadığı bir sistem sunduğunu göstermektedir. Fakat bu durum, Türk kültüründe toplumsal cinsiyet izlerinin bulunmadığı anlamına gelmemektedir. Bu çalışmada, Türk kültür dünyasında “ana” merkezli yaklaşımın dil, mitoloji ve edebî metinler üzerinden izlerini tespit etmek amaçlanmaktadır. Yöntem olarak etimolojik analiz, metin çözümlemesi ve kültürel yorumlama tekniklerinden yararlanılmıştır. Bu çerçevede kelimeler arasındaki anlam ilişkisi, akrabalık terminolojisi ve kalıplaşmış kavramlar dilsel veriler olarak değerlendirilmiştir. Mitolojik metinlerde anahanlık olgusunun en belirgin izleri, dişil unsurların kozmik ve tinsel otoriteyi temsil etmesinde görölmektedir. Metinlerde tanrıçaların kimi zaman kozmogonik başlangıcı belirleyen bir konumda yer alırken, dişil aklın kurucu rolünü ortaya koymakla birlikte yaşam üzerindeki etkileri ve belirleyici rolleri de bu durumu desteklemektedir. Tarihi yazılı metinlerde ise bu yaklaşım akıl ve soy kavramlarının ana ile ilişkisini ortaya koyarken diğer taraftan destan metinlerinde kadın figürlerinin sosyal, askerî ve idarî işlevleri dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, Türk kültüründe doğrudan bir yönetim sistemi olarak anahanlıktan söz etmekten ziyade, dil, mitoloji ve kültürel metinler aracılığıyla izlenebilen ‘ana’ merkezli güçlü bir yaklaşımın varlığı tespit edilmektedir. Bu durum, Türk kültür dünyasında anahanlığın sembolik ve işlevsel bir yapı olarak önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Kùltürü, anahanlık, mitoloji, dil-kùltür ilişkisi, kadın.

46 Numaralı Mühimme Defteri'ne Göre 1581-1582 Yıllarında Evrakta Sahtecilik Olayları

Burak İnbaşı*

*Erciyes Üniversitesi Tarih Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Günümüzde dahi karşılaştığımız resmî belgelerde sahtecilik vakaları geçmişte bazı dönemlerde de kendisini göstermiştir. Konuyla ilgili farklı dönemleri kapsayan makale ve lisansüstü tez türünden çalışmalar hazırlanmıştır. Osmanlı Devleti'nde de lââyık olmadığı halde makam işgal etme ve gayrimeşrû yolla menfaat elde etmek isteyenlerin sıkça başvurmuş olduğu bu suç yöntemi dönemin resmî kayıtlarından, devletin yönetim organı olan Dîvân- ı Hümâyûn'da alınan kararların kaydedildiği Mühimme Defterleri'ne yansımıştır. İşte bu kayıtlardan biri de Sultan III. Murad'ın saltanat devrine ait olan 46 Numaralı Mühimme Defteri'dir. Bu çalışmada 7 aylık bir zaman dilimindeki kayıtları ihtiva eden 46 Numaralı Mühimme Defteri esas alınarak 1581-1582 yıllarındaki evrakta sahtecilik olayları, bu suçu işleyenlerin hangi devlet kademesinde bulundukları, bu yolla ne gibi kazançlar elde ettikleri ve bunlara verilen cezaların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda ilgili dönemi içeren kronik eser ile farklı dönemlere ait arşiv vesikalarından da istifade edilerek sahtecilik suçunun hangi boyutlara ulaştığı ve devletin bu suçun önünü almada başarılı olup olmadığı, olduysa ne dereceye kadar başarı sağladığı gözlemlenmeye çalışılmıştır. Söz konusu defterde evrakta sahtecilik suçuyla ilgili 15 hüküm tespit edilmiş olup, bunlar içeriklerine göre 3 başlık altında kategorize edilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında devletin bu durum karşısında yaptırmış olduğu tahkikatlar ve yaptırımlar hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda sahte kadı mührü kazdırılıp kullanılması, diplomatik evraka sahte nişan çekilmesi, berat üzerindeki ismin kazınarak değiştirilmesi ve sahte hükmün birden çok kişi arasında alınıp satılması gibi sahtecilik olayları tespit edilmiştir. Neticede devlet söz konusu suçun faillerinin bir an önce yakalanıp hapsedilmesi ve üzerlerine sabit olan suçların sicil edilip tayin edilen mübaşirle birlikte İstanbul'a gönderilmesi yolunda taşradaki idarecilere hükümler göndererek evrakta sahteciliğin önüne geçmeye çalışmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Sultan III. Murad, 46 Numaralı Mühimme Defteri, Sahtecilik

Adalet Ağaoğlu'nun *Ölmeye Yatmak* Romanından Hareketle Toplumsal Cinsiyetin Söylemsel İnşasının Analizi

Buse Yorgun* & Gözde Güngör Baş**

Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji A.B.D. YL Öğrencisi

Bu çalışma, toplumsal cinsiyet rollerinin edebi metinlerde dilsel düzlemde nasıl inşa edildiğini ve bu insanın söylem aracılığıyla nasıl ifşa edilebileceğini Adalet Ağaoğlu'nun *Ölmeye Yatmak* (1973) romanı odağında incelemeyi amaçlamaktadır. Dil, bu araştırmada sadece pasif bir aktarım aracı değil; iktidar ilişkilerinin kurulduğu, toplumsal kabullerin meşrulaştırıldığı ve kimliklerin tanımlandığı dinamik bir mücadele alanı olarak ele alınmaktadır. Çalışmanın kuramsal omurgasını Judith Butler'ın toplumsal cinsiyetin performatifliği kuramı oluşturmaktadır. Araştırmada nitel analiz yöntemi benimsenecek olup, metodolojik olarak Norman Fairclough'un Eleştirel Söylem Analizi yöntemi kullanılacaktır. Yazarın metin düzleminde görünür kıldığı simgesel şiddet unsurları ve toplumsal cinsiyetin dilsel dolayımı, karakterlerin söylem pratikleri üzerinden eleştirel söylem analizi ile incelenecektir. Analiz kapsamında, eril akademik habitusun kadın özne üzerinde kurduğu dilsel tahakküm ve modernleşme söyleminin kadını kamusal alanda var ederken nasıl bedensizleştirdiği tartışmaya açılacaktır. Özellikle dildeki hiyerarşik yapılanmaların kadının öznel dünyasında yarattığı kimlik parçalanması ve yabancılaşma süreci, metindeki ideolojik sözcük seçimleri üzerinden deşifre edilecektir. Karakterin içsel çatışmaları ve sessizliği, sadece bir olay akışı olarak değil; dildeki hegemonik yapıya karşı geliştirilen bir "karşı-söylem" inşası ve yapısal eşitsizliklerin açığa çıkarılması olarak değerlendirilecektir. Romanın dilsel dokusu, eril normların nasıl doğallaştırıldığını ve bu normların kadın kimliği üzerindeki kısıtlayıcı etkilerini ifşa eden bir alan olarak kullanılacaktır. Araştırma sonucunda, edebi kurgunun toplumsal cinsiyet hiyerarşilerini görünür kılma potansiyeli ve dildeki eril tahakkümün ifşa edilme imkânları ortaya konulacaktır. Bu bildiri, edebiyat sosyolojisi disiplini çerçevesinde metnin dilsel dokusundaki örtük iktidar stratejilerini görünür kılarak toplumsal cinsiyetin söylemsel inşasına yönelik eleştirel bir farkındalık sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: toplumsal cinsiyet, simgesel şiddet, eleştirel söylem analizi, eril tahakküm, kadın öznelliği.

Muharrerât-ı Umûmiye Mecmûaları ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti Muharrerât-ı Umûmiye Mecmûasının İncelenmesi

Busenur Yıldırım Arslan*

*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü
Lisans Öğrencisi

Muharrerât-ı Umûmiye Mecmûası, Osmanlı Devleti'nin son yılları ile Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde Evkaf, Dahiliye, Hariciye ve Rûsûmat gibi çeşitli devlet kurumları tarafından yayımlanan süreli yayınlardır. Bu mecmualar, resmi yazışma örnekleri, genelgeler, mevzuat hükümleri ve idari düzenlemeleri bir araya getiren, bürokratik işleyişi yansıtan arşiv niteliğinde kaynaklardır. Bu mecmualar, özellikle devlet dairelerinde görev yapan memurlar için bir rehber niteliği taşımış; yazışma usullerinden mevzuata kadar geniş bir içerik sunmuştur. Bu yayınlar hem bürokratik düzenin sağlanması hem de idari uygulamaların standartlaştırılması açısından önemli bir rol oynamıştır. Osmanlı son dönemlerinde ve erken Cumhuriyet döneminde birçok bakanlık ve kurum devlet yazışmalarını memurlara duyurmak, kanun ve yönetmelikleri yayımlamak ve resmi talimatları toplu halde saklamak gibi çeşitli amaçlarla bu tür mecmualar yayımlamıştır. Muharrerât-ı Umûmiye Mecmuaları tek bir kurum tarafından değil, Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti, Mâliye Nezâreti, Adliye Nezâreti gibi çeşitli nezaretler tarafından ve kendi ihtiyaçlarına göre ve kendi bünyesindeki memurlara yönelik açıklamalarda bulunmak üzere yayın sürecinde girmiştir. Bu mecmualar sayesinde memurlar, yürürlükte olan talimatlara ve düzenlemelere kolaylıkla ulaşabilirlerken devlette bu kanal üzerinden devletin bürokrasi işleyişini açık ve anlaşılır bir şekilde halka sunulabilme imkanı elde etmiştir. Bu mecmualar nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemine tabi tutularak tarama derleme yapılacaktır. Mecmualardan hareketle de Osmanlı Devletindeki vakıfların durumu ve işleyişi ile ilgili kanunlar ve düzenlemeler incelenerek Osmanlı Devleti son dönem vakıf hukuku hakkında bilgi sahibi olunmaya çalışılacaktır. Bu bakımdan çalışmada ilk olarak Muharrerât-ı Umûmiye Mecmualarının ortaya çıkış süreci, içerik yapısı, işlevleri ve Osmanlı modernleşmesi içerisindeki yeri hakkında bilgi verilerek çeşitli kurumlar tarafından yayımlanan Muharrerât-ı Umûmiye Mecmualarından bahsedilecek ve ardından Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin ilk dönem ki Muharrerât-ı Umûmiye Mecmû'aları ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muharrerât-ı Umûmiye Mecmuası, Nezâret, Evkâf, Mecmûa, Bürokrasi

Gogol'ün *Ölü Canlar* Adlı Eserinde Kullanılan Deyimlerin Ara ve Anadilden Çevirisinin Anlamsal Açından Eşdeğerliliği

Büşra Uçar* & Dr. Öğr. Üyesi Şule Yılmaz **

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rus Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü

Tarih boyunca dil, yalnızca iletişim aracı değil, aynı zamanda kültürel ve düşünsel birikimin taşıyıcısı olmuştur. Bu bağlamda deyimler, bir toplumun yaşam biçimini, zihniyetini ve kültürel kodlarını yansıtan önemli dilsel unsurlar arasında yer almaktadır. Bu nedenle deyimlerin çevirisi, salt dilsel aktarımın ötesinde, kültürel ve üslupsal bir yeniden üretim süreci olarak değerlendirilmektedir. Nikolay Gogol'ün *Ölü Canlar* adlı eseri, yoğun deyim kullanımı ve zengin anlatımıyla bu tür bir inceleme için uygun bir metin sunmaktadır. Bu çalışmada, söz konusu eserde yer alan deyimlerin ana dilden (Rusça-Türkçe) ve ara dil üzerinden (Rusça-İngilizce-Türkçe) yapılan çevirilerde nasıl aktarıldığı karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Araştırma kapsamında Günay Çetao ve Göksu Birol'un çevirileri ele alınmış; metinde tespit edilen 47 deyim, deyimle çeviri, leksik çeviri, sözcüğü sözcüğüne çeviri, yanlış çeviri ve çevrilmemiş deyimler olmak üzere beş kategori altında sınıflandırılmıştır. Veriler, karşılaştırmalı metin çözümlemesi yöntemiyle analiz edilerek deyimlerin anlam, üslup ve anlatım gücü bakımından hedef dile nasıl aktarıldığı değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, ana dilden yapılan çevirilerde deyimlerin büyük ölçüde korunabildiğini ve yazarın üslubunun hedef dile daha başarılı şekilde yansıtıldığını göstermektedir. Buna karşılık ara dil üzerinden yapılan çevirilerde deyimlerin önemli bir kısmının düz anlatıma dönüştüğü, bu durumun ise hem anlam kaymalarına hem de üslupsal zayıflamaya yol açtığı tespit edilmiştir. Özellikle deyimlerin kültürel ve duygusal yükünün ara dil çevirilerinde büyük ölçüde kaybolduğu görülmektedir. Sonuç olarak, deyim çevirisinde kaynak dile ve kültüre doğrudan hâkimiyetin belirleyici olduğu; ara dil kullanımının ise metnin özgünlüğünü, estetik değerini ve anlatım gücünü zayıflatabildiği ortaya konulmuştur. Bu çalışma, edebi çevirilerde deyimlerin yalnızca dilsel bir unsur değil, aynı zamanda kültürel ve üslupsal bir taşıyıcı olarak ele alınması gerektiğini göstermesi bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gogol, *Ölü Canlar*, Deyim, Çeviri, Eşdeğerlik

Rusça ve Türkçe Sosyal Medya Gençlik Jargonunun Karşılaştırmalı Analizi

Cemre Aksoy*

*Erciyes Üniversitesi, Rus Dili ve Edebiyatı Lisans Öğrencisi

Bu çalışmada, dilbilimde gençlere özgü kelime ve ifadeleri tanımlayan jargon kavramı ele alınarak, bu kavramların sosyal medya platformlarındaki kullanımı detaylı bir şekilde incelenmektedir. Jargon; gençler arasında iletişimi kolaylaştıran, grup içi aidiyet duygusunu güçlendiren ve sosyal kimliklerin ifadesine imkân sağlayan önemli bir dilsel araçtır. Günümüzde dijitalleşme süreciyle birlikte sosyal medya, dilin kullanım alanlarını genişletmiş; bu durum yeni sözcüklerin türetilmesine, anlam kaymalarına ve yabancı dillerden alıntıların artmasına yol açmıştır. Dolayısıyla sosyal medya, dil değişiminin en hızlı gözlemlenebildiği alanlardan biri haline gelmiştir. Çalışmanın amacı, Rusça sosyal medyasındaki gençlik jargonu örneklerini incelemek, oluşum süreçlerini ortaya koymak ve Türkçedeki benzer yapılarla karşılaştırmalı bir analiz yapmaktır. Literatürde gençlik jargonu üzerine çalışmalar bulunsun da, sosyal medya odaklı ve Rusça-Türkçe karşılaştırmalı araştırmaların sınırlı olması bu çalışmanın özgünlüğünü artırmaktadır. Araştırmada nitel yöntem benimsenmiş; farklı platformlarda yaygın jargon ifadeleri derlenerek anlam, köken ve kullanım bağlamı açısından karşılaştırmalı analiz edilmiştir. Bulgular, Rusça sosyal medya jargonunun büyük ölçüde İngilizceden etkilendiğini; popülerlik kavramının ‘хайп’ (hayp), mahcubiyetin ‘кринж’ (krinzh) olarak geçmesi ve mizahi eleştirinin ‘рофлить’ (roflit) gibi fiillerle karşılanması gibi pratik yapılar içerdiğini göstermektedir. Türkçede de benzer bir eğilim gözlemlenmekle birlikte, küresel etkilerin yanında kültürel bağlamın etkisiyle yerelleşme dikkat çekmektedir. ‘Stalklamak’ veya ‘linçlemek’ gibi dijital söylemlerin yanı sıra, toplumsal tepkiyi niteleyen ‘duyar kasmak’ veya kesinlik bildiren ‘net’ gibi ifadeler, dilin sosyokültürel yapıyla yeniden şekillendiğini kanıtlamaktadır. Sonuç olarak, sosyal medya jargonu her iki dilde de dinamik ve üretken bir yapı sergilemekte; dilin toplumsal, kültürel ve teknolojik etkenlerle sürekli dönüşüm içinde olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın, dijital iletişim ve dil değişimi alanındaki ileri araştırmalara akademik katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı Dilbilim, Jargon, Gençlik Jargonu, Sosyal Medya, Slang

Deha, Delilik ve Diriliş: John Nash ve Raskolnikov'un Zihinsel Labirentleri

Ceren Taşkın*

*Erciyes Üniversitesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu çalışmada Rodion Romanovich Raskolnikov (*Suç ve Ceza*) ve John Nash (*Akal Oyunları*) karakterlerinin ruhsal kırılmalarının bir hastalıktan ziyade gerçekliği de kavrama ve yeniden düzenleme çabası açısından incelenmektedir. Bu kahramanlardan biri ahlaki, diğeri ise matematik üzerinden bilimsel temelde kendi içlerinde tutarlı ama dış dünyanın tutarsız kabul edeceği sistemler kurmaktadır. Raskolnikov Napolyon Teorisi üzerinden insanları “sıradan” ve “olağanüstü” insan olarak ikiye ayırırken materyalist bir bakış açısı ile hareket etmektedir. Onun için cinayet, duygusal bir öfke patlamasından ziyade topluma fayda sağlama amacı güden bir projedir. Maddi gerçekliği manevi değerlerin önüne koyan bu bakış açısı Raskolnikov’da “üstün insan” olma arzusunun temelini oluşturmaktadır. Öte yandan Nash ise insan ilişkilerini matematiksel bir oyun teorisine dönüştürerek hayatı tamamen kontrol edilebilir ve analiz edilebilir hâle getirmektedir. Mekanlar ise bu zihinsel labirentin birer yansımasıdır. Raskolnikov’un tabutu andıran dar ve basık odası, onun zihninin düşünsel sıkışmışlığını sembolize ederken; Nash’in şifrelerle dolu dağınık çalışma odası, onun zihninin kontrolsüz üretme arzusunu simgelemektedir. Ancak her iki karakterin kırılma noktası kurdukları kusursuz sistemlerin aslında doğru olmadığını kabullenip gerçeği fark ettiklerinde ortaya çıkmaktadır. Bu iki eserde de kadın figürleri kurtarıcı rolünü üstlenmez. Onun yerine karakterlerin o aşırı mantıklı dünyalarından kaçmalarına ve gerçeğe yüzleşmelerine yardımcı olmaktadır. Sonuçta, Raskolnikov’a İncil’den Lazarus’un dirilişini okuduğu zaman “Lazarus, dışarı çık! (Лазарь! иди вон.)” (İncil, Yuhanna 11:43) nidası Raskolnikov’un kendi zihinsel mezarından çıkmasına bir çağrı olmaktadır. Aynı şekilde Alicia’nın sabrı ve sevgisi ile Nash’in zihnindeki denklemlerin gerçek olmadığını kanıtlamaktadır. Nash’in Nobel ödülü aldığı törendeki şu sözleri Alicia’nın onun hayatındaki rolünü açıklamaktadır. “*Mantıklı gerçekler yalnızca ama yalnızca sevginin gizemli denklemlerinde bulunur. Sen benim mantığımsın.*” Nash gibi hakikati sayılarla ve denklemlerle arayan bir zihin, en sonunda sevginin mantığın karşısı olmadığını, aksine insanı tamamlayan ve anlamlı kılan güçlü bir bağ olduğunu anlamaktadır. Bu noktada karakterler için iyileşme soyut formülleri veya kanıtlanabilir teorileri terk edip hayatı sadece mantıkla değil, kalpleriyle de hissetmeye başladıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Deha, Delilik, Zihinsel Kırılma, Gerçeklik Algısı, Karşılaştırmalı Analiz

Özbekistan Surhanderya Vilayeti: Sultan Saadet Kompleksi

Çağrı Özdikmen*

*vkfkfkfkffkfkfkfkfkfkffk

Bu çalışma, Özbekistan'ın güneyinde yer alan ve Termiz Seyyidler hanedanının aile nekropolü olan Sultan Saadet Kompleksi'ni sanat tarihi perspektifinden kapsamlı şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın temel odağı, XI. yüzyıldan XVII. yüzyıla kadar kesintisiz devam eden inşa sürecinin, bölgedeki sosyo-politik meşruiyet ve manevi otorite mekanizmalarıyla nasıl bir bütünlük arz ettiğini bilimsel verilerle ortaya koymaktır. Araştırmada sanat tarihi metodolojisi çerçevesinde tanımlayıcı, analitik ve karşılaştırmalı analiz yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Külliyei oluşturan mimari birimleri, Surhanderya yerel mimarlık okulunun gelişim evreleri ışığında incelenmiş; yapı topluluğunun mekansal gelişim süreci Semerkant'taki Şah-ı Zinde kompleksi ile tipolojik, teknik ve estetik açıdan mukayese edilerek derinlemesine değerlendirilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, külliyein tarihsel çekirdeğini oluşturan Hasan el-Amir türbesinin IX. yüzyıl sonundaki defin süreciyle şekillenmeye başladığı tespit edilmiştir. Mimari bulgular, kompleksin yapısal kurgusunda Termiz bölgesine özgü “elmas kaideli” sütun sistemlerinin ve güney türbesinin kubbe geçişlerinde sergilenen kompleks 32 köşeli yıldız motiflerinin merkezi bir öneme sahip olduğunu göstermektedir. Bu özgün süsleme programı, Surhanderya tuğla işçiliğinin matematiksel bir hassasiyetle monokromatik bir estetik yarattığını kanıtlamaktadır. Şah-ı Zinde'ninTimurlu dönemine has çok renkli çini ihtişamının aksine, Sultan Saadet'in ham malzemenin geometrik dizilimiyle elde edilen vakur, mistik ve zamansız karakterini yedi asır boyunca istikrarla koruduğu gözlemlenmiştir. Sultan Saadet Kompleksi, yedi asırlık inşa sürecinde biçimsel disiplinini ve ruhani atmosferini muhafaza ederek İslam dünyasının manevi coğrafyasında “Madinat ar-Rijal” (Mertler ve Alimler Şehri) kavramının en somut temsilcisi olmuştur. Çalışma, külliyein sadece statik bir defin alanı değil, Orta Asya mimari kimliğinin teknik, mühendislik ve estetik evrimini bünyesinde barındıran dinamik ve canlı bir hafıza mekanı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Özbekistan, Sultan Saadet, Tirmiz, Surhanderya Vilayeti.

The Art of Focalization: Reading Through the Spectacles of “Miss Brill”

Çiğdem Dedeoğlu*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

This study examines the role of focalization in Katherine Mansfield’s “Miss Brill,” demonstrating how the story’s emotional and narrative structure depends on the filtering of perception. Drawing on Gérard Genette’s theory of focalization, the study outlines his distinction between who perceives and who narrates, showing how narrative information is transmitted through a character’s point of view. However, this study argues that Mieke Bal’s expanded model, particularly her emphasis on the focalizer and the focalized, offers a more nuanced framework for analyzing Miss Brill’s psychological and affective dimensions. Bal’s approach enables a deeper understanding of how Miss Brill’s subjective experience shapes the reader’s access to the story. By examining the text through this combined theoretical lens, the study demonstrates that Mansfield’s story relies heavily on internal focalization to construct Miss Brill’s fragile emotional reality. The symbolic association between the character’s name and its echo of *Brille*, which means “spectacles” in German, further emphasizes the thematic importance of seeing, perception, and interpretation. This connection highlights how the act of looking includes not only what Miss Brill sees but also how she sees, thereby shaping the narrative and ultimately revealing her vulnerability. In addition, Mansfield’s use of visual details, sensory descriptions, and a limited perspective draws readers into Miss Brill’s inner world while simultaneously creating a gap between her perceptions and external reality. The study also argues that the story’s emotional climax occurs when Miss Brill shifts from focalizer to focalized object, exposing the fragility of her imagined sense of belonging. From this perspective, focalization emerges not merely as a technical narrative device but as the central mechanism through which the story conveys its emotional depth and interpretive power. Overall, the study positions focalization as the central principle through which Mansfield transforms a seemingly simple story into a psychologically complex narrative of perception, vulnerability, and self-deception.

Keywords: Focalization, Subjectivity, Narrative Perspective, Spectacles, Visual Perception

Kutsal Aile Masasından Kendi Yalnızlığına: Tezer Özlü’de Evin İhlali

Damla Sena Tamer*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Edebiyatın temel unsurlarından biri olan “ev”, geleneksel ve eril anlatıda çoğu zaman kutsal bir sığınak, tapınak, mahremiyetin kalesi ve toplumsal düzenin çekirdeği olarak sunulur. Ev imgesi, Yeni Türk Edebiyatı’nın çarpıcı kadın yazarlarının elinde bilinmeyen birer klostrofobi alanına dönüşür. Bu bildiride, Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatının kadın figürü; Tezer Özlü’nün “Çocukluğumun Soğuk Geceleri ve Yaşamın Ucuna Yolculuk” anlatılarındaki “kutsal aile” mitinin nasıl birer psikolojik yalnızlaşmaya ve evin dokunulmazlığının nasıl ihlal edildiği incelenecektir. Özlü için ev, sadece dört duvardan ibaret bir yapı değil; ataerkil sistemin, aidiyet hırsının ve kalıplaşmış ahlak yasalarının kadını hapsettiği ideolojik bir bakıştır. Bu bakışın en çok somutlaştığı yer ise “kutsal aile masası”dır. Bu masa, bireylerin bir araya geldiği bir paylaşım alanı olmaktan ziyade, rollerin dayatıldığı ve kadının varoluşunun “sembolleştirildiği” bir otopsi masasıdır. Tezer Özlü, evi “çocukluğumun soğuk gecelerinden” kalma yerleşik bir kâbus olarak görür ve ihlali “gitmek” eylemiyle gerçekleştirir. Onun için ev, kutsal bir sığınak değil, kaçmak istediği ve dönmeyeceği puslu bir barınaktır. Özlü’de sokağın durağanlığı, bakırlığı ve garların yabancılığı, evin var olmayan sıcaklığına tercih edilen devrimci bir yalnızlıktır. Bu çalışma boyunca, Özlü’nün “devrim dolu dış mekânları” kutsal aile masasından kalkmanın bedeli olarak seçilen “mutlak yalnızlığın”, kadın öznesi için bir mağlubiyet değil, kendini ait hissedecek bir yer aramanın yolculuğu anlatılacaktır.

Anahtar sözcükler: Duygular, Aidiyet, Kadın Edebiyatı, Ev

Gerçeklik Krizi ve Simülatif Yapılar: N. V. Gogol’ün “Ölü Canlar” ve A. H. Tanpınar’ın “Saatleri Ayarlama Enstitüsü” Eserleri Üzerine Karşılaştırmalı İncelemesi

Deniz Didem Yamaner*

*Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu çalışmada, Nikolay Vasilyeviç Gogol’ün “Ölü Canlar” adlı eseri ile Ahmet Hamdi Tanpınar’ın “Saatleri Ayarlama Enstitüsü” adlı eseri incelenmektedir. Amaç bu eserlerde yer alan “gerçeklik benzeri” yapıların nasıl kurulduğunu ve insan karakterini nasıl etkilediğini göstermektir. Araştırmada nitel bir yöntem benimsenerek birincil edebi metinler ve ilgili makalelerden yararlanılmıştır. Çalışmada her iki eserde de “gerçek olmayan fakat işlevsel olarak gerçeklik üreten” yapılar ve gerçekliğin bürokratik kayıtlara dayalı bir temsil düzeni alması karşılaştırmalı bir perspektifle incelenmiştir. Kuramsal çerçeve Jean Baudrillard’ın simülakr ve simülasyon kuramı, Yuri Lotman’ın kültür ve göstergebilim kuramı, Bakhtin’in ise romanın diyalojik yapısı kuramı üzerine kuruludur. Bulgular edebi metinlerde gerçekliğin doğrudan temsil edilmediği aksine dilsel kültürel ve ideolojik kodlar aracılığıyla yeniden üretildiğini ortaya koymaktadır. Çalışmada Nikolay Vasilyeviç Gogol ve Ahmet Hamdi Tanpınar’ın eserleri karşılaştırılmış olup her iki eserde de gerçeklik, ontolojik bir kategori olmaktan ziyade toplumsal uzlaşa ve temsil mekanizmalarıyla kurulan bir yapı olarak sunulmuştur. “Ölü Canlar” da “Ölü Köylülerin” hukuki ve ekonomik sistem içinde varlıklarını sürdürmesi simülasyonun klasik bir örneği olarak değerlendirilebilir. Ana karakter Çiçikov’un bu sistemi manipüle etmesi simülatif yapıların ekonomik ve toplumsal boyutunu ortaya çıkarır, benzer şekilde Saatleri Ayarlama Enstitüsünde enstitü kuruma işlevsel bir gerekliliğe dayanmaksızın toplumsal meşrutiye kazandırır. Sonuç olarak, bu çalışma edebiyatın yalnızca gerçekliği yansıtan bir araç değil aynı zamanda onu dönüştüren ve yeniden kuran bir söylem alanı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın Rus Edebiyatı ve Türk Edebiyatı araştırmalarına farklı bir perspektiften ontolojik ve toplumsal bakış açısı sunması ve alandaki tartışmalara katkı sağlanması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Simülasyon, Simülakr, Gerçeklik Krizi, Diyaloji, Bürokrasi

Stalin Rusya'sında Mekân, Nesne ve Benlik: Nadejda Mandelştam'ın Anılar'ı

Dila Gezen*

*Erciyes Üniversitesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu çalışma, 1930'lar Stalin rejiminin bireyin iç dünyasında ve gündelik hayatında (bıyt) yarattığı yıkımı Nadejda Mandelştam'ın Anılar'ı üzerinden inceler. Araştırma; komünalkalarda mahremiyet sınırlarının (semyosfer) yok edilmesini, oto-iletişimin zihinsel bir sığınağa dönüşmesini ve sıradan eşyaların tehditkâr 'şey'lere dönüşmesini Lotman'ın Göstergebilimi, Brown'ın Nesne Kuramı ve analitik otoetnografi kesişiminde mikro düzeyde çözümler. Bu çalışmanın yöntemi; Leon Anderson'ın Analitik Otoetnografi yaklaşımı yalnızca bireyin duygusal deneyimlerinden ziyade kolektif bir deneyime dönüşmesi açısından kullanılacaktır. Yuri Lotman'ın Kültürel Göstergebilimi, semiyosfer ve gündelik yaşam kavramları üzerinde durularak bunların kesişim noktası olan Bill Brown'ın Nesne Kuramı'ndan faydalanılacaktır. Eserin analizinde üç somut bulgu saptanmıştır: İlk olarak, Svetlana Boym'un "Sovyet insanının 'ben'liğinin komünalkadaki odasıyla birlikte kamulaştırılabileceği" yönündeki analitik saptama ile bütünleşen Mandelştam'a ait «Sıkışık kalmış ve ufalanmış 'ben', kendi lüzumsuzluğunun tamamen farkında olarak bir yerlere büzüşmüştü...» ifadesi, semiyosferin mahremiyet sınırlarının yıkımını göstermektedir. İkincisi, yazarın geride kalan eşyalar ve kitaplar için «Büyük kısmı kayıplara karıştı... Yirminci yüzyılda, Hitler ile Stalin arasında ezilirken nasıl da oradan oraya kaçışıyorduk!» şeklindeki ağdı, sıradan nesnelerin totaliter yıkımın taşıyıcısı olan aktif "şey"lere dönüştüğünü kanıtlamaktadır. Son olarak, yazarın «Yavaş bir ölümden daha korkunç hiçbir şey yoktur.» diyerek rüyalarında kocasına «Ona 'orada' ne yaptıklarını sormak...» diye seslenmesi; tecrit altındaki bireyin ezilen kimliğini onarmak için başvurduğu hayati bir "oto-iletişim" stratejisi olarak metne yansımıştır. Nadejda Mandelştam'ın "Anılar"ında baskıcı ve her şeyi denetleyen Stalin rejiminin semiyosferin tüm mahremiyetini yok etmesi sonucunda oluşan travmaların, insan benliklerini nasıl parçaladığını ve bunun sonucunda oto-iletişimin bireyin hayatta kalma aracı olarak kullanımını görmek mümkündür. Devlet ideolojisinin gündelik yaşam üzerindeki baskısı sebebiyle nesneler totaliter terörün, direnişin ve korkunun taşıyıcıları olan aktif "şey"lere dönüşmüşlerdir. Nadejda Mandelştam'ın 'Anılar'ı üzerinden, baskıcı rejimin mikro ve makro düzeyde, maddi kültür üzerindeki etkisi görülmektedir. Bu disiplinlerarası araştırma, baskıcı rejimlerin yıkıcılığını mikro düzeyde okumanın önemini kanıtlarken; bireyin devlet terörü ve tecrit altındayken dahi zihinsel bir sığınak yaratarak kültürel belleği nasıl koruyabildiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nadejda Mandelştam, Stalin Rejimi, Kültürel Göstergebilim, Nesne Kuramı,

Renovatio as a Form of Rebirth: A Jungian Analysis of *Avatar: The Last Airbender* and *The Legend of Korra*

Ebru Erimli* & Dr. Öğr. Üyesi Betül Ateşci Koçak**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

This study examines Carl Gustav Jung's concept of renovatio, one of the five categories within the rebirth archetype. The study uses the Avatar series to apply the renovatio upon it, showing how renovatio as a concept can manifest itself in media. In Jungian theory, renovatio refers to a form of rebirth that enables ongoing psychological and, at times, symbolic bodily renewal throughout an individual's life. Despite its theoretical significance, this concept remains underexplored in contemporary narratives, particularly in modern media texts. To address this gap, the present study investigates the representation of renovatio in the Avatar series. Using a qualitative research design, making symbolic/archetypal reading, the analysis draws on Jung's analytical psychology to examine selected scenes containing death, birth and renewal themes and character arcs primarily focusing on Korra and Aang. The study focuses on symbolic structures and processes of transformation that are in relation with Jung's concepts of shadow, rebirth, hero and individuation, interpreting them through the lens of renovatio. The findings indicate that renovatio is expressed through recurring stages of crisis, disintegration, and reconstruction experienced by the characters. The dissolution of previous identity structures and the emergence of renewed selves are closely linked to the individuation process, which, in Jungian terms, constitutes the path towards the realization of the Self – the integrated totality of the personality. This pattern is evident in several characters, including Aang, Korra, Iroh, and Zuko. Overall, the study demonstrates that the Avatar series offers a compelling contemporary representation of the renovatio motif, thereby contributing to broader discussions on its presence and transformation.

Keywords: Rebirth, Jung, Renovatio, Avatar

Haliloğlu Ali'nin Kıssa-yı Yusuf Mesnevisinin Gotha Nüshası Üzerine Bir Değerlendirme

Ebru Kırac* & Prof. Dr. Mustafa Argunşah**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski Türk Dili A.B.D. YL Öğrencisi

**Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Tarihi çok eski zamanlara uzanan dinî kıssalardan biri olan Kıssa-yı Yusuf aynı zamanda Yusuf u Züleyha, Yusuf ile Zeliha, Kıssa-yı Yusuf gibi adlarla da anılmaktadır. Kaynağını Tevrat, İncil ve Kur'an-ı Kerim'den alan Yusuf u Zeliha aşk, iffet ve iman temaları üzerine yazılmıştır. Yusuf ile Zeliha hikâyesi Türk edebiyatında İslamiyetin yayıldığı sahada, Doğu'da ve Batı'da birçok şair ve yazar tarafından kaleme alınmıştır. Türk edebiyatında 13. yüzyıldan itibaren çoğunluğu manzum olmak üzere altmışın üzerinde Yusuf Kıssası tespit edilmiştir. Bunlardan birisi de Kırımlı Mahmud tarafından 13-14. yüzyıllarda Harezmi- Altınordu Türkçesiyle Kırım'da yazılan Yusuf u Zeliha mesnevisidir. Yazarı hakkında herhangi bir bilgi bulunmayan bu eserin henüz nüshası ele geçmemiştir. Kırımlı Mahmud eserini Deşt diliyle yazdığını söylemektedir. Eser, 14-15. yüzyıllarda Anadolu'da yaşamış olan Haliloğlu Ali tarafından özgün metnin vezin ve kafiye düzeni korunarak Eski Anadolu Türkçesine aktarılmıştır. Eser, dördlükler ile ve yedili hece ölçüsüyle yazılmıştır. Hece vezniyle ve dördlüklerle yazılmış olmasıyla diğer Yusuf kıssalarından ayrılmaktadır. Haliloğlu Ali'nin eserinin tespit edilmiş birkaç yazma nüshası bulunmaktadır. Bunlar, Gotha (Almanya), İzmir, Raif Yelkenci, Agâh Sırrı Levend, Bibliothèque Nationale, Rasim Deniz, Dresden, Berlin ve Gence (Bakü) nüshalarıdır. Eser, toplamda 19 meclisten oluşmakta olup üçüncü meclisten önce aruzla yazılmış "Münacat-ı Yusuf" bölümü yer almaktadır. Gotha nüshası, oldukça okunaklı ve açık bir nesih hatla yazılmıştır. Baş kısmından bir iki yaprak eksiktir. Yedili hece vezniyle yazılan eserde çokça aksamalar olduğu, bazı yerlerde sekizli ve hatta dokuz heceli mısraların bulunduğu tespit edilmiştir. Bu hataların bir kısmının Harezmi-Altınordu Türkçesinden Eski Anadolu Türkçesine aktarılırken olduğu düşünülmektedir. Eserin önemli bir özelliği de a a a b kafiye düzeniyle yazılmış olmasıdır. İlk üç mısra kendi içinde kafiyeli iken dördüncü mısralar u/ü sesleriyle tamamlanmaktadır. Bu sebeple Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerine aykırı bazı yuvarlaklaşma örnekleriyle karşılaşmıştır. Bu bildiride, Yusuf ile Zeliha mesnevisinin Gotha nüshası fiziki özellikler ve içerik bakımından tanıtılacak, önemli dil özelliklerinden bahsedilecektir.

Anahtar kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Haliloğlu Ali, Kıssa-yı Yusuf, Gotha Nüshası.

Manga Yoluyla Japon Kültürünün Aktarımı: “Jujutsu Kaisen” Üzerine Bir İnceleme

Ece İlayda Özen* & Prof. Dr. Ali Volkan Erdemir*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Japon Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Japon Dili ve Edebiyatı A.B.D.

Manga, Japonya’da ortaya çıkan ve Japonlara özgü çizim tarzına sahip çizgi romanlardır. Kültürel öğeleri ve modern hayatı bir arada ele alan çok katmanlı eserlerdir. Bu açıdan mangalar, çeşitli konuları ve öğeleri barındırmaları ile Türkiye’de de gittikçe artan bir okuyucu kitlesine sahiptir. Araştırma sürecinde, ülkemizde yapılan manga ile ilgili çalışmaların çoğunlukla manganın yapısı ve karakter analizleri üzerinden yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmada ise manga yoluyla Japon kültür öğelerinin aktarımı ele alınacak olup, günümüzde dünya çapında popülaritesi ile öne çıkan “*Jujutsu Kaisen*” mangası incelenecektir. Başlıca geleneksel ve modern kültür öğeleri üzerinde durulacak olup eser içerisinde hangi işlevlerle kullanıldığı araştırılacaktır. Mangaların hem geçmişe hem de güncel kültüre göndermeler içermesi, okuyucuda çoklu yorum alanları oluşturmaktadır. Bu durum özellikle Japon kültürüne aşina olmayan okuyucular için anlam karışıklıklarına yol açabilmektedir. Bu amaçla çalışmada anlatı analizi yöntemi kullanılacak olup seride yer alan kültürel öğelerin hangi bağlamlarda ortaya çıktığı belirlenerek sistematik biçimde sınıflandırılacaktır. Devamında ise eser yapısına olan katkıları değerlendirilecektir. Başlıca elde edilen veriler doğrultusunda eserde, tarihi mekânlar, dini göndermeler ve Japon toplumunun geleneksel kişilik normlarına ilişkin çeşitli bulgular tespit edilmiştir. Bu bulgular ışığında, eserin kültürel unsurları yansıtmada konusunda sistemli bir yapı ortaya koyduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, eserde bulunan Japon kültür öğelerinin günümüzde okuyucular tarafından nasıl algılandığı da ilerleyen çalışmalar açısından değerlendirilmesi gereken bir tartışma alanı oluşturmaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, mangaların kültürel okumasına dair kuramsal bir çerçeve sunmayı ve Japon kültürünün görsel eserlerde nasıl temsil edildiğini daha açık bir şekilde görünür kılmayı amaçlamaktadır. Böylece hem kültürel çözümleme açısından hem de Japon kültürü öğretimi bakımından anlamlandırma süreçlerine katkı sağlanmış olacaktır. Bu çalışmanın, ileride yapılacak olan manga çözümlemelerine kültürel okuma açısından temel bir çerçeve sunacağı ve Japon kültürünün farklı kültürlerle tanıtımı açısından katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Jujutsu Kaisen*, *Gege Akutami*, Manga, Kültür Çalışmaları, Popüler Kültür

Akutagawa Ryuunosuke'nin "Cehennem Tablosu" Öyküsünde Radikal Estetizm

Ecem Öztürk*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Japon Dili ve Edebiyatı Lisans Öğrencisi

Çalışmanın amacı, Akutagawa Ryuunosuke'nin Cehennem Tablosu adlı eserini Radikal Estetizm çerçevesinde inceleyerek açıklamaktır. Mevcut alan yazında, Akutagawa'nın eserlerindeki bencillik ve vicdan, ahlaki çöküş ve sanatçı kimliği gibi temalar ele alınmıştır. Kaynakça da seçilen çalışmalar Cehennem Tablosu adlı eserin esinlenildiği öykü üzerine karşılaştırmalar ve metin analizi, eserin estetik anlayışı ve öyküdeki sanat eserinin Budizm anlayışına nasıl bağlandığı üzerine incelemeler içerir, anlatıda kullanılacaklardır. Çalışmanın yöntemi nitel metin analizidir. Öyküdeki baş karakter Yoshihide'nin Cehennem Tablosunu resmederken ki yöntemleri ve tutumu radikal estetizm kavramı üzerinden incelenmiştir. Özellikle sanat için sanat fikrinin ne kadar ileri gidebileceği, sanatçının etik sınırları mükemmeliyetçilik uğruna ihlal etmesi teması işlenir. Anlatıda sanat sanat içindir fikri ve radikal estetizm ile yazarın hayatı ile ilgili bilgi verildikten sonra öykü özeti ile analizi ve çıkarılan sonuç işlenecektir. Bulgular ana karakter Yoshihide'nin sanat uğruna ne kadar ileri gidebileceğini gösterir. Mükemmeliyetçilik uğruna hem kendi hayatını hem de kendi kızının hayatını bile feda edebilecek bir düzeye gelmiştir, söz edilen mükemmeliyetçilik ortaya çıkan ürünü tamamlayacak bir unsur olmaktan çıkarak yıkıcı bir hal almıştır. Esinlenen öyküde (宇治拾遺物語 Uji'nin Masal koleksiyonu) sanatçı kendi evinin yanmasını izler ve resmeder. Akutagawa'nın versiyonunun orijinaline kıyasla oldukça yıkıcı olması, yazarın son yıllarındaki kendi eserlerine yönelik eleştirel tutumu ve sonrasında gerçekleştirdiği intiharı Cehennem Tablosunu yazarın hayatı ile bir bakıma paralel olması yönündeki fikri destekler. Sonuç olarak eser etik ile sanat arasındaki gerilimi ortaya koyar, estetik anlayış sınır tanımadığı durumda bireysel ve toplumsal felaketlere yol açabilmektedir. Ayrıca radikal estetizm kavramına yönelik Cehennem Tablosu adlı eser Dorian Gray'ın Potresi adlı kitap gibi gayet uygun bir örnektir.

Anahtar kelimeler: Cehennem Tablosu, Akutagawa Ryuunosuke, Radikal Estetizm

Türkiye’ deki Muhafazakar ve Seküler Kadınların Giyim Tarzları Üzerindeki Toplumsal Bakış Açısı

Elçin Bekçi* & Elif Sıla Zan**

***Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü Lisans Öğrencisi

Kadın giyimi, Türkiye toplumunda yalnızca bireysel tercih alanı olarak değil; kimlik, ideoloji, toplumsal cinsiyet rolleri ve kültürel aidiyet bağlamında değerlendirilen bir toplumsal göstergedir. Özellikle muhafazakar ve seküler yaşam tarzlarının görünür simgelerinden biri olarak kabul edilen kadın giyim tarzları, toplumsal algı ve yargıların yoğun biçimde üretildiği alanlardan biridir. Başörtülü veya tesettürlü ya da daha geleneksel giyim tercihinde bulunan kadınlar ile modern, açık veya seküler tarzda giyinen kadınlar; toplum tarafından farklı anlam kodlarıyla kategorileştirilip, çeşitli kalıp yargılarla değerlendirilmektedir. Bu çalışma, Türkiye’de muhafazakâr ve seküler kadınların giyim tarzlarına yönelik toplumsal bakış açısını sosyolojik perspektiften incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada kadın giyiminin nasıl bir kimlik göstergesine dönüştüğü, bireylerin kıyafetleri üzerinden nasıl sınıflandırıldığı ve toplumsal kutuplaşmanın giyim tercihleri üzerinden nasıl görünür hâle geldiği ele alınacaktır. Ayrıca medya, sosyal medya, gündelik yaşam pratikleri ve kamusal alan deneyimlerinin bu algıların oluşumundaki rolü değerlendirilecektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, literatür taraması, medya söylem analizi ve toplumsal gözlem tekniklerinden yararlanılması planlanmaktadır. Elde edilecek bulgular doğrultusunda kadın bedeninin ve giyim tercihlerinin toplumsal denetim mekanizmalarıyla ilişkilendirildiği; kadınların kıyafetleri üzerinden ahlaki, siyasi ve kültürel anlamlara maruz bırakıldığı değerlendirilmektedir. Sonuç olarak çalışma, kadın giyimine yönelik toplumsal bakışın yalnızca estetik tercih meselesi olmadığını; toplumsal güç ilişkileri, kimlik politikaları ve kültürel çatışmaların yansıma alanı olduğunu ortaya koymayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelime: Muhafazakarlık, Sekülerlik, Toplumsal Cinsiyet, Kimlik, Toplumsal Algı, Giyim Tarzı.

Osmanlı Tarihi Araştırmalarında Ruûs Defterleri Kullanımı

Elif Bektaş* & Prof. Dr. Mehmet İNBAŞI**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Tarihi A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

Osmanlı tarihi araştırmalarında kullanılan birinci elden kaynaklardan başlıcaları şüphesiz arşiv belgeleridir. Bunların dışında araştırmalar başlangıçta kronikler vasıtasıyla yapılmış olsa da XX. yüzyıl itibariyle arşiv vesikalarının çözümlemesi ve tarih araştırmalarında kullanılması önemli bir yer tutar. Osmanlı Devleti'nin yapısını, teşkilatını ve işleyişini anlamada üst düzey yönetim mevkiî olan Divan-ı Hümayun' da tutulan defterler önem arz eder. Bu defterler; Mühimme defteri, Tahvil defteri, Ahkam defteri, Şikâyet defteri, Ruûs defteri gibi defter serilerinden oluşmaktadır. Bu çalışmada ruûs defterlerinden örnekler verilecek ve tez konusu olan 1485 numaralı defter tanıtımı yapılacaktır. Bilindiği üzere ruûs, özlükte "baş, kişi" anlamında olan re's kelimesinin çoğuludur. Arşiv defteri olan ruûs defteri ise osmanlılarda tayinlerin kaydedilmiş olduğu en önemli defterlerden birisidir. Osmanlılarda tayinleri belirten bir terim olarak kullanılır. Osmanlı Devleti'ndeki görevli memurların atamaları ve tımarların XVI. yüzyıl itibariyle kaydedildiği ruûs defterleri, Divân-ı Hümayun' un ana defterlerindendir. Reîsülkütuba bağlı katibler tarafından tutulan bu defterlerin başında, kaydedildikleri dönemin reisülkütubının adıyla da anılır, dönemin resîsülkütubının ismi defterin ilk sayfasına yazılırdı. Atama ve tayinleri yapılan görevliler yoluyla yeni kurulan yerleşim birimlerini, sancak ve eyalet isimleri, taşra teşkilatında hangi görevliler olduğu, tımar ve vakıf tevcihleri ile idarî-sosyal ve malî yapısını anlamak açısından tarih araştırmacıları için önemlidir. Osmanlı Devleti'nde divanda yapılan görevlendirmeler, azil veya terakki kararlarıyla sefer esnasında yapılan tayinler ruûs defterlerine kaydedilirdi. Daha sonra ilgili katiblerce yazılmasının ardından padişahın tuğralı beratı ile muhatabına gönderilirdi. Ruûs defterleri araştırmacıların Osmanlı devlet teşkilatını ve askerî görevlilerin bilgilerine ulaşılması açısından önemli bir kaynaktır. Bazı Ruûs defterleri tarih araştırmalarında kullanılmak üzere lisansüstü tez çalışması olarak tıpkıbasım ve transkripsiyonu tamamlansa da içeriğindeki divani ve celî divani yazıların okunma zorluğu nedeniyle henüz istenen seviyeye ulaşamamıştır. Çalışmamızda Ruûs Defterleri'nin Osmanlı tarih yazımındaki önemi ile Ömer Lütfi Barkan ve Halil İnalcık'ın çalışmaları başta olmak üzere arşivlerdeki defterlerin transkripsiyon edilmelerinin Osmanlı tarihi araştırmalarına katkısı bu bildiride ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Tarihi, Divan-ı hümayun, Ruûs defteri, tevcih, berat.

Tescilli Yalnızlık: Başköy Konutlarında Afetten Daha Yıkıcı Bir Sorun, İnsan Eliyle Kültürel Mirasın Tahribatı

Elif Sultan Savaşçı Altıntaş*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü Lisans Öğrencisi

Başköy, Kayseri'nin Yeşilhisar ilçesinde, Kapadokya coğrafyası içinde yer alan ve kökleri Antik Dönem'e uzanan çok katmanlı bir yerleşimdir. Antik Dönem'de "Megasus", Bizans'ta "Kavasus" olarak adlandırılan yerleşim; Mavruca Deresi yatağında konumlanan, Ürgüp, Aksaray ve Derinkuyu gibi merkezleri birbirine bağlayan stratejik bir kavşak noktasıdır. Bu çalışmanın temel amacı, bölgedeki tescilli sivil mimari örneklerini bezeme repertuarı üzerinden tanıtmak ve 2011 yılındaki "afet alanı" ilanından sonra yoğunlaşan "insan kaynaklı" tahribata karşı acil ve bilimsel koruma önerileri sunmaktır. Yöntem olarak yerinde saha gözlemleri ve mevcut tescil verileri analiz edilmiştir. Bulgular, volkanik tüf taşından inşa edilen ve batı cepheleri zengin geometrik, bitkisel ve figürlü (çift başlı kartal, pegasus, insan maskaları vb.) motiflerle bezeli konutların yüksek sanatsal değerini ortaya koymaktadır. Ancak yerleşimin boşaltılmasını takiben yapıların; doğal etkenlerden ziyade definecilik, kaçak kazılar ve bölge dışından gelen kişilerin izinsiz barınma faaliyetleri sonucunda geri dönülemez zararlar gördüğü tespit edilmiştir. Özellikle sivil mimarideki kandillik, şerbetlik ve nitelikli ahşap işçiliği gibi detayların bakımsızlık ve kontrolsüz kullanım nedeniyle hızla yok olduğu gözlemlenmiştir. Mevcut tescil faaliyetlerinin fiziksel korumada yetersiz kaldığı saptanmıştır. Koruma stratejisi olarak; yapıların sadece "donmuş anıt" şeklinde belgelenmesi yerine, güvenlik zafiyetlerini giderecek aktif denetim mekanizmalarının kurulması, bilimsel restorasyon süreçlerinin başlatılması ve alanın yerel tarih müzesi veya eğitim merkezi gibi işlevlerle yeniden canlandırılması önerilmektedir. Bu bütüncül yaklaşım, insan kaynaklı tahribatı önleyerek Başköy'ün çok katmanlı mirasını gelecek nesillere aktaracak zorunlu bir müdahale programıdır.

Anahtar Kelimeler: Kayseri, Yeşilhisar, Başköy, Tahribat, Koruma

Çin Felsefesinin Yapı Taşları

Elif Nur Tepedelen*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Çin Dili ve Edebiyatı A.B.D. Lisans Öğrencisi

Çin felsefesi; evrenin işleyişi, insan doğası ve toplumsal yapı üzerine kapsamlı bir anlayış geliştirmeyi amaçlayan köklü bir düşüncedir. Bu gelenek, yalnızca soyut teoriler üretmez; aynı zamanda bireyin günlük yaşamına yön veren ilkeler de sunar. Çin felsefesi “insanın yaşam biçimi nasıldır?” sorusuna odaklanır ve etik, siyaset ile evren anlayışı arasında bir bağ kurar. Bu düşünce yapısının merkezinde yer alan Dao (Yol), hem evrenin varoluş sebebini hem de onun işleyiş prensiplerini açıklayan temel ilkedir. Dao Öğretisi, kelimelerle anlatılamayan, sınırlara bağlı olmayan ve doğrudan müdahale edilemez bir evrensel akış olarak kabul edilir. Bu açıdan doğanın dengesini sembolize eder. Konfüçyüsçülükte ise Dao, daha belirgin ve kuralcı bir anlam kazanarak erdemli bir yaşamın, sosyal düzenin ve mükemmel yönetimin etik kılavuzu haline gelir. Bu iki yöntem, Çin felsefesinin hem doğa odaklı hem de insan odaklı özelliklerini dengeli bir şekilde gösterir. Evrenin değişken yapısını anlatan Yin ve Yang prensibi, zıt gibi görünen kuvvetlerin aslında birbirini tamamlayan unsurlar olduğunu ortaya koyar. Karanlık ile aydınlık, dişil ile eril gibi ikilikler sürekli bir değişim içerisinde ve bu değişim kozmik düzenin sürekliliğini temin eder. Dao Öğretisi’nin öğretilerinden biri olan Wu Wei (eylemsizlik / çabasız davranış), bireyin doğanın akışına direnmeden uyum içerisinde hareket etmesini önerir. Bu yaklaşım, zorlayıcı girişimlerden doğa akışına güvenmeyi ve basit bir yaşam tarzı benimsemeyi teşvik eder. Aynı zamanda Çin kozmolojisinde önemli bir rol oynayan Beş Element (ağaç, ateş, toprak, metal ve su), evrendeki dönüşüm ve değişim süreçlerini açıklar. Bunlar arasındaki etkileşim hem doğadaki olayları hem de insan vücudundaki dengeyi anlamak için kullanılmaktadır. Böylece Çin felsefesi, bireyin doğa, toplum ve kendi ruh haliyle uyum içinde yaşamasını hedefler. Bu anlayış, değişimin kaçınılmaz olduğu bir evrende dengenin korunması yollarını araştırırken, bireyin içsel dönüşümüne odaklanarak düşünce ile eylem arasındaki sıkı bağı ön plana çıkarır.

Anahtar Kelimeler: Çin Felsefesi, Taoizm, Beş Element, Yin ve Yang, Yol.

Nihilizmin Bireysel ve Toplumsal Çatışmasında Bazarov'un Arketipi

Emine Nur Gün* & Esra Deniz**

***Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

İvan Turgenyev'in Babalar ve Oğullar adlı eseri, yalnızca kuşaklar arası bir gerilimi değil, aynı zamanda modern düşüncenin temel kırılmalarından biri olan nihilizmi merkezine alır. Nihilizm, "hiçbir şeyin gerçek bir değeri, anlamı ya da doğruluğu yoktur" düşüncesidir. Nihilizme göre ahlak kesin değildir; doğru ve yanlış evrensel değildir. Gelenekler sorgulanmalıdır ve hayatın "zorunlu" bir anlamı yoktur. Yani insanların inandığı birçok şey aslında yapaydır. Romanın ana karakteri Yevgeni Bazarov, geleneksel değerleri, otoriteyi ve metafizik inançları reddeden radikal bir zihniyetin temsilcisidir. Bu bağlamda Bazarov, bireysel düzlemde aklın ve bilimin mutlak üstünlüğünü savunurken, toplumsal düzlemde yerleşik normlarla çatışan bir figür olarak öne çıkar. Bazarov'un doğa anlayışı, onun dünya görüşünü açıkça yansıtır: doğa estetik bir bütünlük değil, üzerinde deney ve gözlem yapılabilecek bir "atölye"dir. Bu yaklaşım, onun materyalist ve indirgemeci bakış açısını ortaya koyarken, insanî değerleri ikincil plana itmesine neden olur. Ancak bu katı rasyonalite, karakterin içsel dünyasında bir kırılma barındırır. Özellikle Anna Sergeyevna Odintsova'ya duyduğu aşk, Bazarov'un düşünsel bütünlüğünü sarsarak akıl ile duygu arasındaki gerilimi görünür kılar. Bu noktada roman, nihilizmi mutlak bir doğruluk olarak sunmak yerine, onun sınırlarını açığa çıkarır. Bazarov'un yaşadığı içsel çatışma, insanın yalnızca rasyonel bir varlık olarak tanımlanamayacağını gösterir. Ne tamamen eski kuşağa ne de yeni değerlere ait olabilen bu karakter, varoluşsal bir yalnızlık içinde konumlanır. Bu çerçevede Bazarov, nihilist anti-kahraman arketipinin güçlü bir örneği olarak, bireysel düşünce ile toplumsal gerçeklik arasındaki kaçınılmaz çatışmayı temsil eder. Onun trajedisi, insan doğasının çok katmanlı yapısı karşısında indirgemeci ideolojilerin yetersizliğini açıkça ortaya koyar. İvan Turgenyev, bu karakter aracılığıyla nihilizmi yalnızca eleştirmekle kalmaz; aynı zamanda onun sınırlarını göstererek, akıl ve duygu arasındaki dengenin insan varoluşu için vazgeçilmez olduğunu ima eder. Bu nedenle Yevgeni Bazarov, yalnızca kendi döneminin değil, modern insanın varoluşsal açmazlarının da simgesel bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Nihilizm, Arketip, Bazarov, Babalar ve Oğullar

Modern Kùltürün İnşasında Roman Türü: Don Kişot Üzerinden Söylem ve Temsil Analizi

Emre Yavuzuşar*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakùltesi, xxxxxxxxx

Bu çalışma, edebiyat ile kùltür arasındaki karşılıklı ilişkiyi roman türü üzerinden incelemeyi ve bu ilişkinin edebi metinler aracılığıyla nasıl kurulduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Edebiyat, bu bağlamda yalnızca toplumsal gerçekliği yansıtan bir alan olarak değil, aynı zamanda kùltürel anlamların üretildiği, dolaşıma sokulduğu ve yeniden yapılandırıldığı bir pratik olarak ele alınmaktadır. Roman türü ise bireyi merkeze alan yapısı, gündelik hayatı konu edinmesi ve çok sesli anlatım biçimiyle modern kùltürü hem yansıtan hem de yeniden üreten temel anlatı formu olarak değerlendirilmektedir. Çalışmanın inceleme nesnesini, modern romanın başlangıç metinlerinden biri olarak kabul edilen Don Kişot oluşturmaktadır. Cervantes'in bu eseri, feodal değerler ile modern düşünce arasındaki çatışmayı görünür kılmakta ve bireyin kimliğinin kùltürel söylemler aracılığıyla nasıl kurulduğunu ortaya koymaktadır. Don Kişot karakteri, iki farklı kùltürel düzen arasında sıkışmış bir özne olarak, temsil, gerçeklik, hegemonya ve marjinallik kavramları çerçevesinde analiz edilmektedir. Kuramsal olarak çalışma, Clifford Geertz'in kùltürü bir anlamlar sistemi olarak ele alan yaklaşımına, kùltürel çalışmalar geleneğine ve Jale Parla'nın roman türünü modern kùltürel dönüşüm bağlamında ele alan yorumlarına dayanmaktadır. Özellikle Stuart Hall'ün temsil kavramsallaştırması ve Antonio Gramsci'nin hegemonya yaklaşımı doğrultusunda, romanın gerçekliği yalnızca yansıtmadığı, aynı zamanda kurduğu ve yeniden yapılandırıdığı varsayımı benimsenmektedir. Bu çerçevede, Don Kişot'un deliliği, modern aklın hegemonik hale gelmesi sürecinde eski kùltürel formların marjinalleşmesi olarak yorumlanmaktadır. Sonuç olarak çalışma, edebiyatın kùltürel gerçekliği yalnızca yansıtan bir alan olmadığını, aynı zamanda kùltürel anlamları üreten, dönüştüren ve yeniden kuran bir pratik olduğunu ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu bağlamda roman türü, edebiyat ile kùltür arasındaki ilişkinin en görünür olduğu alanlardan biri olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: roman, modernite, kùltür, temsil, hegemonya, Don Kişot

Modern Japon Tiyatrosunda Takarazuka Revüsü

Ennur Küpeli*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Japon Dili ve Edebiyatı A.B.D. Lisans Öğrencisi

Bu bildiride, modern Japon tiyatrosunda sesini oldukça duyurmuş olan Takarazuka Revüsü'nün (Takarazuka Revue) kuruluş süreci, sahne estetiği ve Japonya'daki önemi incelenecektir. 1913'te Hankyu Demiryolları Başkanı Ichizō Kobayashi tarafından kurulan bu topluluk, tamamı kadınlardan oluşan bir müzikal tiyatro oluşturarak hem şehre ün katmayı hem de ekonomik açıdan canlılık oluşturmayı amaçlamıştır. Üstelik kısa sürede "Büyük Tiyatro" anlamına gelen Dai Gekijōadlı kendi tiyatrosuna sahip olabilecek kadar popüler konuma gelmiştir. Her geçen yıl gittikçe daha da ilgi gören bu müzikal tiyatro, Batı kültürünün etkisi büyük olsa da her zaman özgün kalarak; gerekirse estetik anlayışları, eğlenceli dansları, büyüleyici sesleri, dekorları ve dikkat çekici kostümleriyle birlikte ilgileri üstünde tutabilmeyi başarmıştır. Özellikle toplumsal algının temelini değişmesine yol açmada ilham payı göz ardı edilemezken, izleyici eşitliğine de vurgu yapılmıştır. Japon tiyatrosunun sahne estetik anlayışı tarihsel dönemlerle analiz edilerek gösterilmiş, görsellerle beraber üzerinde durulmuştur. Ayrıca müzikalde var olan cinsiyet rollerinin çarpışması, seyirciye yeni kimlik temsilleri tanıtarak aradığı özgürlüğü ve bir çeşit güvenli ortamı oluşturmaya yardımcı olmuştur. O dönem süresince kadınların yalnızca geyşa olarak görüldüğü algısı da kırılabilmiş, Japon geleneksel tiyatrosunun en bilinen türlerinden biri olan Kabuki'de görülen benzerlikleri ve farklılıkları karşılaştırılmıştır. Şirketin beş ana topluluğu ile ilgili detaylar ele alınmış, özleri dile getirilmiştir. Erkek rollerini oynayanlara "otokoyaku" ve kadın rollerini oynayanlara ise "musumeyaku" denilirken, Takarazuka Müzik Okulu'nda nasıl bu eğitim disiplinine uygun prestijli oyuncular olarak yetiştirildiklerine dair ayrıntılar ortaya konulmuştur. Takarazuka Revüsü'nün günümüzde de kulaktan kulağa fısıldanan birçok sırrı olmasına rağmen, oldukça gösterişli tarihi ve Japon tiyatrosu içerisinde melodramatik performansları sayesinde uzun zamandır koruduğu konumuyla hakları korunmaya devam etmektedir. Bu araştırma için de sahne incelemeleriyle beraber literatür taraması yolu kullanılmıştır. Böylelikle Takarazuka Revüsü'nün yalnızca bir eğlence formu değil, modern Japon tiyatrosunun gelişmesine katkı sağlayan çok önemli, saygın ve özgün bir kültürel kurum olduğu anlatılarak, yediden yetmişe herkesin kendisine pay çıkarabileceği bu sahne sanatı topluluğunun zenginlikleri tanıtılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Takarazuka Revüsü, Japon tiyatrosu, müzikal tiyatro, sahne estetiği

Haruki Murakami'nin *Sınırın Güneyinde Güneşin Batısında* Romanında Tek Çocukluk ve Yabancılaşma

Evren Durmaz* & Prof. Dr. Ali Volkan Erdemir*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Japon Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL
Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Japon Dili
ve Edebiyatı A.B.D.

Haruki Murakami, çağdaş Japon edebiyatında bireyin yalnızlık, kimlik arayışı ve yabancılaşma deneyimlerini ele almasıyla öne çıkan önemli yazarlardan biridir. Yazarın, *Sınırın Güneyinde Güneşin Batısında* adlı romanı, modern bireyin içsel boşluk duygusunu, aidiyet sorununu ve geçmişle kurduğu problemli ilişkiyi yansıtmaya bakımdan dikkat çekmektedir. Bu yönüyle eser, bireyin içsel ve toplumsal ilişkilerini incelemek için elverişli bir alan sunmaktadır. Bu çalışmanın ana odağı olan roman, kitabın ana karakteri olan Hajime'nin tek çocuk olması üzerinden şekillenen yalnızlığı ve bireyselleşmesi deneyimi etrafında incelenmiştir. Çalışmanın amacı, tek çocukluk deneyiminin yalnızca bireysel bir özellik değil, aynı zamanda modern Japon toplumunda görülen bireyselleşme ve yabancılaşma ile nasıl ilişkilendirdiğini incelemektir. Bildirinin ilk bölümünde, Haruki Murakami'nin hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilecektir. İkinci bölümde, Hajime karakterinin çocukluk, gençlik ve yetişkinlik dönemlerinde deneyimlediği yalnızlık, metin merkezli bir yaklaşımla ele alınacaktır. Buna ek olarak Shimamoto ile kurduğu ilişkinin karakterin aidiyet arayışı, duygusal eksiklik hissi ve geçmişle kurduğu bağ üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde, Japon toplumunda modernleşme süreciyle birlikte ortaya çıkan bireyselleşme ve toplumsal bağların zayıflaması gibi unsurlar çerçevesinde sosyolojik bir arka plan sunulmuştur. Dördüncü bölümde ise, romanda yer alan bireysel yalnızlık deneyimi ile modern Japon toplumunun yarattığı yapısal yabancılaşma karşılaştırılarak aralarındaki ilişki incelenmiştir. Sonuç olarak, Hajime'nin yalnızlığının yalnızca tek çocukluk deneyiminden ibaret olmadığı, aksine modern Japon bireyinin yaşadığı yabancılaşmanın temsili bir yansıması olduğu görülmektedir. Tek çocukluk deneyimi, bireysel yalnızlığı derinleştiren bir unsur olmanın ötesine geçerek, modern bireyin kimlik arayışını şekillendiren ve anlamlandıran önemli bir faktörün yansıması olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Haruki Murakami, Yalnızlık, Yabancılaşma, Tek Çocukluk, Modern Japon Toplumu

Hizmet Sektöründe Çalışan Üniversite Öğrencisi Kadın Baristaların Deneyimleri: Duygusal Emek, Toplumsal Cinsiyet ve Güvencesizlik: Kayseri Örneği Üzerinden Değerlendirme

Ezgi Sena DURMUŞ*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu çalışma hizmet sektöründe faaliyet gösteren üniversite öğrencisi kadın baristaların deneyimlerini duygusal emek, toplumsal cinsiyet rolleri ve güvencesiz çalışma koşulları çerçevesinde incelemeyi amaçlamıştır. Hizmet sektöründe yaygınlaşan öğrenci emeği içerisinde baristalık, esnek çalışma koşulları nedeniyle tercih edilen bir iş kolu haline gelmiştir. Ancak bu çalışma, söz konusu mesleği yalnızca ekonomik bir faaliyet olarak değil, aynı zamanda toplumsal ve duygusal boyutlarıyla ele almaktadır. Baristalık mesleğinde “güler yüzlü hizmet” anlayışı, çalışanlardan duygularını yönetmesini bekleyen bir emek biçimi olarak ortaya çıkmakta ve bu durum yoğun bir duygusal emek sürecine işaret etmektedir. Arlie Russell Hochschild’in kavramsallaştırdığı üzere duygusal emek, çalışanın kurumun kuralları için kendi gerçek hislerini bastırmasını ve bunun için gösterdiği çabayı ifade eder. Bu durum çalışanlarda yabancılaşma ve tükenmişlik hissini artırabilmektedir. Bu bağlamda, baristaların iş yerinde sergiledikleri duygusal performans ile içsel deneyimleri arasında bir ayrışma oluşmaktadır. Öte yandan çalışma, hizmet sektöründe toplumsal cinsiyet temelli iş bölümünün yeniden üretildiğini göstermektedir. Kadın çalışanlardan beklenen “uyumlu” ve “bakım veren” tutum, toplumsal cinsiyet normlarının iş yaşamındaki yansıması olarak duygusal emeği yapılandırmaktadır. Esnek çalışma saatleri, güvencesiz istihdam koşulları, öğrencilerin akademik yaşamlarını ve gündelik rutinlerini olumsuz etkilemektedir. Guy Standing’in “prekarya” kavramı çerçevesinde değerlendirildiğinde, öğrenci baristaların çalışma koşullarının güvencesizlik, belirsizlik ve istikrarsızlık içerdiği görülmektedir. Bu çalışma yarı yapılandırılmış görüşme ile kurgulanmıştır. Çalışma, hizmet sektöründe öğrenci emeğinin görünmeyen boyutlarını ortaya koymakta ve toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin iş yaşamındaki yansımalarını tartışmaktadır. Araştırma, Goffman’cı anlamda kurumun sürekli vitrininde olan baristaların “güler yüzlü hizmet” anlayışı hasebiyle duygusal emek baskısıyla karşı karşıya kalıp kalmadığını incelemiş ve bundan yola çıkarak bu vitrinde kalma ve duygusal emek yükünün habitus temelli cinsiyet rolleriyle bağlarını soruşturmuştur. Söz konusu cinsiyet rollerinin teknik ve görsel işlerin dağılımında nasıl bir etkisi olduğu ve bu işlerin prestij durumu araştırmanın bir diğer odak noktasıdır. Çalışma neticesinde, toplumsal cinsiyet etkenlerinden dolayı kâğıt üstünde aynı işi yapanların, fiilde farklı görevlerde değerlendirildiği bulgulanmıştır. Bildiride konu, bulgulardan yola çıkarak sosyolojik teori vasıtasıyla incelenecektir

Anahtar Kelimeler: Duygusal Emek, Kadın, Barista, Öğrenci Emeği, Toplumsal Cinsiyet

Anadolu Halkının Resimle Tanışması: *Yurt Gezileri* (1938–1943)

Fadime YILDIZ*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi A.B.D. YL Öğrencisi

Bu çalışma, 1938–1943 yılları arasında gerçekleştirilen Yurt Gezileri’nin Cumhuriyet Dönemi Türk resim sanatı üzerindeki etkilerini ve Anadolu’nun sanatsal üretimde ele alınış biçimlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, Yurt Gezileri kapsamında üretilen eserler üzerinden sanatçıların Anadolu’ya bakışı, yerellik anlayışı ve devletin sanat politikalarının sanat üretimine olan etkisi değerlendirilmektedir. Yurt Gezileri (1938–1943), Cumhuriyet Halk Partisi tarafından yürütülen ve Cumhuriyet dönemi kültür politikaları içinde Türk resim sanatının gelişiminde belirleyici bir rol oynayan bir uygulamadır. Bu program kapsamında sanatçılar, Anadolu’nun farklı bölgelerine gönderilerek yerinde gözlem yapmaları ve bu gözlemler doğrultusunda eser üretmeleri teşvik edilmiştir. Temel amaçları, İstanbul merkezli sanat anlayışını kırmak, Anadolu gerçekliğini sanat üretimine dâhil etmek ve “Milli Sanat” düşüncesini geliştirmek olmuştur. Geziler boyunca sanatçılara devlet tarafından ulaşım, konaklama ve üretim desteği sağlanmış belirli sayıda eser üretmeleri istenmiş ve bu eserler Ankara ve İstanbul’da düzenlenen sergiler aracılığıyla kamuoyuna sunulmuştur. Süreç içerisinde kent ve köy yaşamı, tarihî yapılar, gündelik hayat, üretim faaliyetleri ve insan figürleri başlıca tema alanlarını oluşturmuştur. Böylece Türk resim sanatında konu çeşitliliği artmış ve Anadolu’nun görselliği güçlenmiştir. Yurt Gezileri’ne katılan Bedri Rahmi Eyüboğlu, Cemal Tollu, Malik Aksel, Turgut Zaim gibi sanatçılar halk kültürü, folklorik unsurlar ve yerel motiflerden beslenen bir üslup geliştirirken bazı sanatçılar daha toplumsal gerçekçi bir yaklaşım benimseyerek Anadolu insanının yaşam koşullarını doğrudan yansıtmıştır. Bu durum, dönemin sanat ortamında hem estetik hem de ideolojik tartışmaları beraberinde getirmiştir. Özellikle devletin yönlendirici sanat politikası, sanat özgürlüğü ve görsel biçimleri açısından eleştirilmiştir. Sonuç olarak Yurt Gezileri, Cumhuriyet Dönemi sanat politikalarının en kapsamlı uygulamalarından biri olarak Türk resim tarihinde yerellik bilincinin gelişmesini sağlamış, sanatçı-halk ilişkisini güçlendirmiş ve modern Türk resminin yönünü belirlemiştir. Bu yönüyle uygulama hem sanatsal üretimi hem de kültürel kimlik inşasını etkileyen sosyo-kültürel bir süreç olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, Yurt Gezileri, Anadolu, Yerellik, Milli Sanat

DIE! Die. Die...? Death Euphemisms in the Persian and Turkish Dubbing of Animated Films

Fatemeh Ghavidel Sedigh* & Dr. Öğr. Üyesi Müge Kalıpcı**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

**Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

Death, being the most inevitable part of life, yet being strange and difficult to comprehend even by adults, has a significant part in children's lives as well. Although death is a sensitive topic in many different aspects, it is included in children's discourse, especially in animated movies designed for children and family audiences. This study aims to analyze how death-related euphemisms are used to soften the idea of "death" for the English-speaking younger audience and how they are translated into Persian and Turkish through dubbing. By examining a corpus of animated movies from the year 1990 to 2025 and comparing their dubbed translations into Persian and Turkish, this study aims to illuminate the subtle or drastic differences in the selected euphemism examples in the mentioned languages by comparing their level of politeness, taboos, and cultural acceptability overall. The strategies used in translating death-related euphemisms will shed light on how these choices reflect the depth of different yet familiar cultures, their proximity to each other, and how death is a ubiquitous notion despite the differences. The analysis is based on a qualitative comparison supported by the provided data for the euphemisms encountered through dialogues. The findings reveal that although death is a universal phenomenon, the way it is conveyed to a younger audience can differ in various cultures and languages, and while both Turkish and Persian dubbings prioritize audience sensitivity due to age and cultural differences, they subtly differ in the strategies used for translation and the choice of linguistic substitution. By focusing on death euphemisms in animated films, this study contributes to audiovisual translation research and sociolinguistics by drawing attention to how culturally close and distant languages deal with sensitive topics in distinct yet familiar ways.

Keywords: Euphemisms, Death, Metaphors, Translation Studies, Dubbing

Orhan Duru'nun Öykü Söz Diziminde Zarf-Fiil Öbekleri ve Yapısal Özellikleri

Fatma Bekdemir* & Prof. Dr. Suzan Suzi Tokath**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeni Türk Dili A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bu çalışmanın inceleme malzemesini, Orhan Duru'nun *Bir Büyülü Ortamda* (1982) adlı eserinde yer alan “Adem ile Havva”, “Kesit” ve “Kişiliklerin Ters Yüzü” adlı öyküler oluşturmaktadır. Çalışmada, yazarın söz dizimi tercihlerinde zarf tümleci işlevi üstlenen yapılar; morfolojik kuruluşları, kelime grubu özellikleri ve cümle içindeki sentaktik görevleri bakımından incelenmiştir. Araştırma, Yeni Türk Dili dilbilgisi yaklaşımı çerçevesinde metin tarama ve betimleyici analiz yöntemiyle yürütülmüştür. İnceleme sonucunda, metinlerdeki zarf tümleçlerinin çoğunlukla yalın sözcüklerden değil, zarf-fiil öbekleri (gerundial yapılar) ve karmaşık kelime gruplarından oluştuğu tespit edilmiştir. Özellikle -(y)Ip ve -(y)ArAk ekli zarf-fiil öbeklerinin ardışık kullanımıyla ortaya çıkan sentaktik zincirleme, tek bir yüklem birden fazla zarf-fiil grubu tarafından nitelendiğini göstermektedir. Bu yapıların cümledeki söz dizimsel örgütlenmesinde belirleyici bir rol üstlendiği görülmüştür. Bunun yanı sıra, -(y)IncA ve -mAdAn ekli zarf-fiil öbeklerinin yoğun kullanımı, zaman ve tarz bildiren yan cümlecikler aracılığıyla birleşik cümle yapısını genişletmektedir. Ayrıca, isim soylu unsurların “gibi”, “-(y)A doğru” ve “-IA” gibi edatlarla kurduğu grupların; benzetme, yön ve vasıta anlamlarında zarf tümleci işlevi gördüğü belirlenmiştir. Sonuç olarak, Orhan Duru'nun öykü dilinde zarf tümleçlerinin morfolojik ve sentaktik açıdan çok katmanlı bir yapı sergilediği; bu yapıların cümle içi anlam ilişkilerini kuran ve genişleten temel unsurlar arasında yer aldığı ortaya konulmuştur. Bu çalışma, Türkçede zarf tümleci kategorisinin yalnızca yüzeysel bir cümle ögesi olarak değil, zarf-fiil öbekleri ve edat grupları aracılığıyla söz dizimsel yapıyı kuran temel bir bileşen olarak yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Orhan Duru, Söz Dizimi, Zarf-Fiil Öbekleri, Zarf Tümleci

Tuva ve Çuvaş Türkçesinde Aile İle İlgili Atasözlerinin İncelenmesi

Fatma Nur Altunduran*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrasya Araştırmaları

Bu çalışmada, Tuva ve Çuvaş Türkçelerinde aile kavramlarının atasözleri aracılığıyla nasıl temsil edildiği karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Atasözleri, toplumların kültürel değerlerini ve sosyal normlarını yansıtan önemli sözlü kültür unsurlarıdır. Bu bağlamda, her iki Türk lehçesinde ailenin önemli rolü fertler üzerinden değerlendirilmektedir. İncelenen atasözlerinde Tuva ve Çuvaş toplumları ailenin toplum üzerindeki etkisini anlatmaktadır. Özellikle ebeveynlerin ve çocukların aile içindeki tutumları atasözleri üzerinden değerlendirilmiştir. Tuva atasözlerinde ebeveynler daha çok fedakârlık ve koruyuculuk özellikleriyle öne çıkarken Çuvaş atasözlerinde ebeveynlerin hünerli ve becerikli olması çocuklarını da nasıl etkilediği betimlenmektedir. Aile her iki dilde de sevgi, şefkat ve koruyuculuk ile ilişkilendirilmektedir. Bununla birlikte, her iki dilde de aile kavramı üzerinden toplumsal bir mesaj verilmektedir. Aile içinde çocukların anneye ve babaya saygı göstermeleri gerektiği daima vurgulanmıştır. Bu mesaj, geleneksel Türk toplum yapısının izlerini taşımakta ve ailenin toplum içindeki yerinin kültürel normlarla nasıl belirlendiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: xşxlxkxlxkxkx

Yanlış Evren, Doğru Yapıbozum: Kanonik Otoritenin Dağılması Üzerine

Fatma Nur Öksüz* & Havva Nur Demirtaş**

***Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Türünün klasikleşmiş yapılarını ve sınırlarını zorlayan *Spiderman: Into the Spider-Verse* ve *Across the Spider-Verse* filmleri, Spiderman yani Peter Parker olmanın temellerini sarsan postmodern birer metin olarak karşımıza çıkmaktadır. Başlangıçta ikinci film olmak üzere bu film serisinin merkezinde yer alan Kanon Olayları kavramı, Jacques Derrida'nın ifadesiyle anlatının anlamını temelde sabitlik, hakikat arayışı ve otorite kavramları etrafında sabitlemeye çalışan bir 'logos' veya 'mevcudiyet metafiziği' işlevi görmektedir. Serinin 'kötü' karakteri Miguel O'Hara tarafından savunulan bu kanonik yapı, farklı evrenlerde yaşayan her bir Örümcek Adamın ya da Kadının geçmesi gereken trajediler dizisidir. Bunlar genellikle amcanın ölümü, polis şefinin kaybı ve kötü geçen bir evlilik süreci gibi olaylardır ve bu olaylar, Örümcek Adamın kimliğinin oluşturulmasında kesinlikle yeri olması gerektiğini savunmakta, bu trajediler dışına üzerine inşa ederek, çıkılmaz bir otorite ve mevcudiyet alanı yaratmaktadır. Ancak bu hikayenin başrolü Miles Morales, Miguel O'Hara'nın deyimiyle bir "anomali" olarak bu logocentrik yapıyı çökerten bir yapıbozum (deconstruction) parçasıdır. Miles'in, belirlenmiş mutlak kökeni ve dayatılan o trajik kaderi, babasının ölecek olmasını reddetmesi, Derrida'nın "farklılık" (différance) kavramıyla paralellik gösterir. Başlangıçtaki o mutlak "orijinal" versiyona dayanmayan, sistemin bir hatası sonucunda ısırlan Miles; kahramanlık mitini tek bir merkeze sabitleyen kanonu yıkarak, maskenin ardındaki kimliğin tekil bir öze indirgenemeyeceğini kanıtlar. Bu çalışma, mevcudiyet metafiziğinin ayrıcalık tanıdığı saf ve değişmez köken fantezisinin, Spider-Verse evreninde nasıl dekonstrüksiyona uğradığını incelemektedir. Bildiri, Miguel'in savunduğu kanonik yapının dağılmasını ele almaktadır. Sonrasında ise Miles Morales üzerinden kahraman olmanın kurallara uymak anlamına gelmediğini, hepsinin birbirinden farklı, merkezsiz ve sınırları olmayan birer kahraman olabileceklerini tartışmaya açacaktır.

Anahtar Kelimeler: Derrida, Yapıbozum, Kanonik Otorite, Anomali, Spider-Verse

**Emily Bronte'nin *Wuthering Heights* (Rüzgârlı Bayır) Romanının Metin
Erksan'ın *Ölmeyen Aşk* (1966) Filmine Uyarlanması Hutcheon'ın Adaptasyon
Teorisi Üzerinden İncelenmesi***

Fatma Zehra Karabulut**

** Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
YL Öğrencisi

*Bu çalışma aynı isimli TÜBİTAK 2209-A Araştırma Projesi'nden üretilmiştir.

Linda Hutcheon's *A Theory of Adaptation* is a foundational theoretical study that examines adaptations and their distinctive characteristics. Hutcheon acknowledges that adaptation studies encompass various fields, such as comparative literature and fidelity criticism. She proposes a different perspective: to consider adaptations as adaptations in their own right. Hutcheon defines adaptation through three key features: it is an acknowledged act of transposing other work or works; it involves a creative and interpretive process of appropriation/salvaging; and it establishes an intertextual relationship with the source text. Therefore, adaptations are derived works, yet they should not be regarded as merely derivatives. Adaptation studies constitute a multifaceted field. It engages with postmodern discourse, incorporating key concepts such as parody, pastiche, the death of the author, deconstruction, and irony. Furthermore, adaptations participate in cultural discourses, including transcultural adaptation and indigenization, such as Turkification. Transcultural adaptations and the process of indigenization form in a specific context, at a particular time and place, within a society and culture. Additionally, adaptations can alter political perspectives as they are transferred from one medium to another. Emily Brontë's Victorian novel *Wuthering Heights* has been translated into more than sixty languages and adapted into numerous media forms, including television productions, films, radio dramas, theatre plays, and comic books. Despite the passage of nearly two centuries since its publication, the novel remains relevant. Similar to Shakespearean drama, its themes are universal, which has facilitated its wide adaptation across global media. The novel explores intense love-hate relationships within the context of class divisions. Although it contains Gothic and supernatural elements, its universal themes allow audiences to identify with its characters and conflicts. Metin Erksan's film *Ölmeyen Aşk* adapts the novel *Wuthering Heights* with an accompanying "Turkification" of the story. The main characters are Yıldız, Ali, Ethem, Mine, Yadigar Bacı, and her husband. Yıldız and Ali's compassionate love ends because of Yıldız's stubborn nature and Ali's anger. Ali eventually returns to the village consumed by the idea of revenge. This paper presents the findings regarding the adaptation of *Wuthering Heights* as the film *Ölmeyen Aşk*, evaluates adaptation in its own right, and its cultural transposition into the Turkish context.

Key Words: Adaptation, Trans-Cultural Adaptation, Turkification, Postmodernism

Cinsiyet Tarafsızlığı: İngiliz Edebiyatında Epicene (Cinsiyetsiz) Zamir Kullanımı*

Feride Pelin Tufan**

**Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans

Öğrencisi

*Bu çalışma aynı isimli TÜBİTAK 2209-A projesinden üretilmiştir.

Son yıllarda, cinsiyet kimliği, düşünme biçimimizi, yaşam tarzımızı şekillendiriyor ve dünyayı, kendimizi ve başkalarını nasıl gördüğümüzü etkiliyor. Bu süreçte önemli bir rol oynayan unsurlardan biri de kişisel zamirlerin kullanımıdır; çünkü bunlar, birinin kimliğine nasıl hitap ettiğimizin ilk işaretleridir. Cinsiyet belirlemeyen epicene zamirler, İngilizce’de günlük dilde ve edebi eserlerde giderek daha fazla yer buluyor. Aslında, “epicene zamir” kavramı yüzlerce yıl öncesine dayanıyor. 14. yüzyılda Geoffrey Chaucer, bir kişinin cinsiyeti bilinmediğinde “they” zamirini tekil olarak kullanmıştı, bu da o dönemde alışılmadık bir durumdu. 1970’lerin sonlarına gelindiğinde ise, feminist hareketlerin etkisiyle cinsiyet eşitliği üzerine geniş çaplı tartışmalar başladı. Bu dönemde “ze”, “xe” gibi yeni zamirlerin icadı tartışıldı, ancak bu girişimler başarısızlıkla sonuçlandı. Nihayetinde, bu haklı mücadele bir zaferle sona erdi: 2010’larda Oxford English Dictionary ve Merriam-Webster gibi önemli sözlükler, “they” zamirinin tekil kullanımını kabul etmeye başladı. Birleşik Krallık’taki gelişmelerin yanı sıra, American Dialect Society de “they” zamirini Yılın Kelimesi olarak ilan etti. Bu çalışmanın ana odağı ise epicene zamirlerin yolculuğu olacak; bu çalışmada özellikle İngiliz edebiyatında, geleneksel cinsiyet ikili normlarının dışında kalan kimliklere sahip karakterlerin nasıl temsil edildiğini inceleyeceğiz. Bu çalışmada epicene zamirlerin kullanımını analiz edilerek, dil, kimlik ve toplumsal değişim arasındaki ilişkiye ışık tutmak amaçlanıyor. Araştırmada dört önemli İngiliz edebiyatı eserine yoğunlaşıyor: Ann Leckie’nin *Ancillary Justice* adlı romanı, Virginia Woolf’un *Orlando* eseri, Ursula K. Le Guin’in *The Dispossessed* eseri ve Octavia E. Butler’ın *Kindred* eseri. Bu eserlerin her biri, ataerkil bir toplumda şekillenen cinsiyet kalıplarına karşı farklı bakış açıları sunuyor. Bu eserler, cinsiyet akışkanlığı ve non-binary kimlik konularındaki tartışmalara katkı sağlamak ve bu alanlarda öncülük yapmak adına seçildi. Çalışmanın bulguları, edebiyatın dildeki değişimleri yansıtan bir ayna işlevi gördüğünü ve yeni ifade biçimlerinin ortaya çıkabileceği bir alan sunduğunu öne sürüyor. Ayrıca, edebiyatın dil ve kimlik arasındaki ilişkiyi şekillendirme ve dönüştürmedeki rolünü vurgulamayı hedefliyor.

Anahtar Kelimeler: Epicene, İngiliz Edebiyatı, Kimlik, Cinsiyet, Doğal Dil

The Impact of Post 9/11 in Online Gaming: A Reading of the Counterstrike 2 Through Said's Orientalism

Ferhat Ceylan*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Counter-Strike was released in 1999 and then developed in years such as Counter-Strike 1.6, then Global Offensive, and finally Counter-Strike 2. Counter-Strike 2, the final version of the series, stands out for its unique dynamic flow, innovative animations, and re-representation of the characters, maps, equipment, and military-type radio. Since it was released on September 27, 2023, CS2 has become a powerful sample for observing how the West devalues the East and how each element refers to a hierarchy between the West and the East. Counter-Strike 2 is not a game for entertainment anymore; it emblemizes a political message which circulates globally. Furthermore, Counter-Strike 2 has proven its impact through its player numbers, approximately 1,000,000 daily players. While playing CS2, players encounter symbols, concepts of terrorism, and binary oppositions of evil and good. Anti-terrorists, who wear British-flagged military uniforms, task themselves with rescuing the Eastern people from terrorism in the Dust-2 map, inspired by Morocco. Labeling terrorists as stereotypical Arab people and equipping them with AK-47s, Molotovs, and C4 bomb mechanisms lead each player to generalize about both the East and Arabs. Edward Said gives several meanings to Orientalism. In his book *Orientalism*, one of the definitions is that Orientalism is a style of thought based upon an ontological and epistemological distinction made between “the Orient” and “the Occident”. Counter-Strike 2 creates a bridge for this distinction illustrated by the “West”. Constructing maps which refer to Morocco and Egypt, coding the savior and the saved, and legitimizing violence exemplify how Counter-Strike 2 converts some perceptions with its structure. Also, the post-9/11 period will be at the center of this study because the West discerns the East as a threat which should be eliminated. The “threat” comes into existence with its yellow filter trope, the description of an uncivilized region, and the need to be controlled for the world’s sake. Reading these symbols will be important on account of how players perceive these symbols and how they translate to real life. This student study is an attempt to analyze those symbols, the language that has been used, and the representation of terrorism and anti-terrorism in the online game.

Keywords: Counterstrike2, Orientalism, West, Terrorism

Roma Dönemi Mısır’ında Ölümsüzlüğün Yüzleri: Fayyum Portreleri

Galip Kaya*

Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü Lisans Öğrencisi

Mısır’ın Roma egemenliğine girmesinin ardından etkileşim ile ortaya çıkan Fayyum portreleri (M.S. 1.-3. yy), Antik Çağ resim sanatının günümüze ulaşabilmiş en iyi korunmuş ve en dikkat çekici örnekleri arasında yer almaktadır. Genellikle ince ahşap paneller veya keten bezler üzerine enkostik (sıcak bal mumu) ya da tempera tekniğiyle uygulanan bu resimler, mumyaların yüz kısımlarına yerleştirilerek; ölünün ruhuna öteki âlemde rehberlik etme amacını taşımaktadır. Çalışmada karma yöntem benimsenmiş olup nitel ve nicel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Kapsamlı bir literatür taramasının yanı sıra, günümüze ulaşan öne çıkan portre örnekleri üzerinden ikonografik ve üslupsal çözümleme denemeleri gerçekleştirilmiştir (söz konusu eserler yurt dışındaki müze koleksiyonlarında yer aldığından katalog taraması, ilgili müzelerin çevrimiçi koleksiyonları ve literatür aracılığıyla yürütülmüştür). Elde edilen bulgular, bu portrelerin Helenistik dönemin natüralist resim geleneği ile Antik Mısır resim geleneğinin özgün bir sentezi olduğunu göstermektedir. Eserlerde betimlenen giyim kuşam, mücevherat ve saç tasarımları gibi detaylar aracılığıyla dönemin Roma modasının yerel halk üzerindeki yansımaları gözlemlenebilmektedir. Çalışmada karma yöntem benimsenmiş olup nitel ve nicel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Kapsamlı bir literatür taramasının yanı sıra, günümüze ulaşan öne çıkan portre örnekleri üzerinden ikonografik ve üslupsal çözümleme denemeleri gerçekleştirilmiştir (söz konusu eserler yurt dışındaki müze koleksiyonlarında yer aldığından katalog taraması, ilgili müzelerin çevrimiçi koleksiyonları ve literatür aracılığıyla yürütülmüştür). Elde edilen bulgular, bu portrelerin Helenistik dönemin natüralist resim geleneği ile Antik Mısır resim geleneğinin özgün bir sentezi olduğunu göstermektedir. Eserlerde betimlenen giyim kuşam, mücevherat ve saç tasarımları gibi detaylar aracılığıyla dönemin Roma modasının yerel halk üzerindeki yansımaları da gözlemlenebilmektedir. Ayrıca çalışmada portrelerdeki bireysel gerçekçilik ile dini mistisizm arasındaki denge ele alınacak; bu eserlerin yalnızca dini ve cenaze ritüelinin bir parçası olarak değil; aynı zamanda hayattayken sahip olunan toplumsal statü ve zenginliğin güçlü bir göstergesi olarak da işlev gördüğü üzerinde durulacaktır. Sonuç olarak, Fayyum portrelerinin Doğu ve Batı sanatsal geleneklerinin ilk kez kesiştiği ve daha sonraki dönemlerde Erken Hristiyanlık ile Bizans sanatındaki ikona geleneğine zemin hazırlayan evrensel bir sanat mirası olduğu vurgulanacaktır. Bu kültürel sentez, yalnızca Roma Dönemi Mısır’ının değil, tüm Akdeniz havzasının kültürel etkileşimi ve sanatının değişimini anlamak açısından bir öneme sahiptir. Bu bildirinin temel amacı, Fayyum portreleri özelinde Roma dönemi resim sanatının bir kesitine dair bir okuma yapmak; yapım tekniklerini ve yansıttıkları çok kültürlü yapıyı sanat tarihi disiplini çerçevesinde bütüncül bir yaklaşımla bilim dünyasına tanıtmaktır.

Anahtar kelimeler: Resim Sanatı, Roma, Mısır, Fayyum, Portre

Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Yozgat'ta Hükümet Karşıtı İsyanlar

Gamze Yılmaz* & Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Oğuz**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

Yozgat'taki isyanlar 1920'de Kurtuluş Savaşı sürecinde hükümete karşı Anadolu'da çıkan isyanlardır. Bu isyanlar Anadolu'da ortaya çıkan önemli iç karışıklıklardandır. Bu isyanlar bütünüyle Ankara'da kurulan TBMM otoritesi ve iradesine karşı ortaya çıkmış ve gelişmiş olup, merkezi yönetim ve otoritenin tam anlamıyla tesis edilemediği bir süreçte ortaya çıkmıştır. Yozgat ve çevresinde fazlasıyla etkili ve nüfuz sahibi olan ayan ve eşraf sınıfı, Milli harekete karşı çoğunlukla mesafeli bir tutum sergilemiş ve hâlihazırdaki güç ve otoritelerini korumak amacıyla isyanlara destek vermişlerdir. Bu yerel Yozgat isyanlarının başında ve liderliğinde bölgede oldukça nüfuz sahibi olan Çapanoğulları üstlenmiştir. İsyanı bu ailenin üstlenmesi çıkan isyanların yalnızca siyasi sebep ve amaçlı değil, sosyo-ekonomik sebeplere de dayandığını göstermektedir. Çapanoğlu Edip Bey İstanbul hükümet sadrazamı Damat Ferit Paşa'nın partisi olan Hürriyet ve İtilaf'ın Yozgat başkanlığını yapıyordu. Çapanoğlu Edip ve kardeşi Celal bölgede en çok sözü geçenlerdendi ve İstanbul hükümetine bağlılığını bildirerek “İstanbul müttefiklerce padişahın isteği üzerine işgal edilmiştir. Yunan işgalleri de kısa süreli ve geçicidir. Ankara'da toplanacak meclis için yapılan mebus seçimleri kanunlara aykırıdır. Millî Mücadele dedikleri padişaha karşı ayaklanmadan başka bir şey değildi” şeklinde propagandalarıyla halkı kışkırtıyordu. İstanbul Hükümeti'nin Anadolu'daki millî harekete karşı yürüttüğü propaganda faaliyetlerinde hilafet yanlısı söylemlere de yer vermesi isyanın yayılıp kendilerine yandaş bulmasında etkili olmuştur. Halkın isyana destek veren bir kısmı geleneksel ve dini bağlar sebebiyle İstanbul hükümetinin yanında yer almıştır. TBMM isyanın bastırılmasında oldukça net ve kararlı adımlarla ilerlemiş askeri güç uygulamış yeri geldiğinde sert tedbirler ve cezalara başvurmıştır. Bu bağlamda başta Çerkez Ethem komutasındaki Kuvay-ı Seyyare birlikleri ivedilikle bölgeye sevk edilerek çıkan mezkur isyanlar kısa sürede bastırılmıştır. Sonuç olarak millî mücadele döneminde vuku bulan Yozgat isyanları iç tehditlere önemli bir örnektir. Bu isyanların bastırılması sonucunda TBMM'nin hem merkezi otoritesi güçlenmiş hem de Anadolu'nun merkezileşmesi ivme kazanmıştır.

Anahtar kelimeler: İsyan, TBMM, Yozgat, Çapanoğulları, Çerkez Ethem, Milli Mücadele.

Visual And Linguistic Representations of Sound Effects in The Turkish and English Translations of *Tintin*

Gizem Özışık* & Doç. Dr. Kenan Koçak**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL
Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

Within the visual grammar of Hergé's ligne claire aesthetic, sound effects (SFX) in The Adventures of Tintin function not merely as acoustic transcriptions, but as significant multimodal signifiers that reflect the narrative's spatial and cultural reality. Previous scholarship has predominantly treated SFX as linguistic phenomena, largely neglecting the profound visual and ideological disruptions that occur during the translation of these graphic elements. This study addresses this critical gap by examining the diverse translational strategies applied to SFX across the Anglophone and Turkish editions of the series. Positioned at the nexus of multimodality and translation studies, this research draws upon Lawrence Venuti's framework of domestication and foreignisation—in conjunction with established onomatopoeic taxonomies—to conduct a cross-cultural comparative analysis of the selected albums. The findings reveal a stark cultural asymmetry whereas the selected English publishers systematically standardise SFX using codified, mechanical typography to suit a globalised industrial comic tradition (e.g., Bang, Chomp), early Turkish publishers actively manipulate the spatial and typographic boundaries of the panels. Through this radical domesticating strategy, Turkish translators impose culturally loaded, visually disruptive markers (e.g., Dan Dan, Şapır Şapır) onto inherently European visual landscapes. This deliberate alteration forces the local readership to interpret modern, foreign technology and universal physical actions through a deeply domestic socio-cognitive lens. By tracking the eventual shift towards source-oriented, foreignised visual texts in contemporary Turkish editions, this study concludes that the translation of SFX is fundamentally an act of cultural renegotiation. Ultimately, the visual-textual space of the comic panel serves as a dynamic site where cultural identity, visual literacy, and attitudes towards global modernity are continuously contested and reconstructed.

Keywords: Sound Effects, Domestication, Foreignization, Tintin

Reflections of the Relationship Between Language Proficiency and Cultural Intelligence on Diplomatic Communication

Göksu Dörtelma*

Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Although awareness of the insufficiency of language knowledge alone in international relations has grown in recent years, the relationship between language proficiency and cultural intelligence (CQ) has not yet been addressed within a sufficiently integrated framework in academic literature. This study aims to fill that gap by examining how language proficiency, when detached from cultural context, can become dysfunctional in diplomatic communication. It employs descriptive and comparative historical case analysis, drawing on diplomatic documents as primary sources and relevant academic literature as secondary sources. Several historical cases have been examined comparatively. In the first, the word “mokusatsu” (黙殺) in Prime Minister Suzuki’s 1945 response to the Potsdam Declaration was translated by the Domei News Agency as “to treat with a dismissive silence,” playing a decisive role in the diplomatic events leading to Hiroshima. In the second, Khrushchev’s 1956 statement “We will bury you” (Мы вас похороним), borrowed from Marx’s Communist Manifesto, was taken out of its ideological context and interpreted by the Western press as a direct nuclear threat. In both cases, the words were linguistically accurate but stripped of their cultural and ideological meaning. Findings show that language proficiency covers only the cognitive dimension of Earley and Ang’s (2003) four-component CQ model, failing to encompass the motivational, meta- cognitive, and behavioral dimensions. This is corroborated by Poort, Jansen, and Hofman’s (2023) large-scale study of 846 students, which found language proficiency to be a significantly weaker predictor of intercultural success than CQ. Hall (1959) similarly argues that linguistic code carries only part of a message rest resides in cultural context. These findings demonstrate that language expertise alone is insufficient in diplomatic settings. The study advocates positioning cultural intelligence as a distinct, measurable competency in international relations curricula, arguing that integrating it with language expertise would substantially reduce interpretive errors, crisis risk.

Keywords: Cultural Intelligence, Diplomatic Translation, Language Proficiency, Intercultural Communication, International Relations

Rus ve Türk Toplumlarında Aile Yapısının Benzerlik ve Farklılıkları Açısından Karşılaştırmalı Analizi

Gülbahar Demirayak*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans ğrencisi

Aile kurumu, toplumların kültürel sürekliliğini sağlayan en temel sosyal yapılardan biridir. Bu alışma, Rus toplumundaki aile yapısını ele alarak Türk toplumundaki aile anlayışı ile karşılaştırmalı bir analiz sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmada, her iki toplumun tarihsel gelişim süreçleri ve kültürel değerleri dikkate alınarak aile içi ilişkilerin nasıl şekillendiği incelenmiştir. Rus toplumunda aile yapısı, özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından önemli bir dönüşüm geçirmiştir. Bu süreçte bireyselleşme eğilimlerinin artması, evlilik ve aile kavramına bakış açısını değişirmiştir. Kadınların ekonomik hayatta daha aktif rol üstlenmesi ve bireysel özgürlüklerin ön plana çıkması, aile içindeki karar alma mekanizmalarını daha eşitlikçi bir hale getirmiştir. Türk toplumunda ise aile yapısı daha çok geleneksel değerler çerçevesinde şekillenmektedir. Aile bağları güçlüdür ve bireyler arasında karşılıklı sorumluluk duygusu ön plandadır. Geniş aile yapısının etkisi devam etmekte, özellikle akrabalık ilişkileri sosyal hayatın önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Aile yapılarındaki farklılıklara ilişkin ek bir örnek vermek gerekirse; genç bir bireyin evlilik kararı süreci incelendiğinde iki toplum arasında belirgin farklılıklar görülmektedir. Rus toplumunda bireyler evlilik kararını çoğunlukla kendi kişisel tercihleri doğrultusunda almakta ve aile müdahalesi sınırlı kalmaktadır. Buna karşılık, Türk toplumunda evlilik yalnızca bireysel bir karar olarak değil, aynı zamanda aileler arası bir bağ olarak değerlendirilmektedir. Bu rnek, iki toplum arasındaki temel farkın yalnızca aile yapısında değil, aynı zamanda karar alma süreçlerinde de kendini gösterdiğini açıkça ortaya koymaktadır. Sonuç olarak bu alışma, Rus ve Türk toplumlarında aile yapısının hem benzer hem de farklı yönlerini ortaya koyarak kültürel dinamiklerin toplumsal yapıya etkisini daha iyi anlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Rus Toplumı, Türk Toplumı, Aile Yapısı, Kültürel Farklılıklar, Toplumsal Yapı

Ziya Osman Saba: Gündelik Hayatın Mitolojisi

Gülhanım ARSLAN*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Yedi Meşale Topluluğunun kurucuları arasında yer alan Ziya Osman Saba (1910-1957) modern Türk şiirinin önemli bir isimdir. Çalışma hayatına Cumhuriyet Gazetesi'nde başlayan şair, şiirlerinde gündelik yaşamı, aileyi, çocukluk anılarını, İstanbul'u ve bireysel duyarlılıkları ele alır. Saba'nın şiirinde görülen bu tematik yapılar “ev”, “aile”, “çocukluk” ve “geçmişe dönüş” kalıpları mitolojideki hatıralar ve hafıza denkleminde “yitik cennet miti/altın çağ” anlatılarıyla paralellik gösterir. Şairin çocukluk yıllarında annesi ve anneannesini kaybetmesi, onun şiir dünyasında “ölüm ve hüznün” gibi dramatik yapıları güçlendirir ve şiirlerinde tekrar eden “anne, büyükanne, ev, ışık, karanlık” gibi arketipsel öğeleri taşımasına neden olur. Böylece Saba'da çocukluk, yalnızca bireysel bir hatıra değil; kaybedilmiş/kaydedilmiş bütünlük hâlinin şiirsel karşılığı olur. Onun şiirlerinde sıkça rastlanan “sükûnet, teslimiyet, adanmışlık, kader” mitik örüntülerle bağ kurar ve şiirde öznenin “eşik ve arayış” miti sonrasında yaşadığı arınmayla son bulur. Bu bağlamda Saba'nın şiirlerinde sıradan hayat kesitleri, yalnızca bireysel deneyimlerin aktarımı olarak kalmaz; aynı zamanda anlam derinliği kazanarak simgesel bir düzleme taşınır. Özellikle çocukluk anıları, ev içi yaşam ve küçük mutluluklar, onun şiirlerinde zamanla mitik bir değer kazanır. Bu yönüyle Saba'nın şiirleri, gündelik olanı dönüştürerek gündelik yaşam mitolojisi sunar. Bu çalışma, Ziya Osman Saba'nın eserlerinde yer alan gündelik yaşam unsurlarının hangi temalar ve imgeler aracılığıyla mitolojik bir yapıya dönüştüğünü incelemeyi amaçlar. Bu doğrultuda çalışma, Saba'nın şiirleri mitolojik çözümleme yöntemiyle ele alınır ve sonuçta şairin gündelik yaşamı, mitolojik bir bilinç ve arketipsel imgeler aracılığıyla yeniden kurarak şiirinde özgün bir anlam evreni oluşturduğu ortaya konur. Ayrıca söz konusu dönüşümün, bireysel hafızadan kolektif mitik bilinç düzeyine uzanan bir anlam genişlemesi sağladığı da vurgulanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Ziya Osman Saba, Gündelik Hayat, Mitoloji, Arketip

Türkiye Gazeteciler Federasyonu’nun Yerel Basının Temsilindeki Rolü

Hakan Demir*

*Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih A.B.D. YL Öğrencisi

Yerel basın, belirli bir bölgede yaşayan toplumun anlık gelişmelerine erişimini sağlayan ve yerel düzeyde kamuoyunun oluşumuna katkıda bulunan önemli bir iletişim aracıdır. Yerel gazeteler, bölgesel sosyal, siyasi ve ekonomik olayları yansıtmanın yanı sıra yerel halka düşünce oluşturmada da aracılık yapmaktadır. Bununla birlikte Türkiye’de yerel basın; ekonomik sürdürülebilirlik, etik sorunlar ve dijital dönüşüme uyum gibi çeşitli güçlüklerle karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle resmi ilan gelirlerine olan bağımlılık, yerel basının bağımsızlığı ve işlevselliği konusunda tartışmaları beraberinde getirmektedir. Türkiye Gazeteciler Federasyonu (TGF), yerel basın kuruluşlarını aynı çatı altında toplayarak mesleki dayanışmayı güçlendiren ve yerel basının kurumsal temsiline katkı sağlayan önemli bir meslek örgütüdür. 1997 yılında 25 gazeteciler cemiyetinin bir araya gelmesiyle kurulan Federasyon, kuruluşundan itibaren yerel basının ortak sorunlarına çözüm üretmeyi ve sektörel iş birliğini artırmayı amaçlamıştır. Bu süreçte TGF, yalnızca bir çatı kuruluş olmanın ötesine geçerek, yerel basının karşı karşıya kaldığı ekonomik, hukuki ve mesleki sorunların gündeme taşınmasında aktif bir rol üstlenmiştir. Günümüzde ise Federasyon, yalnızca Türkiye sınırları içinde değil, Türk dünyasında da çeşitli temas ve iş birlikleri aracılığıyla etkinlik gösteren, yerel basının ulusal ve uluslararası düzeyde temsil edilmesine katkı sağlamaktadır. Bu araştırma, TGF’nin yerel basını temsil etme konusundaki tutumunu incelemeyi hedeflemektedir. Araştırmada literatür taraması yöntemi benimsenmiş olup yerel basının işlevleri, karşılaştığı problemler ve meslek örgütlerinin bu süreçte yer alan rolü incelenmiştir. Aynı zamanda dijitalleşme sürecinin yerel basın üzerindeki etkisi de dikkate alınmıştır. Sonuç olarak, TGF’nin yerel basının kurumsal temsili bağlamında önemli bir işlevi bulunduğu; ancak mevcut yapısal sorunlarla karşı karşıya olduğu bu temsilin etkisinin sınırlı olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu gelişme, meslek örgütlerinin yerel basının güçlendirilmesindeki rollerinin tekrar düşünülmesi ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Gazeteciler Federasyonu, Gazete, Basın, Yerel Basın

Armed Meaning: Weapon Choice, Agency, and Semiotic Transformation in *John Wick*

Hakan Taymaz*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL
Öğrencisi

Weapons carry meaning beyond their mechanical function. In cinema, they often operate as extensions of the body and as semiotic tools through which character identity is expressed. This talk examines how weapons function as a mode of non-verbal expression in the *John Wick* franchise, where the protagonist communicates not through dialogue, but through the deliberate selection and use of weapons. Using a semiotic framework informed by Ferdinand de Saussure and Roland Barthes, I treat weapons as signs that articulate shifts in identity and agency. The Pit Viper pistol, for instance, can be read as an emblem of modern precision and competitive firearm engineering; its distinctive slide serrations, often described as “fangs,” visually encode aggression, predation, and controlled lethality. In contrast, the dueling pistols in the final act, as well as John’s use of a pen as a weapon, evoke archaic codes of ritualized conflict and constraints imposed by external systems of authority. These objects do not merely accompany action; they actively participate in the production of meaning within the film’s semiotic system. Focusing particularly on the later films, I argue that John Wick’s relationship to his weapons undergoes a structural transformation. As he is progressively stripped of allies, sanctuary, and autonomy, his firearms no longer simply reflect discipline or technical mastery. Instead, they begin to register his changing position within increasingly institutionalized systems of violence. Rather than presenting a linear narrative of disempowerment, the franchise constructs a visual language where weapons express the tension between retained skill and imposed limitation. Ultimately, these firearms function as narrative signs that externalize how character identity is continuously shaped, restricted, and redefined by the systems in which it operates.

Keywords: Weapon Symbolism, Semiotics, Object Theory, Action Cinema, *John Wick*.

Vicious Cycle of Envy in Superman and Lex Luthor Comics

Hamdi Emre Kelekçi*

* Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

The rivalry between Superman and Lex Luthor serves as a great example of vicious cycles considering the narratives portrayed over the years between them, where their conflict is not merely a plot device/plot element but more like a self-reinforcing repetition. Academically, a vicious cycle is defined as a complex chain of events that reinforces itself through a feedback loop, resulting in a system with no tendency towards a conclusion. In the Superman mythos, this cycle is powered by Luthor's mental illness like envy towards superman and his rejection of a world where the Man of Steel's mere existence pushes him into a shadow even though in most of his incarnations over the year he is one of the richest and well renowned people of USA. Luthor's obsession is rooted in his belief that Superman is an "unfair competitor" who has effectively "rigged the game" by virtue of godlike powers he did not earn but as a result of his alien biology. For an elitist narcissist like Lex Luthor, Superman is an embodiment of "unreasonably high standard" that renders human achievement pale in comparison and creates societal dependency. This creates a specific vicious cycle: Luthor initiates a scheme to assert his dominance often risking Lex Corp's (Lex Luthor's company) financial stability to do so Superman overcomes it, and the resulting humiliation reinforces Luthor's perception of the hero as a "false god". Scholars such as Umberto Eco may imply that this cycle is only preserved because the "Myth of Superman" requires characters to remain "immobilized" over the years so it can stay recognizable. Because of that, Lex Luthor is trapped in a superiority complex designed to mask deep-seated feelings of inferiority and his childlike envy towards Superman. Each defeat at Superman's hands strengthens Luthor's vicious cycle of jealousy, leading to even more desperate plots. Ultimately, Lex's envy constitutes a narrative trap where, by attempting to prove his superiority, but in many comics when superman is absent or taken out of the equation Lex Luthor is actually one of the forces for good and human progress but in other cases where Superman is present his inferiority complex and envy towards superman pushes him into a vicious cycle that never ends only get postponed or restarted.

Keywords: Lex Luthor, Superman, Envy, Hero-Villain Dynamic, Vicious Cycle

Gopnik: Rus Sokak Kùltüründe Bir Hayatta Kalma Stratejisinin Tarihi

Hamiyet Dağ*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakùltesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu çalışma, modern Rusya'nın en belirgin alt kùltürlerinden biri olan "Gopnik" fenomenini, basit bir asayiş sorunu veya giyim tarzı olmanın ötesinde, tarihsel bir süreç ve toplumsal bir hayatta kalma stratejisi olarak ele almaktadır. 19. yüzyılın sonlarında St. Petersburg'daki yoksul ve kimsesiz çocukların toplandığı devlet yurtları olan GOP (Gorodskoye Obshchestvo Prizreniya) binalarında filizlenen bu kimlik, Çarlık Rusyası'ndan Sovyetler Birliği'ne ve sonrasındaki ekonomik çöküş dönemine kadar uzanan geniş bir tarihsel perspektife sahiptir. Çalışmanın ilk bölümünde, "Gopnik" teriminin etimolojik kökeni ve Ligovsky Prospekt üzerindeki fiziksel mekanların bu kimliğin oluşumundaki rolü incelenmektedir. İkinci aşamada, 1980 Moskova Olimpiyatları ile birlikte Batılı spor markalarının (özellikle Adidas) Sovyet gençliği için bir "prestij ve güç" sembolüne dönüşme süreci ve bu giyim tarzının bir "sokak üniforması" haline gelmesi analiz edilmektedir. Sosyolojik açıdan asıl kırılma noktası olan 1990'lar, SSCB'nin dağılmasıyla oluşan otorite boşluğunda, hapishane kùltürünün (Ponyatya) sokağa sızması ve gençlerin bu kaotik ortamda hayatta kalmak için geliştirdikleri davranış kodları üzerinden tartışılmaktadır. Gopniklerin simgeleşmiş davranışları olan "Slav çömelmesi" (Slavic squat), tespah kullanımı ve özgün argo dili, sadece estetik tercihler değil; hapishane yaşamının fiziksel zorunluluklarından ve sokaktaki hiyerarşik düzenden doğan pratik çözümler olarak yorumlanmaktadır. Sonuç olarak bu bildiri, Gopnik kùltürünün Rusya'nın geçirdiği büyük toplumsal travmaların bir yan ürünü olduğunu ve bu alt kùltürün günümüzde dijital dünyada bir mizah unsuruna dönüşse de, aslında bir dönemin sosyo-ekonomik şartlarına karşı geliştirilmiş kolektif bir savunma mekanizması olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rus Sokak Kùltürü, Gopnik, Alt Kùltür, Sosyal Hiyerarşi, Sovyet Sonrası Rusya.

Yükseköğretimde Görme Engelli Öğrenci Deneyimleri: Sorunlar ve İyileştirme Önerileri*

Hatice Hande Koçer & Melek Sözen*** & Aleyna Utar**** & Büşra Zenginser*******

***** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

*Bu çalışma aynı isimli TÜBİTAK 2209-A projesinden üretilmiştir.

Üniversitelerin temel amacı, bireylerin kariyer hedeflerine ulaşabilmeleri için gerekli bilgi ve beceri altyapısını oluşturmaktır. Tüm öğrenciler gibi engelli bireyler de üniversitelerde eğitim alma hakları varken gerekli koşulların sağlanamadığı noktalarda eğitim hayatlarının verimliliğini düşürebilecek çeşitli sorunlarla karşı karşıya gelebilmektedirler. Bu çalışmanın amacı, Erciyes Üniversitesi'nde eğitim alan farklı seviyelerde görme engeli bulunan öğrencilerin akademik süreçlerinde yaşadıkları sorunların tespit edilmesi ve bu sorunlara yönelik alternatif çözümler önerilerek farkındalık oluşturmaktır. Araştırma verileri, kampüs içerisindeki yaşanan sorunları belirlemeye yönelik 23 soruluk mülakatın farklı bölümlerden yedi görme engelli katılımcıyla yapılması sonucunda elde edilmiştir. Elde edilen veri kümeleri, muhtemel problemlerin kampüs içi ulaşım sırasında yaşanan fiziksel sorunlar, fakülte içerisinde yaşanan erişim sorunları, ders materyaline erişim sorunları ve ders dışı bilgiye erişim sorunları olarak dört ana başlık etrafında toplanmıştır. Yön bulma, araştırma katılımcıları için öncelikli bir sorun olarak öne çıkmaktadır; sınavlara girmek, sosyal etkinliklere katılmak veya kişisel ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli mekânları (akademik personel odası, konferans salonu, kantin, tuvalet) bulmak, bu önceliği desteklemektedir. Bu nedenle Braille etiket makinesi kullanımı öncelikli ihtiyaç olarak belirlenmiş ve makine temin edilerek ortak kullanım alanlarında etiketleme işlemi yapılmıştır. Bu uygulama ile görme engelli katılımcıların kampüs içi yön bulma güçlüklerini hafifletmenin yanı sıra sosyal farkındalığın da yükseltilmesi hedeflenmiştir. Çalışma verileri, erişilebilirlik sorunlarını tespit etmekle birlikte, görme engelli öğrencilerin üniversite yaşamında karşılaştıkları sosyal bazı engellerin de olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle yalnızca fiziksel ve akademik erişilebilirliğin iyileştirilmesi yeterli olmayıp, akran katılımını da içeren sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi ve kapsayıcı bir üniversite ikliminin oluşturulması gerekmektedir. Bu katılımlar, engelli bireyler için üniversite ortamında sosyal uyumu ve aidiyet duygusunu güçlendiren önemli bir iyileştirme olarak önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Farkındalık, Mekânda Erişim, Engelsiz Kampüs.

Doğu'nun İki Yüzü: Young Sherlock'ta Doğu'nun Temsili Hakkında Bir Analiz

Hatice Hande Koçer*

* Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Young Sherlock, 2026 yılında çıkmış İngiltere'nin meşhur dedektifi Sherlock Holmes'un gençliğini ele alan bir adaptasyon dizisidir. Hikaye 1871 yılında geçmekte ve Sherlock'un maceralarını merkeze almaktadır. Ana karakterlerden birinin Çinli olduğu bu dizinin son bölümleri ise Türkiye'de geçmektedir. Dizide Doğu iki farklı yönden ele alınmaktadır. Batı'nın Doğu'yu ötekileştirme biçimleri uzun süredir tartışılmalara konu olmuş, konu hakkında birçok araştırma yapılmıştır. Peki, "Doğu" ve bu bağlamda "Öteki" nedir? Kim tarafından tanımlanır? Avrupa, özünde hala bu kavramı taşımakta mıdır? Bu sürecin sabit değil, değişken olduğu bir gerçektir. Zamanla bazı Doğu kimlikleri daha karmaşık ve çok boyutlu biçimlerde temsil edilmeye başlanırken, bazıları ise indirgenmiş ve stereotipleştirilmiş temsiller içinde sıkışıp kalmıştır. Edward Said'in de dile getirdiği üzere bazı Doğu temsilleri revize edilerek eskisine nazaran daha farklı tasvir edilirken, özellikle Arap ve Orta Doğu temsilleri modern bağlamda dahi büyük ölçüde "revize edilmeden" varlığını sürdürmektedir. Bu çalışma, dizide Doğu'nun temsili üzerinden ortaya çıkan eşitsiz ve çelişkili söylemsel yapıyı postkolonyal bir çerçevede incelemeyi amaçlamaktadır. Dizide yer alan Çinli kadın karakter, Batı'nın bilgisine olan hakimiyeti, dilsel yetkinliği ve stratejik eylemleriyle güçlü bir özne olarak konumlandırılmaktayken, bu yönüyle klasik "pasif Doğu" imgesini kıran bir temsil sunmaktadır. Ancak bu kırılma tüm Doğu için geçerli değildir. Dizide Türkiye'nin temsiline bakıldığında, tarihsel ve kültürel özgünlükten koparılmış, Araplaştırılmış bir Doğu imgesinin tasviri görülmektedir. Dizinin geçtiği dönem Tanzimat dönemi reformlarının devam ettiği ve devletin modernleşme sürecinde olduğu Osmanlı Sultanı Abdülaziz dönemine denk gelmektedir. Buna rağmen, dizide kullanılan dil, müzik ve görsel unsurlar Türkiye'yi özgün ve modern bir kimlikten yoksun bırakarak "genelleştirilmiş egzotik Doğu" kategorisine indirgemektedir. Bu bağlamda çalışma, dizinin Doğu'yu tekil bir kategori olarak ele almadığını, aksine bazı Doğu kimliklerini yeniden yazıp güçlendirirken, bazılarını ise değişmeden bırakarak sabitlediğini savunmaktadır. Bu durum, "ötekiler arasında hiyerarşi" fikrini desteklemekte ve Edward Said'in belirli Doğu temsillerinin hâlâ değişmeden tekrarlandığı yönündeki görüşüyle ilişkilendirilmektedir. Sonuç olarak, bu çalışma, dizinin tam anlamıyla postkolonyal bir dönüşüm sunmadığını, aksine oryantalist söylemi ortadan kaldırmak yerine seçici ve taraflı bir biçimde yeniden ürettiğini ortaya koymayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Young Sherlock, Edward Said, Postkolonyalizm, Oryantalizm

Barok Döneminin Rus ve Avrupa Mimarilerindeki Yansıması

Hatice İnceyılmaz*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Portekizcedeki “barocco” (düzensiz inci, işlenmemiş inci) kelimesinden türeyen, Rönesansın sakin ve rasyonel sanat anlayışına karşılık 16. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan Barok resim, müzik, heykel ve mimariyi 16. yüzyılın sonları ve 18. yüzyılın başlarına kadar etkileyen bir dönemdir. Roma Katolik Kilisesi’nin başlattığı “Karşı Reform” hareketi sırasında, dini duyguları sanatla harmanlayarak güçlendirme amacıyla ortaya çıkmıştır. Dini bir hareket sonucu ortaya çıktığı için, Barok’u yansıtan mimari anlayışı net bir şekilde özellikle o dönemde yapılan kiliselerin karakteristik mimarilerinde görmemiz mümkündür. Rusya’daki en ünlü örnekler arasında Kışlık Saray (Зимний дворец), Peterhof Sarayı (Большой Петергофский дворец), Azize Catherine Sarayı (Екатерининский дворец) gibi yapılar yer alırken; Avrupa’daki en ünlü örnekler arasında San Carlo alle Quattro Fontane (İtalya), Rezidans Würzburg (Almanya), Versay Sarayı (Fransa) v.b mimari eserler önemli rol oynar. Rönesansın ölçülü ve düzenli klasisizmine karşılık, ışık ve gölge oyunları ile sağlanan kontrast hava; hareketli bir görünüm için kıvrımlı, içbükey ve dışbükey duvarlar; altın varaklar, mermerler ve bezemelerin yanı sıra görkemli kubbe yapısı Barok mimarinin dikkat çeken özellikleridir. İtalya’da doğup, Katolik Avrupa ülkeleri başta olmak üzere Avrupa genelinde ve sömürgeciliğin de etkisiyle, Latin Amerika’ya kadar uzanan bu dönem, Katolik etkisi altındaki Batı Slav ülkeleri ile Rusya’yı da mimari açıdan etkiler. Bu etki ilerleyen yıllarda Rusya’da üç farklı Barok’un ortaya çıkmasına öncülük eder. Moskova (Naryshkin) Barok’u, Petro Barok’u ve Elizabeth (Rastelli) Barok’u olarak adlandırılan bu üç dönemin genel mimari özelliklerini incelemek ve görsellerle Barok’un, Rus mimarisindeki yansımasını ortaya çıkarmak, açıklamak ve Avrupa Barok’uyla benzer yönlerini saptamayı amaç edinen bu çalışma, Barok Döneminin Rus mimarisindeki yerini ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Barok Dönemi, Barok Mimari, Rus Barok’u, Avrupa Barok’u

Politically Correct Deconstruction of the Fairy Tales From Şirin’s Perspective

Hatice Topkaya*

**** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi**

Fairy tales have crucial role as an educational and training tool in the character development of the children and shapes the codes of the society. The origin of these stories date back to 16th century western culture and carries important moral messages and societal norms. This study aims to analyze the politically correct deconstruction of the fairy tales via one of the most prolific children’s book author and a teacher Birsen Ekim ÖZEN’s character Şirin’s perspective. Özen’s character Şirin who is set in the “Bana Masal Anlatma”(2018) book which is about adventurous story of her for deciding to reread the fairy tales that she loved as a child and wonders whether she will still like them. When she reads fairy tales as an educated girl and also from a more critical perspective she finds herself challenging patriarchal norms, beauty standards, gender roles, stepmother’s role etc. She begins to call “Red Riding Hood” as “Kırmızı Başlıklı Saf” (Red Riding Credulous), “Snow White and Seven Dwarfs” as “Ezik Prenses” (Submissive Princess) and “Cinderella” as “Sinik Prenses Sindirella” (Meek Princess Cindirella) and also Şirin besides these also questions the stories according to Turkish cultural values and customs. At the end she mentions her wishes and pleas that she wants to live with her wit and solve her problems with her own strength and appreciates the open minded and self confident people. Also author adds an interactive experience to book, with the help of diagram charts, thus giving a chance to make their own choices about the stories. Thus, reader experiences the consequences of their own choices.

Keywords: Politically Correct, Fairy Tales, Şirin, Culture, Character Development

Performative Identities Under the Colonial Veil: A Postcolonial Analysis of Deane's *Reading in The Dark*

Hatice Yılmaz* & Doç. Dr. Melih Karakuzu**

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

This study examines how colonial domination produces imitative identities within the Irish context in Seamus Deane's *Reading in the Dark* through a postcolonial close reading approach grounded in Frantz Fanon's theoretical framework. Fanon, as a psychiatrist and theorist, offers a powerful lens for understanding identity formation under colonial conditions through his concepts of dehumanization, alienation, and imitation. These notions are applicable to the Irish context, which exemplifies a marginalized white ethnic group. Such groups are often overlooked in postcolonial studies, which primarily focus on the experiences of colonized non-white populations in their encounters with white-dominant powers. Yet, historically, several European communities have also been subjected to comparable forms of pressure and exclusion. Although Ireland is not a traditional overseas colony, it has endured centuries of political and economic oppression, as well as linguistic and educational restrictions imposed by Britain. When analyzed symbolically and in depth, the novel depicts Ireland as politically subjugated by Britain, economically powerless, and culturally estranged. The family in the novel can be interpreted as a microcosm of the Irish people; particularly, the children present a distinct psychological profile of colonized individuals. The characters' humiliation by both the English and the upper elite within their own nation, coupled with their constant vigilance to remain psychologically stable, compels them to internalize a sense of inadequacy and drift away from Irish traditions. Some of them emulate the English, forming imitative identities, while many others take on an obedient, uninformed colonized role, gradually losing their authentic selves.

Keywords: Colonialism, Dehumanization, Alienation, Imitative Identity

Türk Masallarında Hızır Motifi

Hicran Dere*

*Erciyes Üniversitesi

Halk edebiyatı ürünleri arasında, muhtevastaki zengin malzeme bakımından çok özel bir konuma sahip olan masallar, ait oldukları toplumların maddi ve manevi kültür birikimini, millî kimliğini oluşturan; gelenek, görenek, inanç yapısı, hayat felsefesi vb. değerlerini bünyesinde barındırırlar. “*Bir masalda geleneği devam ettirme gücüne sahip en küçük parça*” olarak kabul edilen motiflerin birleşmesiyle meydana gelen masallar, sözlü gelenek içinde kuşaktan kuşağa aktarılırken farklı kültür ve coğrafyalarda yayılım göstererek varlıklarını devam ettirirler. Masallar, beslendiği kaynağın izlerini taşımaya devam ettikleri gibi temas ettikleri toplumların kendine has özellikleriyle de etkileşime girerek kültür aktarımının en önemli araçlarından biri hâline gelirler. Sevginin, iyiliğin, doğruluğun, cesaretin, adaletin önemini anlatan, ideal insan tipinin özelliklerini sezdiren masallarda, kahramanı iyiliğe, doğruluğa, adil olmaya sevk eden ve tüm benzer değerler vasıtasıyla nihai zafere ulaştıran birtakım etmenler olur. Bu etmenlerden Türk folklorunda önemli bir yere sahip olan Hızır motifi, masallarda zor durumda kalan kahramanın yardımına yetişen ve ona yol gösteren olağanüstü bir figür olarak karşımıza çıkmaktadır. Ortaya çıkışı genellikle bir sınav anına denk gelen Hızır motifi, kahramanın ahlaki duruşunu, sabrını ve inancını sınar; sınavı geçen kahramanı, rehberliğiyle zafere taşır. Hızır’ın Türk toplumunun kutsiyet atfettiği bir değer olduğunu, halk tarafından Hızır Aleyhisselam, Hızır Nebî, Hızır Peygamber gibi isimlerle anılmasından ve “kul bunalmayınca Hızır yetişmez”, “Hızır’ın eli değmiş gibi” şeklindeki sözlerle halk irfanına yer etmesinden de tayin etmekteyiz. Bu çalışmada, toplumun inanç dünyası ile anlatı geleneği arasında güçlü bir bağ olduğu düşüncesinden yola çıkılarak, kökleri bir olup, dalları farklı coğrafyalara uzanan Türk topluluklarının, kültürleri ve inançları bağlamında değişen ya da değişime direnen kabulleri, Hızır motifi üzerinden ele alınmış; sahadan ilmî yöntemlerle derlenmiş masal metinlerinin çözümlenmesi neticesinde Hızır motifinin, coğrafi farklılıklara rağmen işlevsel sürekliliğini koruyan kutsal bir yardımcı figür olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Masalları, Kültür Kodları, Hızır, Motif.

Rus Masal Geleneğinde Sınayıcı Bir Arketip Olarak Baba Yaga

Hürmet Derya Tuna* & Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Parlak

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rus Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bu çalışmada Rus masal geleneğinin dikkat çekici figürlerinden biri olan Baba Yaga karakteri, sinayıcı bir arketip olarak ele alınmaktadır. Slav folklorunda önemli bir yere sahip olan Baba Yaga, genellikle ormanın derinliklerinde yaşayan, doğaüstü güçlere sahip yaşlı bir kadın olarak tasvir edilmektedir. Masal anlatılarında kimi zaman korkutucu ve tehditkâr bir figür olarak karşımıza çıkan Baba Yaga, kimi zaman ise kahramana rehberlik eden ve ona çeşitli görevler veren bir karakter olarak yer almaktadır. Bu durum, karakterin yalnızca tek yönlü bir yapıdan ibaret olmadığını, aksine çok katmanlı bir işlev üstlendiğini göstermektedir. Masal yapıları incelendiğinde, kahramanın yolculuğu sırasında çeşitli engellerle karşılaştığı ve bu süreçte sınıandığı görülmektedir. Bu bağlamda Baba Yaga figürü, kahramanın gelişim sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Baba Yaga'nın kahramana verdiği görevler ve yönelttiği zorluklar, yalnızca bir engel değil, aynı zamanda kahramanın dönüşümünü sağlayan bir sınama mekanizması olarak değerlendirilmektedir. Bu yönüyle Baba Yaga, masal anlatılarında hem engelleyici hem de dönüştürücü bir işlev üstlenmektedir. Çalışmanın amacı, Baba Yaga figürünü Rus masal geleneği içerisinde sinayıcı bir arketip olarak incelemek ve bu figürün anlatı yapısındaki işlevini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda çeşitli masal örnekleri incelenmiş ve karakterin kahraman üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Çalışmada betimleyici ve yorumlayıcı yöntemlerden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular, Baba Yaga'nın masallarda yalnızca korku unsuru olarak değil, aynı zamanda kahramanın gelişimini sağlayan, onu sınavan ve dönüştüren bir figür olarak önemli bir rol üstlendiğini göstermektedir. Bu bağlamda Baba Yaga, Rus masal geleneğinde sinayıcı arketipin önemli bir temsilcisi olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Baba Yaga, Rus masalları, arketip, sinayıcı figür, folklor

Dede Korkut Anlatılarında Nesneler Dünyası: Bamsı Beyrek Boyu Üzerine Bir İnceleme

Hüsna Eraslan*

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, xxxxxxxxxxxx

Destanlar, milletlerin tarihsel hafızasını, toplumsal değerlerini ve kültürel kodlarını kuşaktan kuşağa aktaran sözlü anlatı ürünleri arasında önemli bir yere sahiptir. Bu geleneğin Türk edebiyatındaki en önemli eserlerinden biri olan Kitab-ı Dede Korkut, Oğuz Türklerinin yaşam biçimini, dünya tasavvurunu ve toplumsal yapısını yansıtan anlatılarıyla dikkat çekmektedir. Eserde yer alan boylar, yalnızca kahramanlık unsurları bakımından değil; aynı zamanda barındırdıkları zengin semboller, ritüeller ve nesneler dünyası bakımından da özgün bir inceleme alanı teşkil etmektedir. Bu anlatılardaki nesneler, yalnızca günlük hayatı sürdürmeye yarayan sıradan araç-gereçler olmanın ötesinde, aynı zamanda Türk kültürünün düşünce atlasını ve imge dünyasını yansıtan önemli sembollerdir. Bu bildiride, nesne kullanımının anlam üretmedeki işlevi ve kurgusal ağırlığı bakımından eserin dikkat çekici anlatılardan biri olan “Bamsı Beyrek” boyu ele alınmıştır. Çalışmanın temel amacı, anlatıda geçen at, yay, kılıç, otağ, yüzük ve kopuz gibi nesnelerin kültürel kodlarımızdaki yerini ve kazandıkları sembolik karşılıkları tahlil etmektir. Söz konusu nesnelerin kahramanlık, güç, sadakat, aidiyet, toplumsal statü ve kültürel kimlik gibi soyut kavramların maddi birer taşıyıcısı olarak nasıl kurgulandığı metin merkezli çözümleme yöntemi ile incelenmiştir. Elde edilen veriler, Türk kültür tarihi ve göstergebilimsel yaklaşım çerçevesinde değerlendirilmiştir. İnceleme sonucunda, özellikle atın kahramanın ayrılmaz bir parçası ve statü göstergesi olarak öne çıktığı; kılıç ve yay gibi silahların savaşçı kimliği temsil ettiği; otağ ve toy unsurlarının ise Oğuz toplumsal düzeninin sembolik yansımaları olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yüzük ve kopuz gibi kişisel nesnelerin hafıza, bağlılık ve tanınma motifleriyle ilişkilendirildiği görülmüştür. Sonuç olarak çalışma, “Bamsı Beyrek” anlatısındaki nesnelerin kültürel belleği geleceğe taşıyan ve anlatının anlam katmanlarını derinleştiren unsurlar olduğunu ortaya koyarak Türk destan geleneğindeki nesne-sembol ilişkisine dair değerlendirmelere katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: xxxxxxxxxxxx

A Comparative Reading of Gothic Liminality and In-Between Figures In *Şahmeran* and *The Island of Doctor Moreau*

İkbal Karabulut*

*Erciyes University

This study examines the ancient Anatolian folk figure Şahmeran alongside H.G. Wells's 1896 gothic novel *The Island of Doctor Moreau* from a comparative literature perspective. The central argument is this: in both narratives, existing as a liminal being (neither fully human nor fully animal, neither inside nor outside of society) makes access to knowledge possible. However, this in-between state also turns these figures into a threat that society cannot tolerate. In both stories, the liminal figure is ultimately betrayed and destroyed precisely because of what they know and what they are. This argument is built on Victor Turner's concept of liminality from *The Ritual Process* and Catherine Spooner's gothic liminality framework from *Contemporary Gothic*. Şahmeran's half-human half-serpent body and the human-animal creatures created by Moreau are both examples of what Jeffrey Jerome Cohen calls the liminal figure in *Monster Theory*; beings that do not fully belong to either the human or the animal world. They exist on the boundary, and it is this boundary existence that gives them knowledge while also making them targets. In both narratives, the more they know, the more dangerous they become in the eyes of those around them. The study also explores a key difference between the two narratives. Şahmeran is a figure of wisdom who lives in balance with nature, while Moreau is a figure of power who tries to force nature to obey him. This contrast is examined through the world literature approach proposed by David Damrosch in *What is World Literature?* and shows how Eastern and Western storytelling traditions understand knowledge, power, and those who live on the edges of society in very different ways.

Keywords: Gothic Liminality, Şahmeran, Dr. Moreau, Comparative Literature, Liminal Figure, Knowledge And Power

Çin Hayalet Evliliklerinde Meta, Ruh ve Aidiyet

İlayda Şeşeşeli*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Çin Dili ve Edebiyatı A.B.D. Lisans Öğrencisi

Bu bildiri, geleneksel Çin düşüncesinde evlenmeden ölen kişilerin ataların huzurlu dünyasına ait olamadıkları için “aç hayalet (饿鬼)” statüsüne geldikleri ve huzura ermelerinin tek yolunun “hayalet evliliği (冥婚)” ritüeli olduğunu ele almaktadır. Temelde bu ritüelde ölüyü evlendirerek onu tehlikeli bir hayaletten huzurlu bir ata ya dönüştürmek, ona bir soy ve dolayısıyla bir “aidiyet” kazandırmak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, klasik Çin edebiyatının en çarpıcı örneklerinden biri olan Pu Songling’in Liaozhai Zhiyi derlemesindeki “The Magic Sword and The Magic Bag” (Nie Xiaoqian) hikayesi antropolojik ve kriminolojik bir okumaya tabi tutularak incelenmiştir. Hikâyede, evlenmemiş genç bir kadın olarak ölen Nie Xiaoqian, bir iblisin kontrolünde, yaşayan erkekleri baştan çıkararak onların yaşam enerjisini emmek zorunda kalır. Bu durum, evlenmemiş ölü bir kızın “bağlantısız” ve “araçsallaştırılmış” ruhunun tam bir tezahürüdür. Xiaoqian, kendisini bu lanetten kurtaracak olan Ning ile karşılaştığında, ondan yardım ister. Ning, bir Budist rahibin verdiği sihirli bir kılıcı ve bir çantayı kullanarak hayaleti kötü güçlerden kurtarır. Ancak hikâyeye de konu olan kadim ritüel, çağdaş Çin’de karanlık bir dönüşüm geçirmiştir. Özellikle Shaanxi gibi yoksul kırsal bölgelerde, hayalet geline olan talep, bir ceset ticareti piyasası yaratmıştır. Mahkeme kayıtlarına (2012-2021) göre, hayalet evliliğiyle bağlantılı 84 ceza davasında 250’den fazla kadın cesedi ticarete konu olmuştur. Özellikle suç ağları, mezar soygunculuğu, hastane morglarından ceset çalma ve hatta yaşayan kadınları öldürerek “gelin” yapma vakaları, bu piyasanın karanlık yüzünü oluşturur. Bu çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılarak hayalet evliliklerinin klasiklere yansımaları, antropolojik ve kriminolojik olarak incelenmiştir. Sonuç olarak hayalet evliliklerinde kadın cesetlerinin ‘meta ruh’a dönüşümü ve bu dönüşümün mezar soygunculuğu ile cinayet gibi suçları nasıl beslediği ortaya konmuştur. Bu çalışma kapsamında şu sonuca ulaşılmıştır Pu Songling’in “The Magic Sword and The Magic Bag” hikâyesinden hareketle ritüelin antropolojik olarak, ölüyü “hiçlikten” (aç hayalet) “varlığa” (ata) taşıma amacı olduğunu göstermektedir. Ancak Çin’de aynı ritüel, piyasa mantığıyla dallanarak kadın cesetlerinin metalaştığı bir şiddet ekonomisine dönüşmüştür. Kısaca hayalet evlilikleri, geleneksel inanç sistemlerinin modern koşullarda nasıl direndiğini ve de dönüştüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hayalet evlilikleri, Hayalet Gelinler, Meta Ruh, Ceset ticareti, Ritüel, Dönüşümü

Schopenhauerian Reading Of “Miss Brill”: The Porcupine Dilemma

İlknur Bekar*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

Katherine Mansfield’s “Miss Brill” tells the story of an aged woman who pays weekly visits to Jardins Publiques on Sundays. Watching what is going on around her and listening to what people are talking about are the things she takes pleasure the most. It is exactly like a play, and she sees herself and others as more than just audience; they are acting on the stage, and she has been an actress for a long time. She, too, has a role every Sunday, and no doubt somebody would have noticed if she had not been there; she was part of the performance after all. However, the story focuses on her loneliness and alienation from society. Despite the fact that she is surrounded by a large number of people in the park, she is truly the lonely woman in the crowds. Human nature unquestionably includes a need for both social interaction and solitude. This human dilemma is also the subject of this dramatic short story. Miss Brill, on the one hand, strives to belong to a society with her Sunday visits to the park, while on the other, she tends to escape from it without even looking back. This behaviour is generally driven by the actions people inflict on her. Towards the end of the story, while trying to socialize in her own way, Miss Brill is forced into isolation with the offensive attitudes of a young couple. When someone wants to socialize, people can respond by making them regret it. This feeling of regret culminates in Miss Brill running home and locking herself in her dark room. This research will examine the contradiction experienced by Miss Brill through the lens of Arthur Schopenhauer’s Porcupine Dilemma. According to his theory, a group of porcupines tries to stay warm by approaching each other on a cold winter day, but their thorns cause each other pain, and they drift away again. If they stay too far away, they feel cold; if they get too close, they feel pain—eventually, they find the ideal distance between them that balances both warmth and pain. This symbolizes the balance between closeness and distance in human relationships, that is, the necessity of emotional distance in social life. Miss Brill is the one who has difficulty in establishing this balance between closeness and distance and is the one who ends up feeling upset at the end of the day.

Keywords: Katherine Mansfield, Alienation, Loneliness, Schopenhauer, Porcupine Dilemma

Katherine Mansfield's Miss Brill and Tennessee Williams' Blanche DuBois: The Two Disillusioned Heroines in Modernist Fiction

İpek Kılıç*

* Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

The 20th century was characterized by massive upheavals with radical changes in order. The feeling of alienation, isolation, and disillusionment were experienced because of the two world wars, unprecedented urbanization, and rapid technological advancements. Specifically, the feeling of disillusionment was so predominant that the people of literature reflected this feeling in their works through their protagonists in this era. From English modernism, Katherine Mansfield's "Miss Brill" (1920) and from American modernism Tennessee Williams' *A Streetcar Named Desire* (1947) have two heroines respectively named Miss Brill and Blanche DuBois who were disillusioned because of their weak grip of reality. These heroines do not seem similar at first glance since Blanche DuBois is a Southern belle who is very theatrical in her actions and articulations, but her assertive manners and controversial past that she hides in dim light bring about her disaster. Meanwhile Miss Brill is a quiet observant who tends to fancy the Jardins Publiques as her ultimate stage in her inner world, nonetheless she finds out that she is not even accepted as a spectator, let alone being the actress on that stage. Thus, they find themselves in similar situations and in the end their fragile perception towards life is destroyed by the people around them. This article will focus on the comparison of the two heroines existing in different genres, Miss Brill from the Modernist English short story and Blanche DuBois from the Modernist American Drama, living in a delusion and shattering of illusions in relation to modern era.

Keywords: Blanche DuBois, Disillusionment, Heroine, Miss Brill, Modernist literature

Sular Aleml Öyküsünde Annelik

İrem Akoğlu*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Japon Dili ve Edebiyatı A.B.D. Lisans Öğrencisi

Kariyerine, 24 yaşında öykü yazarak başlayan, Yūko Tsushima (1947- 2016), *Izumi Kyoka Edebiyat Ödülü*, *Noma Edebiyat Ödülü*, *Yomiuri Edebiyat Ödülü*, *Tanizaki Ödülü* ve *Osaragi Jiro Ödülü* gibi pek çok prestijli edebiyat ödülü almaya hak kazanmış, Japon edebiyat tarihinde önemli yeri olan bir yazardır. Edebî eserlerinde, kadınlık ve annelik meselelerine ve yalnızlık temalarına yer verir. *Sular Aleml* (Romajisini ve Japonca kanji olarak adını da yaz eserin) (1982), öyküsünde de annelik deneyimi konusuna değinmesinin yanı sıra annesiyle yaşadığı deneyimlerden de bahseder. Kısmi otobiyografi olarak okunan bu öyküde Tsushima'nın babasının ölümünün, annesini ve kendisini derinden etkilediği görülmektedir. Dolayısıyla Tsushima'nın anlatısındaki karakterde de hem babasının ölümünden etkilenen annesinden kalan deneyimleri hem de kendi annelik deneyimleri dikkat çekmektedir. Karakterin her iki deneyim arasında konumlandığı görülmektedir. Şair ve yazar olan Adrienne Rich, *Kadınlardan Doğma* (1976) eserinde kadınlık ve annelik deneyimleri ve evlilik gibi konuları ele almıştır. Rich, bir kadının duygusal paylaşım ve sevgi deneyimlerinin kaynağının onun annesi olduğunu ifade eder. Ona göre, bir kadının anne ile olan ilişkisi yalnızca annelik deneyimini değil kendi benlik algısını da şekillendirmektedir. Ataerkil yargılar, anne-kız ilişkisine baba-oğul ya da anne-oğul ilişkisine atfettiği önemi göstermez (Rich, 2024). Kız çocuğu annesinden edindiği deneyimler ile ataerkil yargılara bir tür uyum sağlama eğitimi de edinmiş olur (Rich, 2024). Bu çalışmada, *Sular Aleml* öyküsü Adrienne Rich'in ele aldığı annelik deneyimleri çerçevesinde değerlendirilecektir. Çalışmanın amacı, *Sular Aleml* öyküsündeki karakterin annelik deneyimlerini ortaya koymaktır. Öyküde karakterlerin öğrenilmiş kaygılar taşıdığı görülmektedir. Dahası *kadınlık – annelik* ve *eş-annelik* gibi paralel görünen çelişkiler de dikkat çekmektedir. Bu nedenle bu çalışma, karakterin hem kendi annesi hem de kendi annelik deneyimlerini ele alması nedeniyle iki deneyim arasında konumlanan kadını anlamlandırması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Annelik, Anne-Kız, Kadınlık Deneyimleri, Yuko Tsushima, Adriannerich

Geleneksel Türk Sivil Mimarisinden Bir Kesit: Kayseri Yeşilhisar İlçesi Başköy (Potamya) Örneği

İsmail Enes Oyanık*

*Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü,

Kayseri'nin Yeşilhisar ilçesine bağlı Başköy (Potamya), Kapadokya bölgesinin çok katmanlı kültürel yapısını yansıtan önemli bir yerleşimdir. Ortaçağ ve öncesinde bölgesel ulaşım ağları üzerinde stratejik bir kavşak noktası olarak gelişen yerleşim, Bizans ve Türk-İslam kültürlerinin birlikte izlenebildiği özgün bir mimari dokuya sahiptir. Bu çalışma, Başköy'ün özellikle sivil mimari geleneğini mekânsal kurgu, malzeme kullanımı ve süsleme anlayışı çerçevesinde inceleyerek, söz konusu yerleşimin tarihsel süreç içerisindeki mimari gelişimini ortaya koymayı ve bu bağlamda geleneksel Türk sivil mimarisinin bölgesel karakterine dikkat çekmeyi amaçlamaktadır. Yerleşimdeki konutlar, Soğanlı Vadisi'nin kuzey yamacında topoğrafyaya uyumlu biçimde taraçalandırma sistemiyle konumlandırılmıştır. Bu yerleşim düzeni, manzara ve doğal aydınlatmayı en verimli şekilde kullanan, iklim ve topoğrafya verilerine uyumlu rasyonel bir planlama anlayışını yansıtır. Yapıların ana malzemesini, bölgedeki volkanik oluşumlara bağlı olarak gelişen tüf taşı oluşturmaktadır. Genellikle iki katlı olarak inşa edilen konutlarda muazzam kesme taş işçiliği dikkat çekerken, cephe düzenlemelerinde özellikle batıya bakan yüzeylerin özenle ele alındığı görülmektedir. Başköy evlerinde süsleme unsurları, yapının estetik kimliğini belirleyen temel öğeler arasında yer alır. Cephelerde pencere söveleri, lento ve alınlıklarda yoğunlaşan taş bezemeler; bitkisel, geometrik ve figürlü motiflerden oluşan zengin bir repertuvara sahiptir. İç mekânda ise başodalarda yer alan ahşap mimari elemanlar, oyma ve kabartma teknikleriyle şekillendirilmiş olup taş bezemelerle bütüncül bir kompozisyon oluşturur. Ancak günümüzde bu yapıların önemli bir kısmı bakımsızlık, çevresel etkenler ve insan kaynaklı müdahaleler nedeniyle tahribat riski altındadır. Bu özellikleriyle Başköy konutları, yalnızca bir barınma mekânı olmanın ötesinde, kültürel etkileşimlerin ve yerel ustalık geleneğinin somut bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Bu çalışma, özgün sivil mimari geleneğin sanat tarihsel anlamda belgelenmesini ve değerlendirilmesine ışık tutmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, yapıların yalnızca fiziksel varlıklarıyla değil, aynı zamanda taşıdıkları kültürel, estetik ve tarihsel değerleri açısından korunmasına yönelik farkındalık oluşturulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sivil, Türk, Kayseri, Konut, Geleneksel

Dostoyevski'nin *Suç ve Ceza* Eseriyle Peyami Safa'nın *Yalnızız* Eserinin Yapısalcı Eleştirici Perspektifle Karşılaştırmalı İncelenmesi

Kadirhan Yılmaz*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

Bu çalışma, Fyodor Mihayloviç Dostoyevski'nin '*Suç ve Ceza*' romanı ile Peyami Safa'nın '*Yalnızız*' eserinin yapısalcı eleştiri kuramı çerçevesinde karşılaştırmalı bir incelemesini sunmaktadır. Dostoyevski ve Peyami Safa, her ne kadar farklı dönem ve coğrafyalarda kalem oynatmış olsalar da bahsi geçen eserlerde görülen ikili karşıtlıkların, insan ruhunun değişmeyen çatışmalarını benzer bir evrensellekle ele aldıklarını söylemek mümkündür. Eserlerin anlatımını güçlendiren bu zıtlıkların aynı zamanda eserlerin felsefi altyapısını belirlediğini söylemek mümkündür. Söz konusu olan karşıtlıklar; rasyonalizm ile mistisizm, madde ile mana ve bireyin toplum ile yabancılaşması gibi karşıt kutuplar, her iki eserde temel çatışma öğeleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin; Raskolnikov'un toplumun geri kalanından ayıran, yasaların ve ahlakın üzerinde yer alan 'olağanüstü insanlar' sınıfına dahil olma arzusu ile Samim'in rasyonalist dünyanın eksikliklerinden kaçarak oluşturduğu 'Simeranya' ütopyası aslında benzer bir arayıştır. Raskolnikov'un, Napolyon'u örnek alarak kurguladığı bu teori, 'üstün' insanın büyük amaçlar uğruna mevcut düzeni ve ahlaki sınırları ihlal edebileceğini savunur. Raskolnikov'un bu teorisi ile Samim'in hayalindeki ütöpik düzeni ve bireyin varoluş felsefesinin simgelemektedir yani başka bir deyişle buzdağının bir diğer yüzüdür. Raskolnikov'un "olağanüstü insan" olma kibri karşısında vicdanın yarattığı baskı neyse, Samim'in huzur arayışı karşısında maddenin kısıtlayıcılığı da odur. Dolayısıyla her iki eserde de ikili karşıtlıkları bir denge unsuru olarak kullanarak anlamı, olayların kronolojik akışından ziyade bu kavramsal çatışmalar üzerinden inşa edildiği söylenebilir. Dostoyevski *Suç ve Ceza*'da Raskolnikov'un rasyonel cinayet kurgusunu, Sonya karakterinin simgelediği vicdan ve ilahi teslimiyet ile karşı karşıya getirerek metnin derin yapısındaki dengeyi sağlar. *Yalnızız*'da ise Samim'in temsil ettiği "mana" arayışı, ancak yapısal karşıtı olan Meral'in madde odaklı dünyasıyla girdiği çatışma neticesinde somutlaşır ve anlam kazanır. Sonuç olarak, her iki yazar da karakterlerini; soyut değerlerin birbiriyle çarpışması neticesinde metnin temel felsefesinin oluştuğunu söylemek mümkündür. Bu durum, anlamın zıtlıklar üzerinden inşa edildiğini savunan yapısalcı eleştiri yaklaşımının, her iki eserde de temel bir strateji olarak benimsendiği düşüncesini güçlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapısalcı Eleştiri, Karşılaştırmalı Edebiyat, Dostoyevski, Peyami Safa, Yapısalcı Eleştiri

46 Numaralı Mühimme Defteri'ne Göre Rodos'un Sosyo- Ekonomik Yapısı ve Donanma Gücü (1581-1582)

Latife Bostancı* & cccccc**

*

**

Rodos, coğrafi konumu dolayısıyla Doğu Akdeniz'in kilit noktalarından biridir. Osmanlı Devleti için deniz gücü ve ticari faaliyetleri açısından vazgeçilmez bir öneme sahip olmasının nedeni, gemi yapımı ve onarımında olan başarısı ile öne çıkan bir donanma gücüdür. Bu çalışmada, 46 Numaralı Mühimme Defteri'nin 1581-1582 yılları esas alınarak, Rodos ile ilgili konuları ele alınmıştır. Bu çalışmanın amacı, III. Murad dönemi mercek altına alınarak Osmanlı Devleti'nde Rodos'a sürgün edilen kişilerin sürgün edilme sebepleri, toplumsal hayatın nasıl olduğu, demografik yapısı, ekonomiye ilişkin olarak vergi ve hazinenin durumu, donanma gücünde ne gibi aksaklıklar olduğu belirtilerek bu sorunların verilen bilgiler ışığında çözülmesidir. Konuyla ilgili çalışmanın temelini oluşturan defterde 9 hüküm tespit edilmiş, bunlar; “sosyal yapı ve asayiş”, “ekonomik yapı” ve “donanma gücü” olarak üç ana başlık altında kategorize edilmiştir. Ayrıca defterdeki hükümde belirtilen diğer bir konu ise İstanbul'a yapılan zahire sevkiyatı esnasında yaşanan yolsuzluklar ve kaçakçıların yolu basıp zahireyi gasp etmesi hakkındadır. Bu durum dönemin güvenlik ve idari yapısındaki eksiklikten kaynaklıdır. Elde edilen bulgulara göre Rodos'un fethinin ardından adada daha çok Rumların yaşadığı belirtilmiştir. Türk ve Yahudi nüfustan bazı sürgün edilenler Rodos'a iskân edilmişlerdir. Rodos köle ticaretinde merkez durumundaydı. 16. yüzyılda Rodos'ta sosyal sınıfın en yüksek tabakasında bulunan şövalyeler haricinde adada Türk ve Yahudi nüfusla birlikte çok sayıda köle de bulunmaktaydı. Ayrıca Memlûklülerden de burada yaşayanlar vardır. Ekonomik açıdan ise ispenç, resim ve öşür gibi vergilerin tahsilâtı ile Rodos'un bölgedeki köle ticaretindeki merkezi rolü mühimme kayıtlarına yansımaları ele alınmıştır. Sonuç olarak bu çalışmada, Rodos'un 16. yüzyıldaki sosyo-ekonomik durumunun belirtilerek adli ve güvenlik sorunlarının sebepleri ve çözüm yolları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rodos, Osmanlı Devleti, Mühimme Defteri, Donanma.

Sovyetler Birliği ve Türkiye’de Brtalist Mimarinin Kullanım Farklılıkları ve Nedenleri

Melihan Sarı*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans ğrencisi

Brtalizm, II. Dünya Savaşı sonrasında Birleşik Krallık’ta ortaya çıkan ve dünya genelinde yaygınlaşan, işlevselliği ve ana malzemesi olan ham betonu en saf haliyle sergileyen bir mimari tarzdır. Bu çalışma, Brtalist mimarinin Sovyetler Birliği ve Türkiye’deki kullanım farklılıklarını karşılaştırarak, aynı mimari tarzın farklı sosyo-politik şartlar altında nasıl kimlikler kazandığını incelemeyi amaçlamaktadır. Sovyetler Birliği’nde brtalizm, 1955 yılındaki “Aşırılıklara Karşı Kararname” ile radikal bir ideolojik ve ekonomik değişimin parçası olmuştur. Savaş sonrası yaşanan ağır konut krizine karşı Kruşçev yönetimi; pahalı, süslü ve inşası uzun süren Stalin dönemi mimarisini reddederek, mimari form ile yapının işlev arasındaki organik uyum, düşük maliyetli, hızlı üretebilen ve prefabrikasyon imkânı sunan ham betonu inşaat yöntemi olarak benimsemiştir. Tarihçi Stephen Harris’in belirttiği gibi, komünal dairelerden tek ailelik dairelere geçiş, devlet ile toplum arasındaki ilişkilerin yeniden yapılandırmasının önemli parçasıydı. Harris’e göre brtalizm, ‘Yumuşama’ döneminin toplum tarafından en somut şekilde deneyimlemelerini sağlıyordu. (Harris ,2013 aktaran Eady C, 2013, 3). Sovyet Brtalizmi endüstriyel standartlaşmayı temsil ederken, teknolojik ilerlemeyi de simgelemiş; ancak bu süreçte kolektivist ile estetik fütürizm arasında çelişki doğmuştur. Türkiye’de ise brtalizm, radikal karardan ziyade mimarlık anlayışının dönemsel değişimlerin ve modernleşme estetik anlayışın sonucu olarak gelişmiştir. 1927-1940 yılları arasında yabancı mimarlar getirilerek özellikle bazı kamu binalarını inşaa etmeleri sağlanmıştır. “1950 sonrası uluslararası mimari üslupla bütünleşme çabalarıyla ivme kazanmıştır.” (Doshlak, 2023, s.50) Doshlak’a göre 1980’lerden sonra özel sektörün ağırlılığının artmasıyla birlikte mimarlık uygulamaları farklılık göstermeye başlamıştır ve devlet kontrolünden sıyrılmıştır. Sovyetler’de konut üretiminin aksine Türkiye’de brtalizm ağırlıklı olarak niversite kampüsleri (ODTÜ gibi) ve prestijli kamu binaları üzerinde kurumsallaşmıştır. Burada temel durum, malzemenin dürüstlüğünü vurgulayarak modern ve uluslararası mimari kimlik inşaa etme arzusudur. Sonuç olarak; her iki coğrafyada da brtalist estetik hâkim olsa da Sovyetler Birliği’nde “ideolojik zorunluluk ve standartlaşma”, Türkiye’de ise “modernleşme ve rasyonalizm” olarak ayırt edici unsurlardır. Çalışma, bu iki farklı yaklaşımın kentsel doku üzerindeki izlerini ve toplumsal bellekteki yerini mimari örnekler üzerinden analiz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Brtalist Mimari, Sovyet Mimarisi, Türkiye’de Mimarlık, İdeoloji Ve Mimari, Kentsel Kimlik.

Yeşilhisar Olaylarının Yassıada Yargılamalarına Yansımaları

Melisa Doğan*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi A.B.D. YL Öğrencisi

Bu çalışma, İsmet İnönü'nün Kayseri ziyareti ve bu ziyaret sırasında Yeşilhisar'da yaşanan olayların, 27 Mayıs 1960 sonrasında kurulan Yassıada yargılamalarına nasıl yansıdığını incelemeyi amaçlamaktadır. Söz konusu olaylar, Türkiye'de iktidar ile muhalefet arasındaki siyasal gerilimin giderek arttığı bir dönemde meydana gelmiş ve kısa süre sonra gerçekleşecek askerî müdahalenin arka planını anlamak açısından önemli bir örnek teşkil etmiştir. İnönü, hem Yeşilhisar'da meydana gelen gelişmeleri yerinde incelemek hem de Cumhuriyet Halk Partisi Kayseri İl Kongresi'ne katılmak amacıyla bölgeye hareket etmiştir. Ancak 2 Nisan 1960 tarihinde İnönü ve beraberindeki milletvekillerini taşıyan trenin Himmetdede İstasyonu'nda durdurulması, ziyaretin fiilen engellenmesine yol açmıştır. Bu müdahale yalnızca teknik bir güvenlik tedbiri olarak değerlendirilmemiş; aynı zamanda dönemin siyasal atmosferinde iktidarın muhalefet faaliyetlerini sınırlama girişimi olarak yorumlanmıştır. Nitekim olayın ardından hem muhalefet çevrelerinde hem de kamuoyunda yaşanan gelişmeler geniş yankı uyandırmış ve Türkiye'de demokrasi, siyasal özgürlükler ve muhalefetin faaliyet alanı üzerine yoğun tartışmaların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Söz konusu müdahalenin, o dönemin Cumhurbaşkanı Celâl Bayar ve Başbakanı Adnan Menderes'in başında bulunduğu siyasal iktidarın bilgisi ve etkisi dâhilinde gerçekleştiği yönünde değerlendirmeler yapılmıştır. Heyetin bir süre Kayseri'ye girişine izin verilmemesi ve Yeşilhisar'a geçişinin zor kullanılarak önlenmek istenmesi, olayın siyasal iktidar ile muhalefet arasındaki gerilimin bir yansıması olarak değerlendirilmesine yol açmıştır. Çalışmada, dönemin basın-yayın organları, Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanakları ve Yassıada'ya ait dava dosyaları incelenerek, söz konusu olayların hem dönemin siyasal atmosferi üzerindeki etkileri hem de yargı sürecinde hangi hukuki çerçevede ele alındığı değerlendirilmektedir. Bu yönüyle makale, Yeşilhisar olaylarının Yassıada yargılamalarına yansımalarını ortaya koyarak 27 Mayıs sürecinin siyasal ve hukuki boyutlarının anlaşılmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: CHP, Kayseri, İsmet İnönü, Yassıada, Yeşilhisar

Sabırın Ahşaptaki Sesi: Naht Sanatı

Meral Arslantaş*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü Lisans Öğrencisi

Naht sanatı; ham ahşabın bir sanatçının elinde manevi bir derinliğe bürünerek “vav” olup bükülmesi, “elif” olup dik durmasıdır. Temeli Selçuklu dönemine dayanan bu kadim zanaat, cami minberlerinden rahlelere kadar mimarının en zarif süsü olarak doğmuştur. Osmanlı döneminde hat sanatıyla bütünleşerek zirveye ulaşan bu yolculuk, sadece bir oyma işi değil; ağacın sertliği ile insanın nezaketinin asırlardır süren sessiz mücadelesidir. Bu sanatın tarihindeki en müstesna duraklardan biri, aynı zamanda mahir bir Naht ustası olan Sultan II. Abdülhamid Han’dır. Padişahın Yıldız Sarayı’ndaki atölyesinde bizzat işlediği sedefli ve oymalı eserler, bu zanaatın bir “saray sanatı” mertebesine yükselmesini sağlamıştır. Abdülhamid Han’ın bu tutkusu, nahtın bir sabır ve devlet yönetme disipliniyle ne kadar örtüştüğünün en somut nişanesidir. Naht sanatının zenginliği, kullanılan malzemelerin ahenginden gelir. Ceviz, meşe ve zeytin ağaçlarının asaletine; denizin derinliklerinden gelen sedef ve deniz kabukları ışıltı tutar. Ateşle şekillenen bakır levhaların da sürece dahil olmasıyla, hammadde görsel bir vuslat törenine dönüşür. Bugün bu gelenek, Kayseri’nin tarihi dokusunda Halil Ülger ve Mustafa Kekeç gibi ustaların ellerinde yaşamaya devam etmektedir. Onlara göre ahşap; canı olan, damarı olan ve saygı bekleyen bir varlıktır. Ustalar için her kıl testere darbesi bir nefis terbiyesi, “Ağacın damarına göre gitmezsen, o da sana yüzünü dönmez” düsturu ise bir yaşam felsefesidir. Ustaların gözünde bu sanat aslında bir ayna gibidir; sanatçı ahşabı zımparalarken kendi ruhundaki pürüzleri giderir, sedefi yerine oturturken ise kainattaki o muazzam nizamı idrak eder. Sonuç olarak, naht; ahşabın asaletini, sedefin zarafetini ve bakırın vakur duruşunu hat sanatının kutsiyetiyle birleştiren bir tevazu törenidir. II. Abdülhamid Han’ın tezgahından Kayseri’deki mahir ellere uzanan bu miras; bin yıllık bir sabırın, farklı madenlerle kurduğu o muazzam dostluğun ve bitmeyen bir aşkın ahşapta vücut bulmuş halidir.

Anahtar Kelimeler: Naht, Sanat, Selçuklu, Dönemi, Saray.

19. Yüzyıl Türkistan da Rus Yayılması: Hokand Hanlığı Örneği

Mert Doğan* & Arş. Gör. Seyit Ali Budulgan**

*Yozgat Bozok Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü Lisans Öğrencisi

** Yozgat Bozok Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

19. yüzyıl Çarlık Rusyası için Türkistan büyük bir öneme sahip olmuştur. Gerek 1853-1856 tarihlerinde gerçekleşen Kırım Savaşı gerekse Batılı devletlerin baskıları, Çarlık Rusyası'nı Türkistan coğrafyasına yöneltmiş ve bölgede gerçekleştirdiği işgalleri hızlandırmıştır. Amu Derya Nehri deltasında altın bulunduğu dair söylentiler ve nehir aracılığı ile Hindistan'a ulaşılabilir ihtimali Deli Petro döneminde bölgenin önemini artırmış ve 1717 yılında Çerkasky komutasındaki kuvvetler bölgeye gönderilmiştir. Gerçekleştirilen Çerkasky Seferi başarısızlıkla sonuçlanmasına karşın Çarlık Rusyası, bölgeye dair önemli bilgiler elde etmiş ve ilerleyen tarihlerde gerçekleştirilecek seferler için temel oluşturmuştur. Çarlık Rusyası'nın askerî olarak ilk kez temas kurduğu hanlık Hive Hanlığı olmasına karşın, işgal ettiği ilk hanlık Hokand Hanlığı olmuştur. Bu dönemde gerek Buhara Emirliği gerek Hive Hanlığı ve gerekse Kazak-Kırgız göçebeler ile hâkimiyet mücadelesi içerisinde olan hanlık, aynı zamanda Doğu Türkistan üzerinde de gücünü göstermiştir. Türkistan'ın üç hanlığı içerisinde gelişme ve yayılma potansiyeline sahip olan hanlığın en güçlü rakibi Buhara Emirliği olmuştur. Rusya ile çatışmalarının yanı sıra Buhara Emirliği'nin saldırılarına karşı da kendisini korumak zorunda kalan Hokand Hanlığı, Rusya tarafından önce tabiiyet altına alınmış, sonrasında ilga edilerek Türkistan Genel Valiliği topraklarına dâhil edilmiştir. Çalışmada Hokand Hanlığı'nın bölgedeki stratejik, siyasi ve sosyal etkisi incelenecektir. Ayrıca hanlığın varlığı çeşitli açılardan ele alınarak hem Türkistan hem de Çarlık Rusyası açısından ele alınacaktır. Çarlık Rusyası için hanlığın ilk hedef olması ve ilk işgal edilen hanlık olması değerlendirilecektir. Hanlığın işgali sonrasında Çarlık Rusyası, Taşkent merkezli olarak kurduğu Türkistan Genel Valiliği ile bölgedeki gücünü pekiştirmiş ve diğer hanlıklar üzerindeki gücünü arttırmıştır. Hokand Hanlığı'nın ortadan kalkması aynı zamanda Çin'in Doğu Türkistan politikaları üzerinde de önemli bir etki yaratmıştır. Sonuç olarak, Hokand Hanlığı'nın varlığı ve ortadan kalkması, Çarlık Rusyası ve Çin'in Türkistan coğrafyasındaki politikaları için oldukça önemli olmuş; varlığı ve ortadan kalkması çeşitli etkiler yaratmıştır.

Anahtar Kelimeler: Buhara Emirliği, Çarlık Rusya, Hokand Hanlığı, Türkistan

Ağırnaslı Sinan ve Doğduğu Ev

Muhammed Çelik*

*

Osmanlı klasik mimarisinin önemli temsilcisi olan Mimar Sinan'ın (1490–1588) doğduğu yer olan Kayseri'nin Ağırnas kasabasını ve burada bulunan doğduğu evi sanat tarihi disiplini çerçevesinde incelemektedir. Sinan'ın hayatının erken dönemine dair bilgiler sınırlı olsa da, çocukluğunu geçirdiği doğal ve kültürel çevrenin mimari kişiliğinin oluşumuna önemli katkılar sağladığı kabul edilmektedir. Ağırnas, Kapadokya bölgesiyle benzer jeolojik özelliklere sahip olup yeraltı yerleşimleri, tuf taşından inşa edilmiş konutları ve çok katmanlı yerleşim dokusuyla dikkat çeker. Bu yönüyle, bölgenin taş işçiliği geleneği ve mekânsal üretim biçimi Sinan'ın ilerleyen yıllarda geliştirdiği işlevsel, dayanıklı ve estetik mimari anlayış için zengin bir zemin oluşturmuştur. Bu makalede, öncelikle Sinan'ın hayatının bilinen aşamaları kronolojik olarak ele alınmış; Yeniçeri Ocağı'ndaki askerî seyahatlerinin ona kazandırdığı mimarlık birikimi vurgulanmıştır. Ardından Ağırnas'ın tarihsel ve kültürel yapısı değerlendirilmiş; bölgenin geleneksel konut tipolojisi, yeraltı mekânları ve taş yapım teknikleri incelenmiştir. Sinan'ın doğduğu ev, plan şeması, mekânsal düzeni, malzeme özellikleri ve yeraltı tünelleriyle olan ilişkisi bakımından ayrıntılı bir biçimde inceleme yapılmıştır. Yapının mevcut hali, Osmanlı taşra konut mimarisini yansıtan özgün karakteriyle dikkat çeker. Ağırnas'ın Sinan'ın mimari üslubu üzerindeki dolaylı etkileri tartışılmış; özellikle taş malzemeyle kurduğu bağ, mekân organizasyonundaki denge arayışı ve doğal çevreyle uyumlu yapı üretme becerilerinin kökenlerine ışık tutulmuştur. Sonuç olarak, Sinan'ın doğduğu evin sanat tarihi açısından değerlendirilmesi hem mimarın kişisel gelişimini hem de Osmanlı mimarlığının zihinsel temellerini anlamak açısından önemli bir referans noktası sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mimar Sinan, Osmanlı, Kayseri, Ağırnas, Konut

1960-1963 Yıllarında Doğu Ekspres ve Erzurum Gazetelerinde Tespit Edilen Kùltür ve Sanat Etkinlikleri Üzerine Bir İnceleme

Muhammet Burak Bektaş*

*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Din Musikisi
Tarihi A.B.D. YL Öğrencisi

Bu çalışma, 1960–1963 yılları arasında Erzurum’da yayımlanan Doğu Ekspres ve Erzurum gazetelerinde yer alan kùltür ve sanat içerikli haberleri inceleyerek, söz konusu dönemin yerel kùltürel yaşamına dair genel bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Araştırma, nitel içerik analizi yöntemiyle yürütölmüş; konserler, sergiler, tiyatro temsilleri, folklor etkinlikleri, millî bayramlar ve anma törenleri tematik başlıklar altında değeriendirilmiştir. İnceleme kapsamında ulaşılan gazete sayıları Ankara Millî Kùtùphane arşivinden temin edilmiştir. Elde edilen bulgular, 1960’lı yılların başında Erzurum’un yalnızca askerî ve siyasî kimliğiyle değil, aynı zamanda canlı ve çeşitlilik gösteren bir kùltür ve sanat ortamıyla da öne çıktığını göstermektedir. Özellikle öğrenci sergileri, halk oyunları gösterileri, müsamereler ve müzik faaliyetleri, gençlerin sanatsal üretime teşvik edildiğini ve bu üretimin kamusal alanda görünür kılındığını ortaya koymaktadır. Folklor ve halk oyunlarına ilişkin haberler, yerel kimliğin, dadaşlık kùltürünün ve geleneksel değerielerin korunmasına verilen önemi yansıtmaktadır. Devlet Tiyatrosu, İstanbul Şehir Tiyatrosu ve senfoni orkestralarının Erzurum’daki faaliyetleri, merkezî kùltür kurumlarının Anadolu şehirleriyle kurduğı ilişkinin somut örnekleri olarak dikkat çekmektedir. Bu etkinlikler, sanatın geniş halk kitlelerine ulaştırılması ve kùltürel sürekliliğin sağlanması açısından önemli bir işlev üstlenmiştir. 1961 ve 1962 yıllarında kùltür ve sanat haberlerinin görece artış göstermesi, şehirde kùltürel faaliyetlerin kurumsallaşma eğilimine işaret ederken, 1963 yılında bu tür haberlerin azalması kùltürel görünürlüğün dönemsel olarak zayıfladığını düşündürmektedir. Sonuç olarak çalışma, yerel basının Erzurum’un kùltür ve sanat hayatının belgelenmesinde ve kùltürel hafızanın oluşumunda önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. İncelenen gazeteler, dönemin toplumsal değerielerini, millî bilincini ve yerel kùltürel dinamizmini yansıtan temel kaynaklar arasında yer almaktadır.

Anahtar kelimeler: Erzurum, Yerel Basın, Kùltür Ve Sanat, Kùltürel Tarih.

Vladimir Sorokin'in Mavi Yağ Romanında Sovyet Hipergerçekliği ve Post-Sovyet Özne

Mustafa Atalay Danacı*

*kkk

Bu çalışma, Vladimir Sorokin'in Mavi Yağ (Голубое сало) romanına odaklanarak; Post-Sovyet öznenin ontolojik krizini ve Sovyet hipergerçekliğinin çöküşünü nesnel ve analitik bir çerçevede incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Rus ve Batı kuramcılarının geliştirdiği kavramsal araçlara başvurulacaktır. Yevgeniy Dobrenko, Sosyalist gerçekliği fiili hayatı gerçekdışlaştıran bir simülakr makinesi olarak tanımlarken; Boris Groys, Stalinist projeyi toplumu avangart sanatın üretim stratejileriyle inşa etmeye çalışan bir 'bütünsel sanat yapısı' (Gesamtkunstwerk) ve demiurgos pratiği şeklinde nitelendirir. Yine Groys'a göre Post-Sovyet özne, yetişeceği bir gelecek kalmadığı için geçmiş ve şimdi arasındaki farkı ayırt edemeyen, diskronik (dyschronia) bir yapıdadır. Romanın 2068 tarihli gerçekleştğinde Rusya kliklere bölünmüştür. Aşırılığın uç noktalarını zorlayan tarikatlardan birinin eylemleri, Derrida'cı bir perspektifle başarısız yasın tutsağı olmuş Post-Sovyet özneyi işaret eder. Bu özne tarihsel travmayı başarılı bir yas süreciyle aşmak yerine, iptal edilen ütopyanın teleolojik tamamlanışını arzularak Deleuze ve Guattari'nin kuramıyla uyumlu bir ivmeci müdahale hedefler. Gelecekte, Stalin'in ölmediği 1954 geçmişine 'Mavi Yağ'ı (klon yazarların bedenlerinden elde edilen sıfır entropi metafizik töz) göndererek tarihi manipüle etme girişimi; Stalinist projenin içe çöküşüyle (implosion) sonuçlanır. Bu durum, Sovyet teleolojisinin zaman içine hapsolmuşluğuna ve fiziki mevcudiyeti sona erse de bir hayalet gibi geri dönmesine (musallatoloji/hauntoloji) bir atıftır. Sorokin, sözmerkezciliği klonlanmış Rus yazarlar üzerinden bedenselleştirerek (карнализация) çözmek istese de bu durum zamanının parametrelerini ortadan kaldırarak, dahil olduğu zamanın dışına hiçbir şekilde çıkmayan yapıya büründürür. Sonuç olarak çalışma, Sorokin'in kurgusal evreni aracılığıyla sovyet hipergerçekliğini ve Post-Sovyet öznenin hauntolojik bir hapishanede sıkışmış konumunu kuramsal bir bütünlükle sunmayı amaçlar.

Anahtar Kelimeler: Bedenselleştirme, Hipergerçeklik, Hauntology, Dyschronia, Gesamtkunstwerk

A Wordless World: Affective Disorientation and Cognitive Reconstruction in *The Arrival*

Mustafa Kocaman*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı A.B.D. YL
Öğrencisi

This study examines *The Arrival* by Shaun Tan through the combined framework of affect theory and cognitive narratology, contending that the novel constructs meaning through the interplay between pre-conscious feeling and active interpretation. *The Arrival* is a wordless graphic narrative, which eliminates linguistic guidance and engages the reader with a visually unfamiliar world which is marked by indecipherable signs, strange creatures, and disorienting environments. Drawing on Brian Massumi's concept of affect as a pre-cognitive intensity, the study demonstrates how the text produces immediate sensations of uncertainty, anxiety, and curiosity that precede conscious understanding. These affective responses position the reader in a state of disorientation analogous to that of the migrant protagonist. At the same time, this study wields insights from David Herman and Lisa Zunshine to emphasize how readers actively construct narrative meaning through inference, pattern recognition, and theory of mind. In the absence of dialogue with lexis and syntax or explicit exposition, the reader has no other way but to cognitively reconstruct the storyworld and the protagonist's emotional states, transforming reading into a laborious interpretive process. The study contends that affective disorientation does not impede understanding but rather guides it, shaping the reader's interpretive strategies and responses. By tracing this dynamic movement from affect to cognition and through analysis of some specific panels to solidify its aim, the study proposes that *The Arrival* does not merely represent migration, as many previous studies have reiterated, but simulates it, making the reader experience the uncertainties and gradual adaptations of displacement. Ultimately, the study highlights how meaning in the novel emerges through the interaction of embodied feeling and cognitive reconstruction.

Keywords: The Arrival, Affect, Cognitive Narratology, Graphic Novel, Wordless Narrative, Migration

Osmanlı Basınından Bir Kesit: Tercüman-ı Şark Gazetesi'nin İçerik ve Yayın Analizi

Nazan İnalgaç * & Prof. Dr. Yahya Bağçeci**

*

**

Osmanlı basın tarihi çalışmaları, imparatorluğun modernleşme sürecini ve toplumsal dönüşümünü anlamada temel bir kaynak oluşturmaktadır. 19. yüzyılın ikinci yarısında matbuat, sadece haber aktaran bir araç değil, aynı zamanda kamuoyu oluşturan stratejik bir mecra haline gelmiştir. Bu çalışmanın amacı, 10 Nisan 1878'de yayın hayatına başlayan; imtiyaz sahibi Mihran Efendi ve başyazarı Şemsettin Sami'nin yönetimindeki *Tercüman-ı Şark* gazetesinin yayın politikasını ve içerik yapısını ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın temel verileri, TBMM Kütüphanesi arşivinde yer alan 1878 yılına ait gazete nüshalarının sistematik olarak transkripsiyonu ile elde edilmiştir. Bulgular; gazetenin uluslararası ajans ve yayınlardan yaptığı tercümelerle dünya kamuoyundaki gelişmeleri ve bu kamuoyunda Osmanlı Devleti'ne dair yer alan haberleri aktarmada bir köprü vazifesi gördüğünü göstermektedir. Şemsettin Sami'nin "halk gazetesi" idealine dilde sadeleştirme yapmak arasında stratejik bir denge kurulduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın tartışma kısmında, gazetenin "Mütalaa" ve "Cümle-i Siyasi" gibi köşelerle Haberlere getirdiği yorumların yanı sıra; piyango listeleri, borsa hareketleri ve "Şundan Bundan" başlıklı bölümlerin dönemin sosyal hayatını yansıtmadaki rolü ele alınmaktadır. Sonuç olarak; dünya basınındaki Osmanlı algısından gündelik hayatın detaylarına kadar geniş bir yelpazeyi kapsayan *Tercüman-ı Şark*'ın, dönemin yayın koşulları içerisinde özgün bir habercilik anlayışı geliştirdiği ve Osmanlı entelektüel dünyasının dış dünyaya açılan önemli bir penceresi olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Tercüman-ı Şark, Mihran Efendi, Şemsettin Sami, Sosyal Hayat, Dünya Kamuoyu.

Kayseri’de Kadın Baniler ve Türbe Mimarisi: Sanat ve Güç İlişkisi

Nazan Rençber*

*Erciyes üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi

Kayseri, Anadolu Selçuklu döneminde Konya ile birlikte önemli bir merkez olup, özellikle türbe mimarisi açısından öne çıkan şehirlerden biridir. İslam kültüründe önemli kişilerin mezarlarını barındıran türbeler, birer anıt mezar olmakla birlikte dönemin estetik anlayışını ve toplumsal yapısını yansıtan mimari yapılardır. Bu anlamda Kayseri’de özellikle 13. ve 14. yüzyıllarda inşa edilen kadın türbeleri, Ortaçağ Anadolu Türk toplumunda kadının sosyal, siyasi ve ekonomik konumunu anlamak açısından dikkat çekici örnekler sunmaktadır. Araştırmanın amacı, Kayseri’de yer alan kadın türbelerini mimari özelliklerini, süsleme programlarını ve banilerini inceleyerek, bu yapıların hem sanat tarihi hem de toplumsal tarih açısından taşıdığı anlamı ortaya koymaktır. Ayrıca kadınların bu süreçteki etkin rolü ve türbeler aracılığıyla mimarideki konumu ve bu yapılar aracılığıyla nasıl görünür hale geldiklerinin anlaşılması hedeflenmektedir. Söz konusu türbelerin banileri arasında Gevher Nesibe Sultan, Mahperi Hunat Hatun ve Melike Adile (Gaziye) Hatun gibi önemli kadın şahsiyetler yer almaktadır. Bu durum, kadınların yalnızca sosyal yaşamda değil mimari faaliyetlerde ve hayır eserlerinin inşasında da etkin rol üstlendiklerini göstermektedir. Kayseri’deki kadın türbeleri arasında Gevher Nesibe Sultan Türbesi en erken tarihli örneklerden biri olarak öne çıkarken, Mahperi Hunat Hatun Türbesi külliye içerisindeki konumuyla dikkat çeker. Melike Adile Hatun Türbesi bağımsız yapısıyla farklılaşırken, Şah Cihan Hatun Türbesi (Döner Kümbet) çokgen planı ve zengin figürlü bezemeleriyle özgün bir mimari anlayış sergiler. Ayrıca Şah Kutlu Hatun, Suyu Kanmış Hatun ve Esma Hatun türbeleri de plan ve yapı özellikleri bakımından çeşitlilik göstermektedir. Bu türbeler genel plan özellikleri bakımından benzerlik gösterse de süsleme açısından oldukça zengindir. Geometrik, bitkisel ve figürlü bezemeler, taş işçiliğinin ulaştığı yüksek düzeyi ortaya koyar. Sonuç olarak Kayseri kadın türbeleri, mimari özellikleri, süsleme programları ve banileri aracılığıyla dönemin toplumsal yapısını ve kadının toplum içindeki yerini anlamaya katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kayseri, Kadın, Bani, Mimari, Türbe,

Tarihî Süreçte Kıbrıs'taki Ermeni Mevcudiyeti Üzerine İnceleme

Nazar Toprak* & Prof. Dr. Gökçe Yükselen Peler**

* Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrasya Araştırmaları Ana Bilim Dalı

**Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bu çalışma, Kıbrıs adasındaki Ermeni varlığını miladi 6. asırdaki ilk yerleşim safhalarından itibaren ele alarak, bu zümrenin tarihî süreçteki iskân düzenini ve idari yapılar içerisindeki mevkini tetkik etmeyi gaye edinmektedir. Ermenilerin adadaki mevcudiyeti Bizans ve Lüzinyan idarelerine kadar uzanmakta olup, ticaret ve ehl-i san'at olarak faaliyet gösterdikleri müşahade edilmektedir. Adanın Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye tarafından fethiyle birlikte Ermeniler; “tâife”, “ehl-i zimmet” veya “cemâat” gibi tabirlerle kayıt altına alınmıştır. Dini liderlerine diğer tebaada olduğu üzere geniş yetkiler bahşedilmiştir. Bu devirde Ermeni nüfusu, adanın muhtelif mevkilerinde diğer unsurlarla aynı muhiti paylaşmıştır. Bu sebeple ziraat, ticaret ve zanaat dallarında adanın iktisadi hayatına dahil olmuştur.

Tarihî akış içerisinde Kilikya ve Suriye bölgelerinden gelen nüfusla şekillenen Ermeni varlığı, 20. asrın bidayetinde vuku bulan 1909 Adana hadiseleri ve 1915 Sevk ve İskân Kanunu neticesinde yeni nüfus hareketlerine sahne olmuştur. İngiliz idaresi vaktinde tesis edilen Melkonyan Eğitim Müessesesi gibi yapılar toplumun kültürel görünürlüğüne hizmet ederken, aynı zamanda dini ve siyasi sahalarda muhtelif fikir ayrılıkları da zuhur etmiştir. Bilhassa kilise yönetimi ve siyasi temayüller bağlamında ortaya çıkan bu ihtilaflar, devrin sömürge yönetimi raporlarında mufassal bir surette irdelenmiştir.

Araştırma, Ermeni cemâatinin adadaki tarihî sürekliliğini ve idari nizam içindeki konumunu esas almaktadır. Toplumun adadaki hukuki vaziyeti anayasal düzenlemelerle resmiyet kazanmıştır ve Ermeniler resmen azınlık statüsünde bir kitle olarak kabul edilmişlerdir. Bu hukuki tavsif ile birlikte Ermeniler, adanın toplumsal unsurları arasında temsil hakkı kazanmıştır. Ancak zamanla değişen siyasi dengeler bu topluluğun adadaki demografik mevcudiyetini doğrudan tesir altına almıştır. Çalışma, Ermenilerin ada üzerindeki yerleşim birikimini ve bu birikimin tarihî veriler ışığındaki tekâmülünü değerlendirerek neticelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: kjdjkdskddk

Kapadokya Bölgesinde Gülşehir Karşı Kilise’de Vaftiz Sahnesindeki Ürdün/ Şeria Nehri Kişileştirimine Dair İkonografik Değerlendirme

Neşe Toprak Yılmaz* & Prof. Dr. Nilay Çorağan*

***Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi YL**

Yahudilikten gelen bir uygulama olan “vaftiz liturjisi, Hristiyanlığa kabulde ilk adım olarak zorunlu tutulmuş, günahattan arınmanın ve kutsal yola girişin de başlangıcı olarak görülmüştür. Bilinen en eski vaftiz sahnesine 3. Yüzyıl başlarına tarihlenen Callixtus Katakomp’unda karşılaşılmıştır. Vaftizci Yahya, İsa ve Kutsal Ruhu simgeleyen güvercin kaynağını dört İncil’den almakla beraber vaftiz sahnesinin değişmez ana figürleridir. V. Ve VI. Yüzyılda vaftiz sahnelerine yeni figürler eklenmiş olup bu figürlerden biri de Ürdün/Şeria nehrinin kişileştirmesidir. Antropomorfik tasvir olarak da kabul edilebilen bu figür, Ürdün/Şeria nehrinin yaşlı ve ya genç bir insan betimlemesi olarak vaftiz sahnelerinde işlenmiştir. Çalışmanın konusunu; “Kapadokya Bölgesinde Gülşehir Karşı Kilise’de vaftiz sahnesindeki Ürdün/ Şeria nehri kişileştirmeye dair ikonografik değerlendirilme”, oluşturmaktadır. Köken olarak paganizme kadar uzanan Ürdün/Şeria nehir kişileştirmesiyle ilgili çok fazla monografik bir yayın bulunmamaktadır, çalışma bu yönüyle önem arz eder. Bu çalışmada, vaftiz sahnesinde karşılaşılan alegorik anlatım, Paganizm etkenli olup, Hristiyanlıkta geçirdiği değişim ve dönüşümü, kilise duvar resimlerinde karşılaştırmalı olarak anlatıp belgeleyerek bilim dünyasına katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Sonuç olarak, Ürdün/Şeria nehir kişileştirmesi, 5. yüzyılda görülmeye başlanmış, sonraki yüzyıllarda farklı şekillerde vaftiz sahnelerinde yerini almakla birlikte, Kapadokya bölgesinde 13. Yüzyıla tarihlenen Gülşehir Karşı Kilise vaftiz sahnesinde ve çevre kiliselerde de sıkça rastlanılmıştır. Hristiyanlığın, paganizme karşı galibiyetinin de bir sembolü olarak betimlenmesiyle Bizans Sanatında önemli yer tutmaktadır. **Anahtar Kelimeler;** Vaftiz, Ürdün/Şeria, Nehir, Kişileştirme, Gülşehir Karşı Kilise

Kırgız Çocuk Oyunlarının ve Kayseri Yöresindeki Çocuk Oyunlarının Karşılaştırılması

Nevin Şahin*

*Erciyes Üniversitesi/ Edebiyat fakültesi/ Türk dili ve edebiyatı

Kırgızistan Türklerinde çocuk oyunları çok önemli bir yer tutmaktadır. Toplum eğitiminin çocukluktan başladığının bilincinde olan Kırgız Türkleri, oyunları çocukları iyi bir şekilde eğitmek için kullanmıştır. Kırgızlar bütün Türk topluluklarında olduğu gibi gelenek ve göreneklerini binlerce yıldır sürdürmektedir. Altaylardan başlayan hayatlarını, günümüzde Tanrı Dağlarında devam ettiren Kırgızlar, Türklerin ortak kültürünün bir parçası olan çocuk oyunlarına sahip çıkmış ve günümüze kadar nesilden nesile çocuk oyunlarını aktarmıştır. Çarlık Rusya ve Sovyetler birliği işgali altında yaşamak zorunda kalan Kırgız halkı, geleneğine dört elle sarılmış; milli değerlerini yansıtmak için büyük çaba sarf etmiştir. Çocuk oyunlarındaki milli değerler ve verilen mesajlar unutulmamış aksine yaşatılmıştır. Kırgız Türklerinde olan çocuk oyunları, diğer Türk devletlerinde olan çocuk oyunları ile benzerlik göstermektedir. Geleneksel Kayseri kültüründe ise çocuk oyunları sadece eğlence değil; aynı zamanda öğrenme, sosyalleşme ve karakter gelişimi için oldukça önemli bir etkinlik durumundadır. Bu yönüyle oyun, çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimini destekleyen bir eğitim yöntemi olarak kullanılmaktadır. Kayseri’de oynanan geleneksel çocuk oyunları, çocukların toplumsal kuralları öğrenmelerine de katkı sağlamıştır. Özellikle mahalle kültürünün güçlü olduğu dönemlerde bu oyunlar, çocukların sosyal çevrelerindeki toplumsal kimliklerini belirlemelerinde büyük rol oynamıştır. Bugün modern eğitim sistemleri içinde oyun temelli öğrenme yeniden gündemde gelmişken, Kayseri’nin geçmişte bu yöntemi benimsemiş olması takdire şayan bir davranıştır. Bu durum, şehrin eğitim alanındaki ileri görüşlülüğünü ortaya koymuştur. Bu çalışmada Kırgız Türklerinin çocuk oyunları, Kayseri yöresi çocuk oyunları ile karşılaştırmalı makale ele alınmıştır. Çalışmanın temeli Kırgız çocuk oyunlarına dayandırılmış, buradan hareketle Kırgızlarda bulunan çocuk oyunlarının Kayseri yöresindeki oyunlar ile benzer ya da aynı olanları çalışmaya dâhil edilmiştir. Kırgız çocuk oyunlarından sadece çocukların oynadığı oyunlar ele alınmıştır. Yetişkinler tarafından oynanan oyunlar çalışmaya dâhil edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırgızlar, Kayseri, Çocuk oyunları

Power Without Spectacle: Superhero Identity in *Saitama* and *Tatsumaki* from *One-Punch Man*

Nilüfer Ceyda Ateş*

*

This study examines the construction of superhero identity in *One-Punch Man* through a comparative analysis of Saitama and Tatsumaki, investigating how power becomes culturally recognisable as “superheroic” through costume, spectacle, institutional rank, and visual performance. By utilising Peter Coogan’s (2009) MPI framework—Mission, Powers, and Identity—the study compares both characters across the categories of heroic purpose, ability, codename, and public visibility. The mythic foundations of the genre are established via Umberto Eco (1972) and Richard Reynolds (1992), who link extraordinary ability to collective fantasy and moral symbolism. Within this context, Saitama is presented as an anti-mythic figure; despite his absolute power, he lacks the traditional grandeur, suspense, and heroic masculinity expected by society. Drawing on Derridean deconstruction as interpreted by Lawlor (2023) and Thomson (2005), the research argues that the series destabilises superhero conventions from within rather than simply rejecting them. The analysis of visual identity is grounded in Brownie and Graydon’s (2016) theories on the constructed nature of the superhero costume, treating identity as something fashioned through dress and visibility. Furthermore, a comprehensive range of colour theory sources—including Elliot and Maier (2012), Gage (1993, 1999), Itten (1970), Hutchings (2015), and Ou (2015)—is used to decode Saitama’s yellow-red-white palette and Tatsumaki’s black-green design as context-dependent visual codes. This is supplemented by anime-specific scholarship from Kopylova (2024), Gan (2024), and Suan (2024) regarding graphic style, motion, and character acting. The contrast highlights Saitama as power without spectacle and Tatsumaki as the embodiment of spectacular, institutionalised authority. This comparison reveals that superhero identity is a performative construct shaped by dress, rank, gendered embodiment, and social recognition rather than a simple byproduct of physical strength alone.

Keywords: superhero, costume, power, mission, identity

Pappé'nin Modern Filistin Tarihi Eserinde Post-Siyonizm'e Bakışı ve İsrail Akademisindeki Yeri Üzerine İnceleme

Oğuzhan Çakır*

*Erciyes Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Avrasya Araştırmaları Bölümü

Bu çalışma, Ilan Pappé'nin *Modern Filistin Tarihi* adlı eserinin sekizinci bölümü çerçevesinde, 1990'lı yıllarda İsrail'in entelektüel ve içtimai yapısında belirginleşen "Post-Siyonizm" sonucunu analiz etmektedir. Makale kapsamında Post-Siyonizm'in akademik ve politik arka planı, tarih yazımının Siyonist ideolojiden arındırılması süreci ve bu düşünce akımının edebiyat, müzik, sinema ve medya gibi kültürel alanlardaki somut yansımaları ele alınmıştır. Çalışmada, eleştirel sosyoloji yöntem bilimi kullanılarak, resmi devlet anlatısının bu farklı disiplinlerde nasıl yapı söküme uğratıldığı değerlendirilmiştir. Değerlendirme sürecinde, özellikle "Yeni Tarihçiler" (New Historians) arşiv verilerine dayalı çalışmaları ile sanatla ilgili üretimlerin, Siyonist master anlatıyı hangi noktalardan sarstığı üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda şiirden pop müziğe, tiyatrodan basın organlarına kadar geniş bir yelpazede, Filistinli "ötekinin" varlığının ve tarihsel gerçeklerin nasıl görünür kılındığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler sonucunda Post-Siyonizm'in yalnızca sınırlı bir akademik tartışma olmadığını, aksine İsrail toplumunun ortak belleğinde ve kimlik inşasında köklü bir kırılma yarattığını göstermektedir. Ulaşılan temel sonuç ise bu hareketin İsrail kamuoyunda yerleşik mitlerin sorgulanmasına yol açarak, çok sesli ve daha kapsayıcı bir tarihsel bilincin oluşmasına zemin hazırladığı yönündedir. Bu çalışma, söz konusu dönüşümün modern Filistin ve İsrail çalışmaları literatüründeki yöntem değişimini anlamlandırmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ilan Pappé, Post-Siyonizm, Modern Filistin Tarihi, Yeni Tarihçiler, Yerleşimci Sömürgecilik

Toplumsal Anomi'den Sistematik Şiddete: Gençliğin “Gösteri Toplumunda” Radikalleşmesi

Osman Akdoğan*

*Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans

Bu çalışma, gençler arasında artış gösteren şiddet olaylarını bireysel etkenlerden ziyade toplumsal çözülmenin semptomları olarak ele almaktadır. C. Wright Mills'in sosyolojik tahayyül kavramı çerçevesinde, bireysel sorunların toplumsal ve tarihsel bağlamlarla ilişkisi kurulmuş; Émile Durkheim'in anomi kavramı, günümüz postmodern toplumunun dinamikleriyle bağdaştırılarak açıklanmıştır. Durkheim'a göre anomi, hızlı toplumsal değişimlerin normları aşındırdığı ve bireyleri yol gösterici değerlerden yoksun bıraktığı bir “boşluk” halidir. Postmodernite bağlamında Türkiye’de yaşanan ekonomik istikrarsızlık, liyakat kaybı, aile bağlarının zayıflaması ve dijitalleşmenin görünürlük baskısı, bu anomik boşluğu derinleştirmektedir. Geleneksel denetim mekanizmalarının çözülmesi ve modern kurumların işlevsizleşmesi, gençleri öfkelerini yönetecek sosyal ağlardan koparmakta; şiddet, bir iletişim dili ve statü aracı olarak yeniden üretilmektedir. Pierre Bourdieu’nun sembolik şiddet ve sosyal sermaye kavramları, bu çözülmenin eşitsizlikleri nasıl yeniden ürettiğini açıklamaktadır. Eğitim kurumlarının statü atlama aracı olmaktan çıkması, gençlerde “geleceksizlik” kaygısını artırmakta ve onları toplumdan dışlanmış hissetmeye yöneltmektedir. Bu dışlanmışlık, şiddeti bir statü göstergesi ve kendini ifade biçimi haline getirmektedir. Guy Debord’un gösteri toplumu kuramı ise şiddetin günümüzde nasıl “dijital bir performans”a dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Gençler, yalnızca eylemi gerçekleştirmekle kalmamakta; sosyal medyada görünür olma, etkileşim alma ve tanınma ihtiyacını şiddet üzerinden karşılamaktadır. Böylece şiddet, modern toplumda bir “iletişim dili” ve “statü göstergesi” olarak yeniden üretilmektedir. Sonuç olarak, gençliğin radikalleşmesi ekonomik, kültürel ve sosyal faktörlerin iç içe geçtiği sistematik bir çözülme süreci olarak değerlendirilmektedir. Durkheim'in anomi kavramı, postmodernite bağlamında bireylerin normatif boşlukta kaldığını; Bourdieu’nun kavramları, eşitsizliklerin yeniden üretildiğini; Debord’un kuramı ise şiddetin dijitalleşerek performatif bir kimlik aracına dönüştüğünü göstermektedir. Bu bütünlük içinde şiddet, bireysel bir sapma değil, toplumsal çözülmenin ve postmodern çağın görünürlük baskısının bir semptomu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anomi, Postmodernite, Gösteri Toplumu, Sembolik Şiddet, Sosyal Sermaye.

A Hutcheonian Analysis of Adaptation and Historical Trauma in *Dances With Wolves*

Ömer Kürşat Çolak*

*Erciyes İDE

Originally drafted as a screenplay by Michael Blake, the narrative of *Dances with Wolves* underwent a unique transformative journey when Kevin Costner encouraged its adaptation into a novel to facilitate the film's eventual production. This "script-to-novel-to-film" trajectory marks a significant shift from the descriptive "telling" of prose to the immersive "showing" of cinema, fundamentally altering the audience's engagement with themes of cultural displacement and colonial injustice. Current scholarship in adaptation studies, led by figures such as Thomas Leitch and Robert Stam, has long debated the "fidelity trope," moving away from evaluative comparisons toward an understanding of adaptation as a creative dialogue. Building upon this discourse, this study situates the multi-medium evolution of Blake's work not merely as a retelling, but as a site of ideological renegotiation. Drawing upon the theoretical framework of Linda Hutcheon, specifically her seminal work *A Theory of Adaptation*, the research explores how these shifts allow for the re-contextualization of historical trauma through diverse lenses. Furthermore, it considers how the layering of these different versions creates a collective memory that challenges monolithic colonial narratives. By utilizing Hutcheon's concepts of indigenization and palimpsestic reading, this presentation argues how the adaptation process functions as a critical site for negotiating identity and acknowledging the complexities of the colonial past. Ultimately, this analysis suggests that the fluidity between mediums provides a necessary space for re-evaluating historical guilt and fostering a more nuanced understanding of indigenous representation.

Keywords: adaptation, historical trauma, indigenous representation

The Double Motif: A Rankian Reading of Zoë Heller's *Notes on A Scandal*

Özlem Ünlü*
*ERÜ ide doktora

Notes on A Scandal, published by British author Zoë Heller in 2003, is a psychological novel that depicts the complex and ambivalent relationship between two socially distinct women. Barbara Covett, a history teacher in her sixties, is a senior singleton who leads a lonely life with her cat. As a veteran teacher, she portrays a dignified and respected figure at school who values conventional discipline and order. However, Sheba Hart, the new pottery teacher in her forties, is a flamboyant woman with two children, married to a much older man. With the arrival of Sheba at school, Barbara becomes obsessively attached to her colleague and desires to befriend her despite their apparent differences in age, personality, and lifestyle. She admires Sheba's beauty, nonchalant manner, and carefree attitude, which all contrast with her restrained and lonely being. She is deeply fascinated by Sheba's passionate and transgressive way of living. Later, as their friendship progresses, Barbara becomes heavily involved in Sheba's family life and acts as her confidante regarding Sheba's illicit affair with a student at school. Through this growing closeness, Barbara demonstrates a strong desire for recognition and emotional connection, which leads her to develop a possessive and damaging attachment to Sheba. Thus, beneath her controlled exterior, Barbara's repressed self is unconsciously revealed through her obsessive relationship with Sheba. In this respect, this study aims to examine the psychological projection of the protagonist's repressed self through the concept of *the Double* developed by Austrian psychoanalyst Otto Rank. The Double Motif (Doppelgänger), mostly associated with Freud's the uncanny, works through the return of repressed desire and the fragmentation of identity. In the novel, Barbara confronts her double and projects her repressed desires through her relationship with Sheba. In Rankian sense, Sheba functions as Barbara's double and embodies the desires and impulses that Barbara suppresses.

Keywords: *Notes on A Scandal*, Otto Rank, The Double, Desire, Self

Sosyal Medyayla Birlikte Anne Kavramının Yeniden İnşa Edilmesi

Selmanur Şekerci* & Pınar Barış**

***Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji

Bu çalışma, sosyal medyayla birlikte dönüşen “anne” kavramının yeniden inşa edilmesini amaçlamakta olup bu bağlamda sosyal medya mecralarından biri olan Instagram’da öne çıkan beş fenomen anneyi; “mükemmel annelik”, “temsili vitrin annelik” ve “görünürlük odaklı annelik” kavramlarını ele alarak incelemeyi amaçlamaktadır. Pierre Bourdieu’nün “habitus” kavramı, bireyin geçmiş deneyimleriyle şekillenen eğilimler bütünüdür ve annelik pratikleri de bu eğilimler doğrultusunda şekillenir. Sosyal medya, bu habitus kavramının görünür hale geldiği bir mecra olarak işlev görür. Ayrıca sosyal medya, annelerin sembolik sermaye biriktirdiği bir alan yaratır. Takipçi sayısı, beğeni ve etkileşim oranları ve içerik üretimi; anneliğin dijital ortamda yeni bir statü biçimine dönüşmesine katkı sağlar. Bu dönüşümler, özellikle annelik rolü üzerinde belirgin şekilde hissedilmektedir. Annelik, tarihsel olarak toplumsal değerlerle şekillenmiş; geleneksel toplumlarda kadının temel rolü olarak görülürken, modern çağda kariyer ve bireysel kimlik ile dengelenmesi gereken çok yönlü bir kimliğe evrilmiştir. Erving Goffman’ın “Günlük Yaşamda Benliğin Sunumu” kuramı bağlamında bakıldığında bireylerin toplumsal yaşamda kendisini bir sahne performans içinde sunduğu görülür. Bu kuramsal bağlam, anne kavramının sosyal medyada nasıl yeniden kurgulandığını anlamak açısından analitik zemin sunar. Sosyal medya; annelik performansını sergilediği devasa bir “ön sahne” işlevi görür. Geleneksel annelikte, ev içindeki mahremiyet arka sahnenin bir parçasıyken; dijitalleşme ile birlikte anne, bir “performans sanatçısına” dönüşerek idealize edilmiş bir ebeveynlik imajını izleyicilerine (takipçilerine) sunar. Modern anne; yorgunluğunu ve kriz anlarını “arka sahnede” gizleyerek, vitrine sadece estetik, sabırlı ve her şeye yetişen “ideal anne” maskesini yerleştirir. Bu durumla birlikteanneliğin, doğal bir süreçten ziyade, toplumsal onay bekleyen ve sürekli kendini revize eden bir sürece dönüştüğünü görürüz. Böylece Instagram vb. platformlar, fenomen annelerin doğmasına yol açmış; “insta-mom” veya “blogger anne” gibi kavramlar gündelik dile yerleşmiştir. Sonuç olarak bu çalışma; dijitalleşen dünyada anneliğin Goffman ve Bourdieu’nün kuramsal çerçevelerinde ifade edildiği üzere, sosyal medya mecralarında inşa edilen, performansla dayalı habitus ve sembolik sermaye odaklı yeni bir kimlik modeline dönüştüğünü incelemektedir.

Anahtar Kavramlar: sosyal medya, fenomen anne, instagram, benlik sunumu, habitus

36 Numaralı Mühimme Defterine Göre: İstanbul'a Zahire Tedariği

Rabia Gül Çakmak* & Prof. Dr. Mehmet İnbaşı**

*

**

Bu bildiri, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlanmakta olan '36 Numaralı Mühimme Defteri'nin (H.986-987/ M.1578-1579) Transkripsiyon ve Değerlendirmesi' isimli yüksek lisans tezinden istifade edilerek ortaya konulmuştur. Osmanlı Devleti'nde iâşe sistemi, halkın temel gıda ihtiyacını karşılamayı önceleyen ve devlet müdahalesine dayanan bir ekonomik yapıdır. Ekonomik dalgalanmalar, nüfus artışı ve askeri seferler nedeniyle iâşe, devletin temel meselelerinden biri olmuştur. Bu nedenle Osmanlı yönetimi zahire ihtiyacını gidermek amacıyla üretim, dağıtım ve tüketim süreçlerini denetim altına almıştır. İhtiyaç duyulan zahirenin tedariki esnasında aksamaların önüne geçmek için de sıkı önlemler almıştır. Örneğin, zahire mübaşiri tayin edilmiştir. Devlet eliyle üretim bölgelerine gönderilir, tüccara zahire satılmasını ve gerekli yerlere gönderilmesi sağlanırdı. Devletin iâşe politikasındaki bir diğer mühim unsur narh sistemi dediğimiz fiyat kontrolüdür. Temel gıda maddelerine serbest fiyat verilmeyip narh sistemi ile bu kontrol altına alınmıştır. Narh uygulaması özellikle kriz dönemlerinde daha sıkı uygulanmış olup fiyat artışının önüne geçilmiştir. 36 Numaralı Mühimme defterinde zahire tedariği ile ilgili olan 23 adet hüküm değerlendirilmiştir. İstanbul ve Galata'da olan dükkanların et babında müzayaka çekmesi sebebiyle koyun tedariğinden ve Beyrut, Sayda limanlarından buğday, arpa gibi temel gıda maddelerinin gemiler vasıtasıyla İstanbul'a getirilmesi konu edilmektedir. Bu çalışma, 16. Yüzyılın son çeyreğinde Osmanlı başkentinin iâşe sistemini zahire tedariği üzerinden analiz etmekte ve İstanbul'un iâşesiyle ilgili bilgiler değerlendirilmektedir. Sonuç olarak Osmanlı devleti iâşe politikası ve zahire tedariği konusunda sistemli bir yaklaşım benimsemiş, üretim ve tüketimi kontrol altında tutarak hem toplumsal düzeni korumuş hem de merkezi otoriteyi güçlendirmiştir.

Anahtar kelimeler: 36 Numaralı Mühimme Defteri, İstanbul, Zahire Tedariği, İâşe Politikaları

Özgürlüğün Yitimi ve Tüketim Toplumu: Herbert Marcuse'nin "Sahte İhtiyaçlar" Kavramı Üzerine Bir İnceleme

Rabia Şahin*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Bu çalışma, Frankfurt Okulu'nun eleştirel teorisi ve özellikle Herbert Marcuse'nin düşünceleri çerçevesinde, modern sanayi toplumunun tüketim kültürünün ve teknolojik rasyonalitenin derinlemesine bir eleştirisini yapmayı amaçlamaktadır. Toplumun psikolojik arka planı incelendiğinde, Soğuk Savaş korkusunun bireyleri gelecek kaygısından uzaklaştırarak anlık hazlara, tüketime ve sisteme entegre olmaya ittiği görülmektedir. Araştırmanın temel yöntemi; Horkheimer ve Adorno'nun Aydınlanma ile birlikte aklın araçsallaşarak doğa ve insan üzerinde kurduğu tahakküm eleştirilerini ve Marcuse'nin Freud ile Marx düşünceleri üzerinden kurguladığı psikanalitik-Marksist sentezi merkeze alarak analiz sunmaktır. Bu çalışma ayrıca, Aydınlanma Çağı'nın doğaya hakim olma idealiyle başlayan sürecin, zamanla aklı yalnızca faydacı bir araca nasıl indirgediğini göstermektedir. Elde edilen bulgular ışığında, günümüzde teknolojinin sadece bir üretim aracı olmaktan çıktığı, konfor ve refah yaratarak insanları sisteme boyun eğdiren bir egemenlik aracına dönüştüğü saptanmıştır. Tartışma bölümünde, Marcuse'nin "sahte ihtiyaçlar" ve "artı baskı" kavramları bağlamında, sistemin bireylere sözde bir özgürlük sunduğu, oysa bu tüketim özgürlüğünün bireylerin eleştirel düşünme yetisini körelttiği değerlendirilmektedir. Sistemin birey üzerinde kurduğu tahakküm, zor kullanmaktan ziyade konfor üzerinden işlemektedir. Bireyler kendi gerçek gereksinimlerini ayırt edemez hale gelmiş, kültür endüstrisinin yarattığı fabrikasyon metalar ve medyanın etkisiyle gönüllü kölelere dönüşmüşlerdir. Araştırmada aynı zamanda, baskıcı yücelim bozumu mekanizması aracılığıyla sanatın anlık tatmin sağlayan nesnelere indirgendığı, böylece potansiyel isyan enerjisinin yok edilerek sahte mutlu bilinç yanılsaması yaratıldığı analiz edilmektedir. Bunun yanı sıra teknolojik rasyonalite, toplumun bir makine gibi işlemlerini sağlayarak kavramların içini boşaltmış, barış gibi olguları bile sadece savaşın yokluğuna indirgemıştır. Klasik sanattaki direniş ve trajedi kavramları ortadan kaldırılmış, sisteme boyun eğmek adeta mutlu bir son olarak kurgulanmıştır. Sonuç olarak, bireyin bu tek boyutlu yapıdan kurtularak gerçek bir özgürleşme yaşayabilmesi, ancak kendisine dayatılan sahte ihtiyaçları reddetme cesareti göstermesine ve bozulan özerk karar verebilme mekanizmasını yeniden inşa etmesine bağlıdır.

Anahtar Kelimeler: Frankfurt Okulu, Herbert Marcuse, Sahte İhtiyaçlar, Tüketim Kültürü, Teknolojik Rasyonalite

Kenan Özçelik'in Ravzatü's-Şüheda Tercümesine Yaklaşımı ve Tespitleri Üzerine Bir İnceleme

Rukiye Karadağ*

*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları
Türk İslam Edebiyatı A.B.D. YL Öğrencisi

Bu çalışmanın amacı, Hüseyin Vâ'iz-i Kâşifi'nin *Ravzatü's-Şühedâ* adlı eserinin Aşık Çelebi tarafından yapılan tercümesini, Kenan Özçelik'in incelemesi doğrultusunda değerlendirerek, Özçelik'in esere yaklaşımını, hangi unsurlara dikkat ettiğini ve tercüme faaliyetini nasıl yorumladığını ortaya koymaktır. Bu doğrultuda çalışmada, Özçelik'in söz konusu eseri ele alış biçimi esas alınmış; özellikle tercüme metodu, mütercimın hayatı ve metinler arası ilişkiler üzerine yaptığı tespitler incelenmiştir. Yöntem olarak, kaynak metin ile tercüme metnin karşılaştırılmasına dayanan Özçelik'in yaklaşımı takip edilmiş; ayrıca mütercimın biyografisi, dönemin tarihî ve kültürel şartları ile tercüme sürecine etki eden unsurlar dikkate alınmıştır. Bu bağlamda Özçelik'in, klasik metin merkezli inceleme anlayışının ötesine geçerek mütercimın ruh hâli, yaşam koşulları ve sosyal çevresini de analize dâhil ettiği görülmüştür. İnceleme sonucunda, Aşık Çelebi'nin tercüme faaliyetinde motamot çeviri yerine ekleme, genişletme, ayıklama ve yerleştirme gibi farklı yöntemler kullandığı; bu yönüyle metni yeniden kuran bir mütercim kimliği sergilediği tespit edilmiştir. Ayrıca eserin iki farklı dönemde tercüme edilmesi, üslup farklılıklarını ve mütercimın zaman içerisindeki değişimini ortaya koymaktadır. Özçelik'in değerlendirmeleri doğrultusunda, tercüme faaliyetinin yalnızca dilsel bir aktarım olmadığı, aksine tarihî, kültürel ve bireysel unsurların etkisiyle şekillenen çok katmanlı bir süreç olduğu anlaşılmıştır. Sonuç olarak, bu çalışma hem Aşık Çelebi'nin tercüme anlayışını hem de Özçelik'in çok yönlü inceleme yöntemini ortaya koyarak, klasik Türk edebiyatında tercüme faaliyetlerinin daha geniş bir perspektiften değerlendirilmesine katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ravzatü's Şüheda, Tercüme, Tercüme metodu, Aşık Çelebi.

Dostoyevski'nin *Karamazov Kardeşler* Eserinde Oedipal Rekabetten Kastrasyon Kaygısına Psikanalitik Bir Bakış

Rumeysa Çeşme*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rus Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı YL Öğrencisi

Fyodor Dostoyevski'nin önemli eserlerinden biri olan *Karamazov Kardeşler*, dünya edebiyatında “baba katli” temasını işleyen eserden biri olarak kabul edilmektedir. Sigmund Freud'a göre bu eser, psikanalitik kuramın temel kavramlarından biri olan Oedipus kompleksi çerçevesinde değerlendirilebilir; bu bağlamda yazarın ruhsal yapısı ile karakterleri arasında dikkat çekici paralellikler kurulmaktadır. Bu bağlamda söz konusu yaklaşım eserin yalnızca tematik olarak değil, aynı zamanda psikolojik katmanlarının da incelenmesini gerekli kılmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, Dostoyevski'nin *Karamazov Kardeşler* romanını psikanalitik bir perspektifle inceleyerek, karakterlerin içsel dünyalarındaki Oedipal rekabeti ve kastrasyon kaygısını analiz etmektir. Çalışmada yöntem olarak, Freudyen psikanaliz kuramı temel alınmış; karakterlerin dürtüleri ve çatışmaları üzerinden nitel bir metin çözümlemesi gerçekleştirilmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen bulgular, baba Fyodor Pavloviç'in yalnızca biyolojik bir ebeveyn değil, aynı zamanda oğullarının arzularını kısıtlayan ve onları sembolik olarak ezen bir “kastrasyon temsilcisi” olduğunu ortaya koymaktadır. Dmitri ile Fyodor Pavloviç'in Gruşenka üzerinden şekillenen çatışması Oedipal nefretin somut bir dışavurumuyken; İvan'ın Tanrı'nın yokluğu ve ahlaki sınırlar üzerine geliştirdiği felsefi düşünceler, otoriteye yönelik bilinçdışı düşmanlığın düşünsel boyutunu yansıtmaktadır. Smerdyakov ise bu bastırılmış yıkıcı arzuların fiili temsilcisidir. Çalışma doğrultusunda, romandaki cinayetin fiziksel failinden ziyade, babanın ölümünü ruhsal düzeyde arzulayan tüm kardeşlerin paylaştığı kolektif suçluluk duygusu üzerinde durulmuştur. Babaya karşı hissedilen ve açıkça ifade edilen öfke, kastrasyon korkusuyla birlikte birey tarafından içselleştirilmektedir. Bu süreç, bireyde vicdanın ve cezalandırıcı bir Süper-Ego'nun gelişmesine neden olmaktadır. Sonuç olarak eser; insan ruhundaki karanlık dürtülerin, otorite ile bireysel özgürlük arasındaki gerilimin ve toplumsal düzenin temelindeki suçluluk duygusunun psikanalitik açıdan zamansız bir edebi temsili olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dostoyevski, *Karamazov Kardeşler*, Oedipus Kompleksi, Kastrasyon Kaygısı, Psikanaliz.

Rus ve Türk Mitolojisinde Kutsal Hayvan Figürlerinin Psikolojik ve Toplumsal Tabanlı Karşılaştırmalı Analizi

Rumeysa Köse*

*Erciyes Üniversitesi / Rus Dili ve Edebiyatı

İnsan zihni ve kültürünün bir yansıması olan mitler farklı toplumlarda birbiriyle kısmen ve tamamıyla örtüşen ya da aksine örtüşmeyen destanlar, hikayeler vb. şekilde karşımıza çıkmaktadır. Birçok açıdan farklı öğeler üzerinden karşılaştırmalı olarak incelenen mitler sayesinde insanlığın düşünce yapısı ve kültürel gelişimi nesilden nesile aktarılmaktadır. Çalışmada ele alınan mitolojide kutsal görülen hayvanlar asıl olarak toplumun psikolojik altyapısını görmemizi sağlamaktadır. Bu çalışmada iki köklü kültürü olan Rus ve Türk mitolojilerindeki kutsal hayvanlar ele alınmaktadır. Çalışma hayvanların sadece bir durumu sembolize etmeyip toplumların doğayla kurduğu bağın psikolojik arketiplerini, iki toprakta (bozkır-tayga) nasıl farklı şekillendiğini, bu hayvanların hiyerarşilerdeki yerini ve hayatta kalma stratejilerini kapsar. Rus mitolojisinde “Ayı” ve Türk mitolojisinde “Kurt” hayvan figürleri üzerine çalışılmıştır, başka hayvanlar örneklerde kullanılmıştır, ancak ana konu bu iki hayvan üzerinden şekillenmiştir. Rus mitolojisinde “Ayı” tayganın, balta girmemiş ormanların, “sabır”, “gizem” ve “otorite” varlığına ihtiyacının ruhsal karşılığı olarak karşımıza çıkarken, Türk mitolojisinde “Kurt” bozkırın temkinsizliğindeki disiplinli hareketliliğin bir unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu da hayvanları sadece sembol olarak değil, “psikolojik arketip” olarak değerlendirmemizi gösteren bir işarettir. Çalışmanın genel unsurları olan “Tayganın Ruhu” ve “Bozkırın Ruhu” üzerinden yaptığımız ilgili araştırmada mitolojik karşılaştırma yöntemine başvurulmuş; Rus ve Türk destanları, masalları, halk inançları psikolojik (Jungiyen arketipler) ve sosyolojik açılardan analiz edilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda Rus mitolojisinde “Kurt” ve “Ayı” figürü daha çok rehber olarak görülmüş ve tayganın ormanlarla birlikte daha kapalı bir alanı olması ve bozkırın açıklığının bu kolektif bilinçdışını etkilediği görülmüş olup Türk mitolojisinde ise “Kurt” figürü varoluş ve kolektif bir liderlik arketipi olarak görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Rus Mitolojisi, Türk Mitolojisi, Arketipsel Eleştiri, Hayvan Sembolizmi, Kolektif Bilinçdışı.

Ermeni Hristiyanlık Kültüründe  arakan: Türk İslam Müziği Karşılaştırma Analizi

Rümeysa  etin*

*Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Ermeni Dili ve Kültürü

Bu  alı mada, Ermeni kilise müziğinin en önemli türlerinden biri olan  arakan ilahilerini tarihi ve kültürel bağlamda incelenmekte, onların icra ortamlarını, işlevlerini ele alınmaktadır.  arakanlar, erken dönemden itibaren Ermeni Apostolik Kilisesi'nin litürjik yapısında merkezi bir rol üstlenmiş, ibadetlerin ayrılmaz bir parçası olmuş, hem bireysel hem de toplu ibadetlerde Tanrı'ya y neli i ifade eden dini bir müzik formu olarak geli mi tir. İlk  rnekleri Hristiyanlığın kabulünden sonra, kilise babaları ve dinî önderler tarafından kaleme alınmış, ve önemli isimleri Mesrop Ma tots ve Sahag Partev olmuştur. Zamanla manastır ve kilise çevrelerinde desteklenerek kurumsal bir kimlik kazanmıştır. Özellikle kutsal günler, ayınlar ve toplu ibadetlerde icra edilmektedir; bu yönüyle  arakan, hem teolojik hem de toplumsal bir işlev taşır. Ermeni halkının manevi birlikteliğini peki tirmi tir. Geçmişte cemaatin Tanrı'ya y neli ini müzik aracılığıyla ifade eden bir araç olsa da günümüzde yalnızca kilise ortamında değil, konserlerde, akademik araştırmalarda ve kültürel kimliğin bir göstergesi olarak da icra edilmektedir. Çalışmada ayrıca Türk İslam müziği ile karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır. İşlevsel açıdan ilahilerle benzerlik taşımaktadır. Türk ilahileri, tasavvufi şiirlerin makam ve usullerle bestelenmi  formu olarak tekke ve cami kültüründe yaygınla ırken, zikir ise Allah'ın isimlerinin ritmik tekrarlarla anıldığı manevi bir ibadet olarak öne çıkar.  arakan ile ilahi arasındaki ortak nokta, dinî duyguları müzik aracılığıyla ifade etmeleri ve topluluk içinde manevi birlik sağlamalarıdır. Ancak  arakan daha kurumsal ve litürjik bir çerçevede gelişirken, Türk İslam müziği halkın dinî hayatına daha doğrudan nüfuz eder. Sonuç olarak,  arakan ve Türk İslam müziği, farklı kültürel ve teolojik bağamlarda ortaya çıkmış olsalar da, müziğin dinî deneyimi derinle tirme ve topluluk kimliğini pekiştirme işlevinde ortak bir yöne sahiptir. Türk İslam müziği ile karşılaştırmalı inceleme, farklı geleneklerin müziği ortak bir manevi dil olarak kullanıldığını göstermektedir. Bu karşılaştırma, dinî müziklerin kültürler arası etkileşim rolünü anlamak açısından önemli bir katkı sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Ermeni Kilise Müziği, İlahi, Ermeni Dini Kültürü, Türk İslam Müziği

Yıldızların Birleştirdiği Dostlar: *Kurtuluş Projesi*'nde Yıldızları Birlikte Kurtarmak

Rüya Güven* & Dilara Dudu Coşkun**

***Erciyes Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Lisans Öğrencisi

Andy Weir tarafından yazılan 2021 yılında yayımlanan *Kurtuluş Projesi* romanı, Phil Lord ve Christopher Miller'ın yönetmenliğiyle filme adapte edilmiş ve 2026 yılında vizyona girmiştir. Film; insan olmanın ne anlama geldiğine, bilginin nasıl üretildiğine ve hayatta kalmanın nasıl sağlandığına dair geleneksel fikirleri yeniden gözden geçirip bunlara meydan okurken bir yandan da insan merkezci bakış açılarına karşı çıkmakta, türcülüğü ve insan istisnacılığını reddetmektedir. Birçok bilim kurgu anlatısında, zeki bir erkek bilim insanı insanlığı kurtaran kahraman figürü rolünü üstlenir. Ancak bu makale, *Kurtuluş Projesi*'nin bu tür anlatılardan farklılaştığını, çünkü gezegenin kurtuluşunun ve hayatta kalmasının yalnızca insan türüne değil, başka bir türle yapılan iş birliğine bağlı olduğunu öne sürmektedir. Bu bağlamda yürütülen çalışma, filme posthümanist bir bakış açısıyla yaklaşmakta ve Donna Haraway ve Rosi Braidotti gibi düşünürlerin fikirlerinden yararlanarak ortaya bir analiz koymaktadır. Çalışmada, insan baş karakter Grace ile uzaylı Rocky arasındaki ilişki derin bir şekilde incelenmektedir. Grace ve Rocky'nin dostluğu, insanların her zaman en önemli veya en zeki varlıklar olmadığını göstermektedir. Bunun yerine, farklı türlerin birbirlerinden öğrendiklerini ve işbirliği ile simbiyotik ilişkiler kurarak sorunların çok daha etkili bir şekilde çözülebileceğini göstermektedir. Söz konusu karakterlerin ilişkisi, posthümanizmin reddettiği varlıklar arası hiyerarşiyi yıkma konusunda en büyük örneklerden biri olma özelliğine sahiptir. Bu hususta, kökten farklı iki varlık arasında iletişimin nasıl geliştiğini incelemek için ilk temas teorisi (first-contact theory) kullanılmaktadır. Karakterler aynı dili ve biyolojiyi paylaşmadıkları için yavaş yavaş ortak bir iletişim sistemi inşa ederler. Bu süreç, farklı iki canlı arasındaki iletişimin yalnızca dille sınırlı olmadığını, aynı zamanda güvene, sabıra ve işbirliğine de dayandığını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, *Kurtuluş Projesi*'nin türlerin bir arada yaşayabileceği ve birlikte serpilip gelişebileceği daha iyi bir dünya yaratmak adına karşılıklı bağımlılığı (interdependence), birbirine bağlılığı (interconnectedness) ve karşılıklılık ilkesini (reciprocity) temel değerler olarak teşvik ettiğini posthümanist teoriyle ele alarak savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Andy Weir, Kurtuluş Projesi, posthümanizm

Kayseri Erkilet Bölgesi Kuş Evleri

Sadiye Karabudak

*Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü

Türk kültüründe kuş sevgisi İslamiyet öncesi dönemlere dayanır. Gerek yırtıcı kuşlara gerekse diğer kuş türlerine Orta Asya uygarlıklarında büyük önem verilmiştir. Türklerin İslamiyet'in kabulünden sonra kuşlara verilen önem katlanarak devam etmiştir. Türk toplumundaki kuş sevgisinin mimariye yansması sonucu kuş evleri ortaya çıkmıştır. Serçe, saka, kırlangıç vb. kuşların barınması, konaklaması amacıyla tasarlanmış küçük boyutlu mimari maket niteliğinde konutlar ya da duvar etine oyulmuş yuvalar olarak tanımlanabilen kuş evleri, kuş köşkü, güvercinlik, serçe sarayı vb. isimlerle de bilinmektedir. Kayseri'nin kuzeyinde merkeze 10 km uzaklıkta, günümüzde Kocasinan'a bağlı bir mahalle olan Erkilet tarih boyunca önemli bir yerleşim yeri olmuştur. Antik Kapadokya Bölgesi'nin kuzeydoğusunda yer alan yerleşim o dönem Kapadokya Kralı Arkhealus'tan geldiği ileri sürülen "Archalla" adı ile bilinmektedir. Kuruluş tarihi net olarak bilinmemekle birlikte, Hıdırellez Tepesi olarak bilinen bölgede yer alan Kapadokya-Roma döneminin en büyük tümülüsü, yerleşim yerini çok eski dönemlere tarihlenmektedir. Erkilet Osmanlı Dönemi'nde Sahra Nahiyesine bağlı en büyük köylerden biri olup 1912'de belediye statüsü kazanmış, 1988'de ise Kocasinan ilçesine bağlanmıştır. Bildirimizin konusunu oluşturan Erkilet Bölgesi'nde bulunan kuş evlerinin tespiti için yapılan saha çalışması sonucunda tespit edilen 12 adet kuş evinin tanıtımının yapılarak literatüre kazandırılması ve yok olmasının önüne geçilmesi bildirimizin amacını oluşturmaktadır. Bahsi geçen kuş evleri ile ilgili öncelikle literatür taraması yapılmış, ardından kuş evleri ziyaret edilerek fotoğraflandırılmış, yerinde yapılan gözlem ve çekilen fotoğrafların yardımıyla kuş evlerinin tanıtılması sağlanmıştır. Bölgede yapılan saha çalışması sonucunda Nişancı Mehmet Paşa Camii'nin batı cephesinde 5, güney cephesinde 4, kuzey cephesinde 1, kubbe kasnağının güneydoğu cephesinde 1 olmak üzere yapıda toplam 11 adet; Erkilet Yukarı Mahalle Camii'nin güney cephesinde 1 adet olmak üzere bölgede toplam 12 kuş evi tespit edilmiştir. Hem sahip olduğu fonksiyon hem de cepheye kattığı hareketlilikle Türk İslam mimarisinde önemli bir yere sahip olan kuş evlerinin önemli örneklerinden olan Erkilet bölgesindeki kuş evleri birer kültürel miras niteliğinde olup yok olmamaları ve korunmaları için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Kuş Evi, Erkilet, Kayseri, Osmanlı.

Ölü İnternet Teorisi Ekseninde Bilginin Ontolojik Krizi ve Kültürel Yozlaşma

Sadullah Doğuş Çoban*

*Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü

Dijitalleşmenin ulaştığı son aşamada bilginin doğası ve gerçeklik algısı köklü bir sarsıntı geçirmektedir. Bu çalışmanın temel amacı günümüzde internet trafiğinin büyük bir kısmının insan dışı algoritmalar ve yapay zeka botları tarafından üretildiğini öne süren Ölü İnternet Teorisi üzerinden modern insanın ontolojik krizini ve bu krizin yol açtığı kültürel yozlaşmayı derinlemesine incelemektir. Araştırmada felsefî metin analizi ve nitel değerlendirme yöntemi benimsenmiştir. Çalışmanın kavramsal çerçevesi Jean Baudrillard'ın simülasyon kuramı ile epistemolojik yaklaşımlar harmanlanarak oluşturulmuş ve dijital mekanlardaki anlam kaybı sosyolojik bir zeminde soruşturulmuştur. İnceleme sürecinde elde edilen bulgular algoritmik yankı odalarının ve sentetik içerik üretiminin insanı özerk bir özne konumundan çıkarıp pasif bir tüketim nesnesine indirgediğini açıkça göstermektedir. Orijinal düşüncenin ve insan elinden çıkma özgün estetik anlayışının yerini tamamen mekanik ve birbirini tekrar eden bir tekdüzeleşme almıştır. Tartışma kısmında sadece yüksek etkileşim elde etmek amacıyla kurgulanan bot içeriklerinin görsel kültürü, sanatsal üretimi ve toplumsal değerleri nasıl yavaş yavaş tükettiği ele alınmaktadır. Hakikat ile onun kusurlu sanal kopyası arasındaki ontolojik sınırın ortadan kalkması neticesinde kültürel aktarımın ve toplumsal belleğin onarılması zor bir hasar gördüğü savunulmaktadır. Düşünsel derinlikten yoksun bu algoritmik gürültü çağında insanın diğer insanlarla ve gerçek dünyayla kurduğu otantik bağ her geçen gün zayıflamaktadır. İnternetin organik yapısını kaybederek kendi kendini üreten kapalı bir makine sistemine dönüşmesi insan aklının sınırlarını da daraltmaktadır. Sonuç olarak, bu dijital anlamsızlık sarmalından ve kültürel çöküşten çıkabilmek için bilginin doğruluğunu sorgulayan yeni bir felsefî duruş geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. İnsanın estetik ve anlam arayışının algoritmaların tekelinden kurtarılması çağımızın en acil entelektüel sorumluluklarından biri olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar kelimeler: Ölü İnternet Teorisi, Simülasyon, Kültürel Yozlaşma, Epistemolojik Kriz, Dijital Ontoloji

36 Numaralı Mühimme Defterine Göre: İstanbul’da Asayiş ve Güvenliğinin Sağlanmasına Yönelik Alınan Tedbirler Üzerine Bir Değerlendirme

Safiye Nur Ünal* & Prof. Dr. Özen Tok**

*Erciyes Üniversitesi Tarih Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

**Erciyes Üniversitesi Tarih Bölümü

Bu tebliğ, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde hazırlanmakta olan “36 Numaralı Mühimme Defteri’nin (H. 986-987/ M.1578-1579) Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (s.259381)” isimli yüksek lisans tezinden istifade edilerek kaleme alınmıştır. 16. yüzyıl Osmanlı Devleti siyasi, ekonomik ve askerî açıdan en parlak dönemini yaşamaktadır. Yoğun göç ve ekonomik dengesizliklerin beraberinde getirdiği toplumsal hareketlilik, başkentte asayiş ve güvenlik sorunlarına yol açmıştır. Bu durum “ehli fesad” olarak tanımlanan suç gruplarına karşı birtakım önlemler alınmasını zorunlu kılmıştır. Divan-ı Hümayundan gönderilen hükümler, Osmanlı Devleti’nin bu konudaki yaklaşımına dair önemli bilgiler sunmaktadır. Buna binaen, İstanbul şehrinin, suç unsurlarından arındırılması için ehli örf ile birlikte reayaya sorumluluklar yüklenmiştir. Bu bağlamda İstanbul halkı birbirine kefil tutularak, şehir yönetimi ve güvenliğin sağlanması yönünde tedbirler alınmıştır. Mahallelerin denetimi kapsamında; mahalle imamı, müezzinleri ve mahalle kethüdaları sorumlu tutulmuş ve kimlerin kefil olduğunu bilmekle yükümlü kılınmışlardır. Bu konuda, son beş yıl içerisinde İstanbul’a gelip ikamet eden Anadolu ve Rumeli menşeli kişiler ve bekâr olanların geri yerlerine gönderilmeleri hususunda faaliyetlerde bulunulmuştur. Şehrin güvenliğini artırmak adına sosyal mekânlarda gece konaklanması yasaklanmıştır. Ayrıca her mahalleye kapılar bina ettirilip, mahallelerin muhâfaza edilmesi istenmiştir. Sosyal mekânların eşkıya zümresini içeri almamaları emredilmiştir. Muhtemel yolsuzlukların önüne geçilmesi adına, caydırıcı müeyyideler söz konusudur. Alınan tedbirler ile bozguncu kitlelerin şehirden temizlenmesi istenmiştir. Bu çalışmada, 36 Numaralı Mühimme Defteri çerçevesinde İstanbul’un asayiş ve güvenliği için alınan tedbirler üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: 36 Numaralı Mühimme Defteri, İstanbul, Asayiş-Güvenlik, Kefalet Sistemi.

Afganistan Türklerinde Dil, Kültür ve Tarihsel Süreklilik: Kimlik İnşası ve Kültürel Bellek Üzerine Bir İnceleme

Sayed Hamidullah Sadat*

*Disiplinlerarası Asya Çalışmaları, Doktora Öğrencisi

Bu çalışma, Afganistan'da yaşayan Özbek ve Türkmen Türk topluluklarında dilin kültürel süreklilik ve kimlik inşası üzerindeki rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Alan yazınında dil, yalnızca bir iletişim aracı değil; aynı zamanda toplumsal hafızanın, kültürel aidiyetin ve etnik kimliğin temel taşı olarak değerlendirilmektedir. Çok etnikli ve çok dilli toplumlarda yazı dilinin kurumsallaşması ve kamusal alanlarda kullanılması, dilin kuşaklar arası aktarımı ve kimliğin sürdürülebilirliği açısından belirleyici bir unsur olarak kabul edilmektedir. Afganistan bağlamında Türk lehçeleri tarihsel olarak varlığını sürdürmüş olsa da bu lehçelerin toplumsal ve kamusal kullanım alanlarının sınırlı kalması, dilin işlevsel gücünü zayıflatan önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Bu bildiride nitel araştırma yöntemi benimsenmiş; sözlü kültür ürünleri, yerel anlatılar, günlük dil kullanımı ve toplumsal hafıza unsurları üzerinden veri toplanmış ve yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular, Özbekçe ve Türkmencenin okullarda ders olarak okutulmasına ve üniversitelerde ilgili bölümlerin bulunmasına rağmen, bireyler arası yazılı iletişimde ve kamusal yazışmalarda çoğunlukla Farsça (Dari) dilinin tercih edildiğini göstermektedir. Bu durum, Türk lehçelerinin yazı dilinin toplumsal dolaşımını sınırlamakta ve kullanım alanını daraltmaktadır. Çalışmada, sözlü kültürün kimliğin korunmasında önemli bir rol oynadığı kabul edilmekle birlikte, yazı dilinin gündelik yaşam ve kamusal iletişimde yeterince kullanılmamasının dilin sürdürülebilirliği açısından risk oluşturduğu tartışılmaktadır. Sonuç olarak, Afganistan Türk topluluklarında dilin kullanım alanlarının daralmasının uzun vadede kültürel süreklilik ve kimlik inşası üzerinde belirleyici etkiler doğurabileceği; bu nedenle yazı dilinin eğitim dışındaki alanlarda da teşvik edilmesi ve kamusal kullanımının artırılması gerektiği vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afganistan Türkleri, Özbek Türkmen Türkçesi, sözlü kültür, dil kaybı, Farsça etkisi

Yükseköğretimde 34 Yaş Üstü Kadın Kontenjanı: Eşitsizlikler, Deneyimler ve Yeniden Katılım

Seda Nur Yapar*

**Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi*

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, hayatın pek çok alanında olduğu gibi eğitim alanında da belirgin biçimde kendini göstermektedir. Türkiye’de kadınların eğitime katılım süreçleri; toplumsal cinsiyet temelli iş bölümü, aile içi beklentiler ve gündelik hayat pratikleri çerçevesinde çeşitli sınırlılıklarla şekillenmektedir. Kadınlardan ev içi emek ve bakım sorumluluklarını öncelikli olarak üstlenmeleri beklenmekte; bu durum, onların eğitim hedeflerine zaman ve kaynak ayırmalarını zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda eğitimden erken kopuş ya da eğitime hiç katılamama, çoğu zaman bireysel tercihlerden ziyade yapısal koşulların bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Eğitimde kadınların karşılaştığı eşitsizliklerin giderilebilmesi için, toplumsal cinsiyetin yanı sıra sınıfsal konum, ekonomik koşullar ve sosyal arka plan gibi çoklu eşitsizlik eksenlerini dikkate alan politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda Türkiye’de, eğitimde fırsat eşitliğini artırmayı hedefleyen bir uygulama olarak 2023 yılında “yükseköğretimde 34 yaş üstü kadınlara özel kontenjan” hayata geçirilmiştir. Söz konusu politika, geçmişte çeşitli toplumsal, ekonomik ve kültürel nedenlerle üniversite eğitimine katılamamış kadınlara yükseköğretime erişim imkânı sunmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, 34 yaş üstü kadın kontenjanı aracılığıyla üniversiteye başlayan kadınların geçmişte eğitime neden katılamadıklarını ve eğitim deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede çalışma, Pierre Bourdieu’nün habitus, sermaye ve alan kavramlarından yararlanarak kadınların eğitimden dışlanma ve eğitime geç katılım süreçlerini yapısal bir perspektifle analiz etmeyi hedeflemektedir. Araştırmada; nitel araştırma yöntemi ve fenomenolojik desen tercih edilmiştir. Araştırma kapsamında, Erciyes Üniversitesi’nde 2025-2026 eğitim-öğretim yılında farklı programlarda öğrenim gören 34 yaş üstü kadın öğrencilerle yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılarak görüşmeler sağlanacaktır. Görüşmeler sırasında kadınların üniversite ortamındaki sosyal ilişkileri, gündelik hayat pratikleri, eğitim sürecinde karşılaştıkları güçlükler ve kendilerine sunulan özel kontenjana dair algıları anlaşılmalı çalışılacaktır. Bu doğrultuda, kadınların eğitim alanına yeniden dâhil olma sürecinin gündelik yaşamlarında ve öznel konumlanışlarında nasıl dönüşümler yarattığı da analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği, Eğitimde Fırsat Eşitliği, Kadınların Eğitimi, Yükseköğretim.

Yabancı Dil Öğreniminde Motivasyon Alanyazın İncelemesi: Bireysel Farklılıklar ve Dil Yeteneği

Selcen Burçe Korkmaz* & Prof. Dr. Bilal Genç**

*Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrasya Araştırmaları

**Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı

Bu çalışma, yabancı dil öğreniminde motivasyon kavramını bireysel farklılıklar ve dil yeteneği (aptitude) bağlamında incelemeyi amaçlayan nitel bir alanyazın incelemesidir. Çalışmada ilgili literatür, kuramsal yaklaşımlar ve güncel araştırmalar doğrultusunda tematik analiz yaklaşımıyla değerlendirilmiştir. Veri toplama sürecinde motivasyon, bireysel farklılıklar ve dil yeteneği temalarına ilişkin temel kuramsal ve ampirik çalışmalar incelenmiş; elde edilen veriler karşılaştırmalı, eleştirel ve yorumlayıcı bir çerçevede sentezlenmiştir. Bu süreçte özellikle kavramlar arasındaki kuramsal örtüşmeler ve ayrışmalar dikkate alınmıştır. Çalışmada motivasyonun kuramsal temelleri, öğrenme sürecindeki rolü ve öğrenen davranışlarına yansıyan bilişsel ve davranışsal göstergeleri ele alınmıştır. Bu kapsamda motivasyonun ortaya çıkış dinamikleri, sürekliliği, bağlamsal değişkenlere bağlı olarak dönüşümü ve ölçümlenmesine ilişkin göstergeler literatür ışığında tartışılmıştır. Ayrıca bireysel farklılıklar yaklaşımı temel alınarak öğrenenlerin dil edinim süreçlerindeki çeşitlilik açıklanmış, bu çeşitliliğin öğretimsel çıktılar üzerindeki olası etkileri değerlendirilmiştir. Dil yeteneği kavramı çerçevesinde Skehan'ın bilişsel yaklaşımı ile Robinson'ın Bilişsel Hipotezi karşılaştırmalı olarak ele alınmış, bu iki yaklaşımın görev karmaşıklığı ve öğrenme çıktıları üzerindeki farklı varsayımları analiz edilmiştir. Bunun yanı sıra Dörnyei'nin motivasyon kuramı ve öğrenen özelliklerine ilişkin katkıları ile Crozier'in diferansiyel psikoloji yaklaşımı doğrultusunda motivasyonun çok boyutlu yapısı tartışılmıştır. Elde edilen bulgular, motivasyonun yalnızca içsel bir süreç olmadığını; bilişsel kapasite, bireysel farklılıklar, görev özellikleri ve dil yeteneği ile etkileşim içinde şekillenen dinamik ve bağlamsal bir yapı olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, alanyazın sentezi yabancı dil öğretiminde öğrenen özelliklerini merkeze alan bütüncül yaklaşımların önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca gelecekte yapılacak çalışmalarda motivasyon ile dil yeteneği arasındaki etkileşimin farklı öğrenme ortamlarında, daha geniş örneklemeler ve deneysel desenlerle desteklenerek incelenmesi önerilmektedir. Bu tür çalışmaların, dil öğretiminde daha kişiselleştirilmiş ve etkili öğretim tasarımlarına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. daha kişiselleştirilmiş ve etkili öğretim tasarımlarına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Motivasyon, yabancı dil öğrenimi, dil yeteneği

Vladimir Nabokov'un *Lolita* Eserinde Güvenilmez Anlatıcı: Humbert Humbert Üzerinden Bir Değerlendirme

Selim Can Türk*

*Erciyes Üniversitesi Rus Dili ve Edebiyatı

Bu çalışmada, Vladimir Nabokov'un *Lolita* adlı romanı, edebiyatta önemli bir yer tutan "güvenilmez anlatıcı" kavramı üzerinden ele alınmaktadır. Romanın anlatıcısı Humbert Humbert, yalnızca olayları aktaran bir karakter değil, aynı zamanda anlatıyı kendi bakış açısına göre şekillendiren ve okurun algısını yönlendiren bir figür olarak karşımıza çıkar. Bu nedenle çalışmanın temel sorusu, Humbert Humbert'in ne derece güvenilir bir anlatıcı olduğudur. Roman boyunca Humbert'in dili oldukça etkileyici, hatta zaman zaman büyüleyici bir nitelik taşır. Ancak bu akıcı ve estetik anlatımın arkasında, dikkatli bir okuma ile fark edilen çeşitli çelişkiler ve eksiklikler bulunmaktadır. Humbert, olayları aktarırken kimi zaman bazı ayrıntıları görmezden gelir, kimi zaman ise kendi lehine olacak şekilde yeniden kurgular. Bu durum, anlatıcının yalnızca hatalı değil, aynı zamanda bilinçli bir şekilde yönlendiren biri olabileceğini düşündürür. Nabokov'un anlatım biçimi de bu noktada belirleyici bir rol oynar. Yazar, Humbert'in güçlü anlatım dili sayesinde okuru onun bakış açısına yaklaştırırken, metnin içine yerleştirdiği küçük ipuçlarıyla bu anlatının sorgulanmasını da mümkün kılar. Bu açıdan bakıldığında, romanda tek yönlü bir anlatım yerine, okurun aktif olarak düşünmesini gerektiren katmanlı bir yapı söz konusudur. Humbert Humbert'in okur üzerindeki etkisi özellikle dikkat çekicidir. Anlatıcı, kendisini çoğu zaman duygusal ve hassas bir karakter gibi sunarak okurun empatisini kazanmaya çalışır. Ancak anlatı ilerledikçe, bu empati duygusu yerini rahatsız edici bir farkındalığa bırakır. Okur, bir yandan anlatıcının duygusal diline kapılırken, diğer yandan anlatılanların etik boyutunu sorgulamak zorunda kalır. Sonuç olarak *Lolita*, güvenilmez anlatıcı kullanımının en çarpıcı örneklerinden biri olarak değerlendirilebilir. Humbert Humbert karakteri üzerinden kurulan anlatı, yalnızca bir hikâye sunmakla kalmaz; aynı zamanda okurun anlatıya olan güvenini, empati kurma biçimini ve etik yargılarını da sorgulamaya açar. Bu çalışma, Nabokov'un bilinçli anlatım stratejileri sayesinde okuru pasif bir konumdan çıkararak daha sorgulayıcı bir okuma sürecine yönlendirdiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Vladimir Nabokov, *Lolita*, Humbert Humbert, Güvenilmez Anlatıcı, Estetik Haz

Şiddet Türleri ve İşg Perspektifinden Psikososyal Riskler

Selin Erdoğan*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji YL

İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) alanı, geleneksel yaklaşımda genellikle fiziksel koruyucular, teknik ekipmanlar ve mekanik önlemler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Ancak iş kazaları, fiziksel birer olay olmalarının ötesinde; kurumsal yapı, toplumsal roller ve örgütsel iklimle doğrudan ilişkili sosyolojik olgulardır. Bu çalışma, iş kazalarının fiziksel boyutunun ardında yatan psikososyal riskleri ve bu risklerin en somut dışavurumu olan şiddet türlerini sosyolojik bir perspektifle analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında iş yerindeki şiddet; fiziksel sınırların ötesine geçilerek mobbing, hiyerarşik baskı, sosyal dışlanma ve dijital zorbalık gibi türler üzerinden incelenecektir. Bu şiddet biçimleri, çalışma barışını zedeleyerek kurumsal güven duygusunu sarsmakta ve bireyin örgütsel aidiyetini sarsmaktadır. Sosyolojik açıdan bakıldığında, iş kazası sadece bir yaralanma değil; bireyin toplumsal statüsünde bir kırılma, aile içi rollerinde bir değişim ve kurumsal kültürde bir çatlak meydana getiren sosyal bir maliyettir. Şiddetin ve baskının egemen olduğu bir “örgüt kültürü”, birey üzerinde yarattığı sosyal anomi ve yabancılaşma ile iş kazası riskini artıran temel bir yapısal faktör olarak değerlendirilmelidir. Sonuç olarak; İSG süreçlerinin sadece teknik bir denetim mekanizması olarak değil, “insan onuru” ve “sosyal sürdürülebilirlik” temelinde bir rehabilitasyon süreci olarak kurgulanması gerekmektedir. İş kazaları ve iş yerindeki şiddetle mücadelenin, kurum kültüründeki güç dengelerini ve sosyal etkileşim biçimlerini yeniden düzenleyen bir yaklaşımla mümkün olacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş Sağlığı ve Güvenliği, Psikososyal Riskler, Örgütsel Şiddet, Kurum Kültürü, Sosyolojik Yabancılaşma

Özbekistan Taşkent Kukeldaş Medresesi

Selver Kara*

*Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı

Orta Asya'nın tarihî, siyasî ve kültürel gelişiminde stratejik bir merkez olan Taşkent, Şeybânîler döneminde ilmî hayatın kalbi konumuna gelmiştir. Bu dönemin en simge yapılarından biri olan ve 1570 yılı civarında inşa edilen Kukeldaş Medresesi, bölgenin mimari evrimini anlamak açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışmanın temel amacı, Kukeldaş Medresesi'ni plan şeması, mekânsal organizasyonu ve süsleme programı üzerinden analiz ederek, 16. yüzyıl Orta Asya Türk-İslam mimarisindeki özgün konumunu ve şehir kimliğine katkısını ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan literatür taraması ve betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Yapı; yerinde yapılan gözlemler, mimari çizimler ve tarihî kaynaklar ışığında incelenmiştir. Elde edilen bulgular, medresenin Timurî mimari mirasını devraldığını ancak Şeybânîler dönemine has daha rasyonel ve sade bir üslupla yeniden yorumlandığını göstermektedir. Dört eyvanlı, merkezî avlulu ve iki katlı hücre düzenine sahip olan yapı, anıtsal taçkapısı (pishtak) ile klasik Orta Asya medrese tipolojisinin en olgun örneklerinden birini sergilemektedir. Cephelerdeki turkuaz ve firuze çini bezemeler ile Kufi yazı kuşakları, dönemin estetik anlayışını ve teknik becerisini somutlaştırmaktadır. Sonuç olarak Kukeldaş Medresesi'nin, sadece bir eğitim kurumu değil, aynı zamanda Taşkent'in kentsel silüetini belirleyen ve kültürel sürekliliği sağlayan mimari bir odak noktası olduğu saptanmıştır. Yapılan onarımlara rağmen özgün karakterini koruyan medrese, Şeybânî dönemi imar faaliyetlerinin başarısını günümüze taşımaktadır. Bu çalışma, Orta Asya'daki benzer yapılarla yapılacak karşılaştırmalı araştırmalar için bir temel oluşturmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Kukeldaş Medresesi, Taşkent, Şeybânîler, Türk-İslam Mimarisi

Milli Mücadele Döneminde Nuh Naci Yazgan

Semiha Nur Hastokatlı* & Prof. Dr. Yahya Bağçeci**

*tarih yıl

**

Nuh Naci Yazgan Kayseri'nin Milli Mücadele Döneminde önde gelen isimlerindendir. Nuh Naci Yazgan hem hayırseverliğiyle hem de yaptığı ticari ve siyasi faaliyetlerle Millî Mücadele Dönemi'nde ve sonrasında Türkiye için önemli faaliyetler yapmıştır. Birinci Dünya Savaşı'ndan oldukça yorgun olan bu kahramanlar yılmadan savunmaya devam etmişlerdir. Mustafa Kemal ve silah arkadaşlarının yaptığı önemli adımlarla Türk milleti kurtulmuştur. Nuh Naci Yazgan da Türkiye ve Kayseri için oldukça önemli kilit isimlerdendir. Kayseri Belediyesi'nde encümen olarak görev yapmıştır. TBMM II. Dönem Kayseri Milletvekilidir. Daha sonra TBMM'deki bu görevinden istifa etmiştir. Bunun sebebi olarak da siyaset bana göre değil demıştır ve Atatürk'ün kendisine verdiği görev olan bacası tütmeyen Milli Mensucat Fabrikası'nı ayaklandırmaktır. Aynı zamanda Adana'daki Kayserili iş adamlarıyla birlikte hâlâ devam etmekte olan Akbank'ı kurmuşlardır. Millî Mücadele döneminde Sivas Kongresi'nde Kayseri delegesi olarak görev almıştır. Siyasi faaliyetlerin kendisine uygun olmadığını düşünmüş ve genellikle ticarete yönelmiştir. Kayseri'de önemli gazetelerinden biri olan Erciyes Gazetesi'ni çıkartmıştır. Bunun sebebi, Millî Mücadele Dönemi'ni halka duyurmak, neler olduğunu aktarmak ve halkın duygularını canlı tutmak için çıkarılmıştır. Kayseri'de Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin kurucusudur. Kayseri'de ve Türkiye'de önemli hayır kuruluşlarının yapılmasını sağlamıştır. Nuh Naci Yazgan'a Katipzade denir. Bunun sebebi de Kayseri Lisesi'nde güzel yazı dersleri vermiş olmasıdır. Türkiye'nin birçok yerinde hayır kurumu kurmuş olan Nuh Naci Bey eşi adına Behice Yazgan Kız Lisesini yaptırmıştır. Şu anda da ismi Kayseri'de vakıf üniversitesi olan Nuh Naci Yazgan Üniversitesi'dir. Bu makalenin amacı Millî Mücadele Döneminde hem Kayseri'nin önemini hem de Katipzade Nuh Naci Yazgan Beyin öneminden ve katkılarından bahsetmektir.

Anahtar Kelimeler: Milli Mücadele, TBMM, Kayseri, Nuh Naci Yazgan

Beyond National Identity: Colonial Complicity and Postcolonial Critique in Michael Ondaatje's *The English Patient*

Sevde Ümeyye Kumaş*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İngiliz Dili ve Edebiyatı / Yüksek Lisans

Michael Ondaatje's *The English Patient*, published in 1992, explores important themes such as identity, nationalism, and imperial knowledge through its main character. This character is later understood to be a fictional version of Count Ladislaus de Almásy, a Hungarian explorer and cartographer who worked in North Africa during the Second World War. This paper argues that Almásy's desire to reject national identity and embrace cosmopolitanism is not simply a post-national position. Rather, it is a contradictory stance that both challenges and reproduces the existing conditions of European imperialism. Although Almásy tries to move away from national belonging and fixed identities, his intellectual work places him within the knowledge and power relations of European colonialism. His indifference to national ties eventually leads to his physical destruction and his nameless, anonymous existence in the villa. At this point, Edward Said's theory of Orientalism and Homi K. Bhabha's concepts of hybridity and the third space are useful frameworks for understanding Almásy as a deeply contradictory figure. While he undermines imperial categories, he also serves as a vehicle for their continuation. His statelessness does not represent pure freedom, but rather an unstable position somewhere between detachment and belonging. This tension is also evident in the relationships among the characters in the novel. The connection between Almásy and Kip, a Sikh sapper who is trying to find an equal place for himself in the Western world, is especially significant. Kip's character illustrates the contradictions of being a colonial subject, while Almásy's narration tends to ignore the systems that gave him power and mobility. The villa, where Hana, Caravaggio, Kip, and Almásy come together after the war, works as a temporary third space where different experiences of power, identity, and memory meet. For a short time, the relationship between Kip and Hana, as well as the mutual respect among the characters, suggests that coexistence beyond strict divisions might be possible. However, when Kip rejects the West after the atomic bombings of Hiroshima and Nagasaki, this fragile balance is broken, and the space is reorganized along national and cultural boundaries. As a result of this shift, Almásy can no longer maintain his position outside of identity, and his statelessness is revealed as a condition that has been shaped and constrained by the imperial structures he has been trying to escape. To examine these contradictions, this study aims to investigate how the rejection of national identity in the novel does not lead to true freedom, but rather reproduces the imperial structures it seeks to escape.

Keywords: Orientalism, Edward Said, Almásy, Kip, national identity

1950-1960 Türk Basınında Gıda Ürünleri Reklamları ve Amerika'nın Etkisi

Sevgi Sude Çetinkaya*

*Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gastronomi ve Mutfak Sanatları ABD

Bu çalışmada Türkiye’de 1950-1960 döneminde Türk basınında yer alan gıda reklamları ve reklamların Amerikan kültürü ile etkileşimi incelenecektir. Bu doğrultuda Amerika ile Türkiye ilişkilerinin gelişim aşamaları, Türkiye’de uygulanan politikalarla halkın etkisinde kaldığı reklamlar arasındaki ilişki, Amerika kültürünü enfuze eden otoritelerin reklamları araç olarak nasıl kullandığı ve tüketilen gıda ürünlerinin kültürel ve tarihsel açıdan incelenerek nasıl pazarlandığını konu alan başlıklar altında inceleme yapılacaktır. 1950-1960 yıllarını kapsayan Demokrat Parti dönemi hem Türk siyasi tarihi açısından hem de sosyo-kültürel tarih açısından önemlidir. Devletçi bir anlayışı benimseyen CHP hükümetinden, liberal bir ekonomi adına politikalar uygulayan DP hükümetine geçiş sadece ülkeyi siyasi ve ekonomik açıdan değil, sosyal ve kültürel yapı, tüketim anlayışı gibi toplumsal noktalarda değiştirmiştir. Bu amacın gerçekleşmesindeki en büyük aracı ise basındır. Yayınlanan gazetelerde, mecmualarda özellikle kadın mecmualarında, radyo yayınlarında Amerika kültürü anlatılmış, özendirici makaleler ve haberlere yer verilmiştir. Bunun yanı sıra ithal Amerikan ürünlerinin reklamlarına yer verilmiştir. Bu reklamlar çoğunlukla Türk toplum gelenekleri ve Amerika’nın bakış açısı ile harmanlanarak oluşturulan reklamlardır. Demokrat Parti dönemine ait yapılan çalışmalar dış politika, siyaset ve ekonomi ağırlıklıdır. Döneme ait kültür ve sanat, reklamcılık, toplumsal hayat ve sosyal yaşam, eğitim gibi konularda yapılan çalışmaların ise oldukça az olduğu yapılan literatür taramasında gözlemlenmiştir. Reklamlarda yer alan imgeler insanlar için örnek oluşturan modellerdir. İnsanlar gördükleri modelleri örnek alarak davranış biçimlerini şekillendirirler. Tarih boyunca toplumun tüketim tercihlerini ve bu tercihleri etkileyen tanıtımların tarihçesinin incelenmesi tarih, sosyoloji, iletişim ve reklamcılık alanları için oldukça önemlidir. Aynı zamanda bu çalışmanın konusu olan gıda reklamlarının tarihinin incelenmesi, Gastronomi alanı için tarihsel süreçte yeme içmenin ne yönde şekillendiği ve mutfak içerisindeki gelişiminin yönünün belirlenmesi adına faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Medya ve Reklam, Reklamcılık Tarihi, Demokrat Parti Dönemi, Gıda Tarihi, Batılılaşma

Dijital Aura: X Platformunda K rat ryel Hesaplar  zerinden Benjamin'in Aura Kavramının Yeniden Değerlendirilmesi

Sevil  okke eci*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı

Bu  alışma, Walter Benjamin'in *Teknik Olarak Yeniden  retilbilirlik  ağında Sanat Yapıtı* adlı eserinde geliştirdiği kuramsal çerçeveden hareketle, sanatın fiziksel mek na bağlı özgün varlığından koparak dijital ortamlarda nasıl yeniden anlam kazandığını incelemektedir. Benjamin'in "aura" kavramı; sanat eserinin özgünlüğünü, biricikliğini ve tarihsel bağlamla kurduğu ilişkiyi tanımlamak üzere bu çalışmanın kuramsal eksenini oluşturmaktadır. Geleneksel sanat deneyiminde mekân, zaman ve izleyici arasındaki özgül ilişkinin belirleyici olduğu düşünülürken, dijital ortamların bu ilişkiyi nasıl dönüştürdüğü çalışmanın temel tartışma zeminini oluşturmaktadır. Sosyal medya platformları, sanat eserlerini fiziksel bağlamından kopararak geniş kitlelere ulaştıran yeni bir dolaşım alanı inşa etmektedir. Bu süreç yalnızca deneyimlenme biçimini değiştirmekle kalmayıp anlam üretim dinamiklerini de yeniden yapılandırmaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın temel araştırma sorusu şöyle belirlenmiştir: X platformunda sanat eserlerini dolaşıma sokan küratöryel hesaplar, Benjamin'in kült ve sergi değeri ayrımı çerçevesinde aura kavramını nasıl dönüştürmekte ve sanat deneyimini nasıl etkilemektedir? Çalışma alanı olarak X (eski adıyla Twitter) platformu seçilmiştir. Platformun görsel odaklı bir yapıya sahip olmamasına karşın sanat içerikli paylaşımların yüksek etkileşim üretmesi, bu tercihin başlıca gerekçesini oluşturmaktadır. Takipçi sayısı, içerik çeşitliliği ve izleyiciyle etkileşim pratikleri bakımından  ne çıkan küratöryel hesaplar amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenerek içerik analizi aracılığıyla incelenecektir. Hesapların seçki oluşturma pratikleri, sunum biçimleri ve izleyiciyle kurdukları etkileşimler, aura kavramı perspektifinden değerlendirilecektir. Çalışma, söz konusu hesapların pasif birer arşiv olmadığını; aksine, eseri yeniden bağlamsallaştıran aktif küratöryel alanlar olarak işlev gördüğünü savunmaktadır. Bu çerçevede dijitalleşme, sanat eserini yalnızca çoğaltan bir teknik süreç olarak değil, onu yeniden anlamlandıran bir dinamik olarak ele alınmaktadır. Çalışma, "dijital aura" kavramını tartışmaya açarak dijital dolaşımın özgünlük ve deneyim üzerindeki dönüştürücü etkilerini sorgulamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Walter Benjamin, Aura, Kült Değer, Sergi Değeri

53 Numaralı Mühimme Defteri'ne Göre Hicri 992-993(Miladi 1583-84) Yılları Arasında Osmanlı Devleti'nde Askeri Lojistik ve Savaş Yönetimi

Seyhan Karagöz* & Dr. Öğretim Üyesi Rahman Şahin*

*Erciyes Üniversitesi

**

Osmanlı Devleti'nin yüzyıllarca süre gelen askeri başarısının özünde, yalnızca savaş meydanındaki askeri taktikleri değil, başarısını meydana getiren mükemmel bir lojistik organizasyon ve iâşe sistemi yer alır. Osmanlı Devleti'nin klasik döneminde muharebe idaresi, “lojistik destek birimi olmayan bir ordunun zafer kazanamayacağı” hakikatini bize vurgulamıştır. Savaş yönetimi, sefer hükmünün verilmesiyle başlar ve Mühimme Defterleri üzerinden yürütülen merkezi bir planlama işidir. Bu işin en önemli halkası ise iâşe sistemidir. Bu sistem Osmanlı ordusunun beslenme ve ihtiyaçlarının karşılanması üzerine geliştirilen menzil sistemine dayalıdır. Ordunun geçeceği belirli başlı noktalar (menziller) aylar evvel yiyeceklerle doldurulur. Bu yöntemle orduda bulunan binlerce asker ve hayvanın ihtiyaçları karşılanmış olup asker o menzile vardığı zaman yerel halktan ihtiyaçlarını karşılamamış olurlar. Böylece askerler halkı açlığa mahkûm etmeden yollarına devam etmiş olurlar. Lojistiğin finansal kısmında Avarız-ı Divaniye gibi olağanüstü hallerde alınan vergiler ile nüzul/sürsat sistemi vardır. Bu sistem ordunun lojistik olarak devamlılığını sağlar. Diğer önemli bir nokta ise Osmanlı tersanelerinden cepheye mühimmat sevkiyatı ve haberleşmeyi sağlayan ulak sistemidir. Sonuç olarak Osmanlı devleti savaşın sadece silahlı safhadan ibaret olduğunu düşünmemiş savaşa hazırlık olarak uzun zaman öncesinden askerin ve askerin atlarının yiyeceği erzağa kadar savaş zamanında geçilen belirli noktalar olan menzillere depolamış. Sıkıntı çekmemeleri için önceden hem askerini hem halkını düşünmüş. Halktan topladığı olağanüstü durum vergileri de bu sistemin bir parçası olmuştur. Buda bize savaşın yalnızca silahla değil üstün savaş stratejileriyle kazanılacağını göstermiştir ve Osmanlı devleti geliştirdiği muazzam savaş stratejileri sistemiyle bunu bize göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Savaş, Lojistik, İâşe

1940-1950 Yılları Arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)'de Kadın Milletvekilleri

Sibel Köşker*

*Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Yüksek Lisans

Cumhuriyet döneminde kadınlara siyasal hakların tanınma sürecini ve bu sürecin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki kadın temsiline yansımalarını tarihsel ve siyasal açıdan incelemektedir. Kadınların siyasal hayata katılımı, modern yurttaşlık anlayışının ve demokratikleşme sürecinin temel göstergelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Türkiye'de kadınların siyasal hak elde etmesi, Cumhuriyet'in toplumsal dönüşüm hedefleriyle doğrudan bağlantılı biçimde gelişmiştir. Bu kapsamda çalışmada, kadınların önce belediye seçimlerinde, ardından köy yönetimlerinde ve son olarak milletvekili seçme ve seçilme hakkı kazanarak siyasal yurttaşlık statüsüne ulaşmaları değerlendirilmiştir. Özellikle 1935 seçimleri, kadınların ilk kez Meclis'e girmesi bakımından tarihsel bir dönüm noktası olarak ele alınmıştır. İlk kadın milletvekillerinin Meclis'te yer almaları, yalnızca hukuki bir düzenlemenin sonucu değil, aynı zamanda Cumhuriyet'in modernleşme anlayışının görünür bir çıktısı olarak yorumlanmıştır. Bununla birlikte çalışmada, kadınların parlamentodaki ilk varlıklarının çoğu zaman sembolik bir anlam taşıdığı, basında ve kamuoyunda ise daha çok Cumhuriyet'in çağdaş kadın imgesinin temsilcileri olarak sunuldukları ortaya konmuştur. 1940-1950 dönemi ayrıca kadın temsiliyetinin sürekliliği ve sınırları bakımından incelenmiştir. Bu dönemde kadın milletvekili sayısında görülen düşüş, siyasal hakların tanınmasının tek başına kalıcı ve güçlü bir temsil yaratmaya yetmediğini göstermiştir. Tek parti döneminden çok partili hayata geçiş sürecinde kadınların parlamentodaki varlığının zayıflaması, parti yapıları, seçim sistemi, toplumsal cinsiyet rolleri ve erkek egemen siyasal kültür gibi unsurlarla ilişkilendirilmiştir. Sonuç olarak çalışma, Cumhuriyet'in kadınlara siyasal haklar tanıma konusunda önemli ve ilerici adımlar attığını, ancak bu kazanımların eşit, sürekli ve güçlü bir siyasal temsil yapısına dönüşmesinde çeşitli yapısal sınırlılıklarla karşılaşıldığını ortaya koymaktadır. Böylece erken Cumhuriyet dönemi kadın temsili hem tarihsel bir ilerleme hem de tamamlanmamış bir eşitlik mücadelesi olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet Dönemi, Kadınların Siyasal Hakları, Kadın Milletvekilleri

Çok Dilli Bireylerde Bilişsel Esneklik ve Dil Öğrenimi Üzerine Etkileri

Sılanur Çelikel*

*Erciyes Üniversitesi, Rus Dili ve Edebiyatı

Bu çalışma, çok dilli bireylerde bilişsel esneklik düzeyinin dil öğrenimi süreçleri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, birden fazla dil bilen yani çok dilli bireylerin dikkat kontrolü, problem çözme ve zihinsel esneklik gibi yürütücü işlevlerde daha başarılı olduklarına dair bulgular yer almaktadır. Bu kapsamda, çok dilliliğin bilişsel süreçlere olan katkısı, dil öğrenimi bağlamında ele alınmıştır. Çalışmada ilgili konu ve alan üzerine kapsamlı literatür araştırması yapılarak elde edilen teorik ve pratik bilgiler doğrultusunda çok dilli bireylerde bilişsel esneklik bulgularına ulaşılmış ve onun dil öğrenimini nasıl etkilediği bilimsel açıdan detaylı bir şekilde tespit edilerek sunulmuştur. Bu bağlamda, en az iki yabancı dil bilen bireyler ile tek dil bilen bireylerin bilişsel esneklik düzeyleriyle alakalı daha öncesinde yapılmış olan çalışmalar incelenmiş ve bulgular karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Ortaya çıkan bulgular, çok dilli bireylerin bilişsel esneklik açısından daha yüksek performans sergilediğini göstermektedir. Bu bireylerin farklı dil yapıları arasında geçiş yapabilme becerilerinin, iki dili kullanabilme becerilerinin, zihinsel esnekliklerini geliştirdiği ve yeni dil öğrenme süreçlerini kolaylaştırdığı tespit edilmiştir. Çok dilli bireylerin problem çözme ve bakış açısında olumlu farklar olduğu da gözlemlenmiştir. Ayrıca, çok dilli bireylerin dikkat yönetimi ve görev değiştirme becerilerinde daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir. Sonuç olarak, çok dilliliğin bilişsel esneklik üzerinde olumlu etkileri olduğu ve bu durumun dil öğrenimine katkı sağladığı söylenebilir. Bu bulgular, dil eğitimi süreçlerinde çok dilliliğin teşvik edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Gelecek çalışmaların farklı yaş grupları ve daha geniş örneklemelerle yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: çok dillilik, bilişsel esneklik, dil öğrenimi, yürütücü işlevler, dikkat

Green Hell: Bir Eko-Eleştirel Okuma

Sinem Oral*

*Erciyes Üniversitesi S.B. Enstitüsü - İngiliz Dili ve Edebiyatı

Bu çalışma, 2019 yılında Polonya merkezli video oyun geliştiricisi Creepy Jar tarafından yayımlanan *Green Hell* adlı video oyununun anlatı yapısını; Claude Levi-Strauss'un yapısalcı "ikili karşıtlıklar" yöntemi ve eko-eleştirel kuramlar çerçevesinde, disiplinlerarası bir perspektifle çözümlemeyi amaçlamaktadır. Oyun, Amazon yağmur ormanlarındaki yerli kabileleri araştırmakla görevlendirilen Jake Higgins'in hem fiziksel hem de psikolojik hayatta kalma mücadelesini ele alırken; insan-doğa etkileşiminin doğurduğu etik paradoksları ve karar alma süreçlerini merkeze almaktadır. Anlatıdaki bu gerilimler, Espen Aarseth'in "siber metin" ve "ergodik edebiyat" kavramları bağlamında ele alınarak; mekansal dönütlerin oyuncunun ekolojik tercihlerini nasıl şekillendirdiği ve doğanın edilgen bir dekor olmaktan çıkıp yönlendirici bir "insan-dışı fail" haline gelişi ele alınmaktadır. Çalışmanın temel argümanı, söz konusu anlatıdaki zıtlıklar spektrumunun, ekosistemin tahribatını ve insanın doğadaki konumunu eko-eleştirel bir çözümleme için zengin bir zemin sunmasıdır. Amazon yerlilerinin ve doğal habitatın, teknolojik hegemonya ile korporatif çıkarlar doğrultusunda araçsallaştırılması; Michel Foucault'nun "biyopolitika" kuramı üzerinden okunarak ekolojik sömürünün politik boyutları deşifre edilmektedir. Öte yandan "Green Hell" (Yeşil Cehennem) oksimoronu, derin ekoloji perspektifiyle analiz edilmektedir. Bu analizde, antroposentrizm nedeniyle "cennet" vasfını yitiren ekosistemin, özne ve nesne ayrımıyla birlikte nasıl bir cehennem potansiyeline evrildiği tartışılmaktadır. Sonuç olarak bu bildiri, oyun çalışmalarını edebi birer analiz nesnesi olarak konumlandırarak, dijital anlatıların çevresel krizleri ve felsefi sorunsalları yansıtmaya gücünü vurgulamaktadır. Çalışma dahilinde *Green Hell* örneği üzerinden sunulan bu eko eleştirel okuma, video oyunlarının karmaşık kuramsal çerçeveleri somutlaştıran, yöntemsel açıdan verimli ve kitlesel birer edebi mecra olabileceğini kanıtlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Eko-Eleştiri, İkili Karşıtlıklar, Biyopolitika, Siber Metin, Oyun Çalışmaları

Modern Bireyin Çöküşü: Tutunamayanlar Üzerinden Yabancılaşma, Anomi ve Rasyonalizasyon

Sure Sıdar* & İlayda Kasap**

***Erciyes Üniversitesi/Sosyoloji

Bu bildirinin temel amacı, modern bireyin yaşadığı varoluşsal kırılmayı sosyolojik kavramlar aracılığıyla analiz etmek ve bu doğrultuda Oğuz Atay'ın "Tutunamayanlar" romanını bir inceleme nesnesi olarak ele almaktır. Çalışma, özellikle kendine yabancı olma durumu, anomie ve rasyonalizasyon kavramlarına odaklanarak bireyin modern toplum içerisindeki konumunu sorgulamaktadır. Bu bağlamda, bireyin toplumsal yapıyla kurduğu ilişkinin çözülme biçimleri ve bu çözülmenin bireysel bilinç üzerindeki etkileri incelenmektedir. Araştırmada nitel yöntem benimsenmiş olup metin çözümlemesine dayalı bir yaklaşım tercih edilmiştir. Romanın karakterleri ve anlatı yapısı sosyolojik kavramlar ışığında yorumlanmış; bireyin toplumsal normlara uyum sağlayamama süreci, özellikle Selim Işık karakteri üzerinden ele alınmıştır. Kuramsal çerçevede, modern toplum eleştirisi sunan klasik sosyologların yaklaşımlarından dolaylı olarak yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular, modern bireyin toplumsal sistem içerisinde giderek daha fazla yalnızlaştığını ve anlam dünyasının parçalandığını göstermektedir. Yabancı olma durumu, insanın dünyayla kurduğu ilişkinin kopması değil; aksine bu ilişkinin anlamsızlığının farkına varmasıdır. Yani birey, artık dünya ile arasında doğal, uyumlu ve anlamlı bir bağ olmadığını görür; anomie, normların işlevsizleşmesi sonucunda oluşan yönüzlük duygusunu beslemektedir. Rasyonalizasyon ise bireyin yaşamını aşırı derecede akılcılaştırarak duygusal ve insani yönlerini bastırmasına yol açmaktadır. Tartışma bölümünde, bu üç yaklaşım bir araya gelerek modern bireyin çöküşünün edebiyattaki yansıması üzerinde durulmaktadır. Özellikle Tutunamayanlar'ın ironik ve parçalı anlatı yapısının, bu çözülmeyi estetik düzlemde de yansıttığı görülmektedir. Sonuç olarak, modern bireyin yaşadığı kriz yalnızca bireysel bir sorun değil, aynı zamanda toplumsal yapının bir ürünüdür. Bu bağlamda eser, bireyin modern dünyada "tutunamama" halini sosyolojik açıdan görünür kılan güçlü bir anlatı sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Rasyonalizasyon, Anomie, Yabancı Olma, Modern Birey, Kimlik İnşası.

Batılı Gezginlerin Gözünden XIX. Yüzyıl Rus Toplumu: Gündelik Hayat ve Sosyal Yapı

Süleyman Bozdağ*

*Erciyes Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü/ Avrasya Araştırmaları

XIX. yüzyıl, Rusya tarihinde siyasî, iktisadî ve toplumsal dönüşümlerin hız kazandığı bir dönemdir. Bu süreçte Rusya, bir taraftan modernleşme girişimlerini sürdürmüş, diğer taraftan geleneksel toplumsal yapısını büyük ölçüde korumuştur. Sanayileşme çabaları, şehir nüfusunun artışı, ulaşım ağlarının gelişmesi ve devlet kurumlarının genişlemesi toplum hayatında önemli değişimlere yol açmıştır. Aynı dönemde Rusya'yı ziyaret eden Batılı gezgin ve gözlemciler ise ülkenin yalnızca siyasî gücüyle değil, halkın yaşam tarzı, şehir düzeni, gündelik alışkanlıkları ve sosyal ilişkileriyle de yakından ilgilenmişlerdir. Kaleme aldıkları seyahatnameler ve gözlem yazıları, dönemin Rus toplumunu anlamak bakımından önemli bilgiler ve dikkat çekici ayrıntılar içermektedir. Bununla birlikte bu eserler yalnızca bilgi veren metinler değil, aynı zamanda yazarlarının bakış açılarını, beklentilerini ve önyargılarını da yansıtan kaynaklardır. Bu sebeple söz konusu metinler değerlendirilirken aktarılan bilgilerin yanı sıra yazarların yaklaşımı da dikkate alınmalıdır. Bu bildiride, XIX. yüzyılda Rusya'yı ziyaret eden Batılı gezgin ve gözlemcilerden John Crombie Brown, William Spottiswoode, James Cartmell Ridley, Astolphe de Custine, Johann Georg Kohl gibi isimlerin yazıları esas alınarak Rus toplumunun Batılı gözlemciler tarafından nasıl tasvir edildiği incelenecektir. Bu çerçevede aristokrasi, memurlar, tüccarlar, köylüler ve şehir halkı hakkındaki değerlendirmeler ele alınarak dönemin sosyal yapısı ortaya konmaya çalışılacaktır. Özellikle üst sınıfların Avrupa tarzı yaşam biçimi ile geniş halk kesimlerinin geleneksel hayatı arasındaki farklılıklar üzerinde durulacaktır. Bunun yanında köylü nüfusun çalışma şartları, şehirlerde görülen yoksulluk, barınma sorunları ve toplumsal eşitsizlik gibi meseleler de değerlendirilecektir. Ayrıca St. Petersburg ve Moskova gibi büyük şehirlerdeki gündelik hayat da pazarlar, ulaşım araçları, konut düzeni, kıyafetler, eğlence hayatı ve kamusal alanlara dair gözlemler üzerinden ele alınacaktır. Sonuç olarak çalışma, hem XIX. yüzyıl Rus toplumunun gündelik hayatına dair genel bir değerlendirme sunmayı hem Batı dünyasının Rusya algısını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: XIX. yüzyıl Rusya'sı, seyahatnameler, Batılı gezginler, Rus toplumu, sosyal hayat.

Çerkes Edebiyatı: Qalembiy'nin Romanı-Abreclerin- Metinsel ve Tematik İncelemesi

Şenol Zaman*

*Erciyes Üniversitesi -Çerkez Dili ve Kültürü Anabilim Dalı

Tec Ailesi'nin Destanı, 19. yüzyıl Kafkasya'sının kana bulanmış coğrafyasında, onur ve intikam arasında sıkışıp kalmış bir Çerkes ailesinin çarpıcı hikâyesidir. Kan davası yüzünden sürgün olan ailenin, babalarının bilgeliği ve insan ilişkilerindeki ustalığı sayesinde Abdazahlar arasında yeniden kök salar, Prens yaverliğine kadar yükselir. Ancak veba salgınıyla babanın ölümü, ailenin talihini tersine çevirir. Konunun problematiği, 19. yüzyıl Kafkasya'sında, onur ve intikam arasında sıkışmış bir Çerkes ailesinin, töre baskısı ve şiddet döngüsü karşısında yaşadığı ahlaki çöküşü anlamak. Amaç, romanın konusunu, ana karakterlerini, temel çatışmalarını ve temasını kısa ve öz bir biçimde aktararak okuyucuda roman hakkında genel bir fikir oluşturmaktır. Çalışmada İçerik analizi tekniği kullanılmış, klasik roman özeti formatında kronolojik olay örgüsü sunulmuş, doğrudan alıntılarla metin zenginleştirilmiş, betimleyici ve yorumlayıcı dille sembolik anlamlar (arılar metaforu) açıklanmıştır. Anlatımda betimleyici ve yorumlayıcı bir dil kullanılmış; sadece olaylar aktarılmakla kalmamış, aynı zamanda bu olayların karakterler üzerindeki etkileri ve taşıdığı sembolik anlamlar (örneğin arılar metaforu) da açıklanmıştır. Kabardey'den kan davasıyla sürgün edilen Tec ailesi, bilge bir babanın sayesinde yeniden hayat bulur. Ancak babanın ölümü ve ağabey Harıçet'in düğün gecesi gelinin kaçırılmasıyla aile töresel bir lekeye sürüklenir. Üç kardeş abrecliğe adım atar, zamanla büyüyen gruplarıyla Hantsey köyüne baskınlar düzenler. Harıçet'in Ruslarla işbirliği yaparak köyü yok ettiği gece, askerlerin arı sepetlerini kırması karşısında vicdanı uyanır. Bu an, ahlaki doruk noktasıdır. Yaralanıp iyileşse de iç huzuru bulamaz; yıllarca Adige yurdunda dolaşır. Sonunda kalan düşmanlarını bulmak için "Daha işim bitmedi" diyerek yeniden yola çıkar. Sonuç, Roman, töre takıntısının bireyleri nasıl tükettiğini, şiddetin döngüsellliğini ve insanın kendi yıkımını nasıl hazırladığını gözler önüne serer. Herkes kaybeder: köy yok olur, aile dağılır. Roman, onurun bedelini ve intikamın huzur getirip getirmediğini sorgulayarak okuyucuyu şiddetin döngüsellliği üzerine düşünmeye davet eder.

Anahtar Sözcük: Çerkes, Töre, Abrec, Sürgün, İntikam

Çerkes (Kabardey) Dilinin Morfolojisi ve Kültürel Sürdürülebilirliğinin İncelenmesi

Şenol Zaman*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Kafkas Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Çerkez Dili ve Kültürü A.B.D. Lisans Öğrencisi

Kabardey Dili, Kafkas dillerinin Kuzeybatı grubuna ait olup kökeni MÖ 3000’li yıllara dayanmaktadır. Tarihsel süreçte Arap ve Latin alfabelerini kullanan Çerkesler, 1936’dan itibaren Kiril alfabesine geçmiş olup günümüzde 59 harften oluşmaktadır. Kafkasya dışında Türkiye başta olmak üzere birçok ülkede konuşulan dil, Türkiye’de Erciyes Üniversitesi bünyesinde 2012’de akademik statü kazanmıştır. Dilin en büyük sorunu, eğitim dili olmaması nedeniyle konuşur sayısının azalması ve UNESCO tarafından yok olma tehlikesi altında sınıflandırılmasıdır. Bu bildirinin amacı, Türkiye’nin Kayseri ili Pınarbaşı ilçesine bağlı Uzunyayla bölgesinde yaşayan Kabardeylerin dilinin mevcut durumunu tespit etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, dilin fonetik, morfolojik zenginliği ve tarihsel derinliği bağlamında farkındalık yaratmayı, literatürdeki boşluğu doldurmayı ve alana katkı sağlamayı hedeflemektedir. Yöntem ve teknik bulgular açısından çalışmada içerik analizi tekniği tercih edilmiştir. Elde edilen bulgular şunlardır: Uzunyayla’da konuşulan Kabardeyce, bölgenin tarıma dayalı kapalı yaşam yapısı sayesinde asimilasyondan korunmuş ve varlığını sürdürmüştür. Dil, dünyanın en fazla ünsüz harfe sahip dilleri arasında gösterilmekte olup ödünçleme yoluyla yabancı unsurları alma eğilimi düşük olsa da teknolojik gelişmeler nedeniyle bu alanda sorunlar yaşanmaktadır. Kabardey dilinin sistematik bir yapı sergilediği, doğal dillere yakın olduğu ve ödünçleme yoluyla yabancı unsurları almaya çok az başvurduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, bütün dillerde olduğu gibi teknolojik gelişmeler ve yeni buluşlar nedeniyle Kabardey dili de ödünçlenme sorunu yaşamakta, bu durum dillerin özgün yapısının değişime uğramasına neden olmaktadır. Dolayısıyla Kabardey dilinin dilsel gelişiminin; ses bilgisi (fonetik), kelime bilgisi (leksikoloji), sözdizim (sentaks), anlam bilgisi (semantik) ve biçimbilim (morfoloji) açılarından araştırılması önem arz etmektedir. Sonuçta, Kabardey dili, Çerkes kültürel mirasının temel unsurlarından biridir. Dilin korunması ve gelecek nesillere aktarılması için bilimsel araştırmaların artırılması, sürdürülebilirliğini sağlayacak önlemlerin başında gelmektedir. Bu çalışma kapsamında, Kabardey dilinin morfolojik yapısına ilişkin yaptığımız incelemenin alana katkı sağlaması öngörülmektedir.

Anahtar Kelime: Çerkes, Dilbilim, Morfoloji, Kafkas

Yapay Zeka Destekli Busuu ve Duolingo Uygulamalarında Yabancı Dil Olarak Rusça Öğretiminde Mnemonik Teknikler Üzerine Bir İnceleme

Şeyma Şen*

*Erciyes Üniversitesi, Rus Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Bu çalışma, yapay zekâ destekli dil öğrenme uygulamaları olan Duolingo ve Busuu'nun A1-A2 seviyesinde Rusça öğretimindeki etkililiğini, mnemonik tekniklerin kullanımı bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Günümüzde teknolojinin yaygınlaşmasıyla birlikte geleneksel yöntemlere alternatif olarak öne çıkan mobil tabanlı öğrenme platformları, birey odaklı dijital çözümler sunmaktadır. Rusçanın Kiril alfabesi, karmaşık hâl çekimleri ve vurgu sistemi gibi yapısal özellikleri, başlangıç düzeyindeki öğrenciler için yoğun bir bilişsel yük yaratmaktadır. Bu noktada mnemonik teknikler, kelime dağarcığını görsel, işitsel ve anlamsal çağrışımlar yoluyla uzun süreli belleğe kodlayan etkili zihinsel hatırlatma stratejileri olarak işlev görmektedir. Araştırmada yöntem olarak “tematik karşılaştırmalı çözümleme” benimsenmiştir. Bu doğrultuda, her iki uygulamada yer alan “aile”, “renkler” ve “günlük rutinler” gibi temel modüller; sunulan içerik çeşitliliği ve mnemonik öğelerin entegrasyonu açısından analiz edilmektedir. Analiz süreci; Paivio'nun çift kodlama kuramı, Atkinson ve Shiffrin'in çoklu bellek modeli ve Oxford'un dil öğrenme stratejileri çerçevesinde yapılandırılmıştır. Elde edilen bulgular, yapay zekâ destekli uyarlanabilir öğrenme modellerinin, öğrencinin performansına göre içeriği dinamik biçimde düzenleyerek mnemonik çağrışımları güçlendirdiğini göstermektedir. Özellikle görsel-işitsel desteklerin harf-ses uyumunu kolaylaştırdığı ve mikro öğrenme yaklaşımının karmaşık dilbilgisel yapıları daha anlaşılır kıldığı saptanmıştır. Sonuç olarak çalışma, dijital platformların Rusça öğretimindeki pedagojik potansiyelini ortaya koyarken, bu araçların kelime ediniminde kalıcılığı artırma ve öğrenme kaygısını azaltmadaki rolünü doğrulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rusça Öğretimi, Mnemonik Teknikler, Yapay Zekâ, Duolingo, Busuu

Edebiyat ve Sosyoloji: Toplumsal Gerçekliğin Birlikte İnşası

Tuba Ünlü* & Zeynep Ülker**

*** Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Günümüz dünyasında birey, mevcut gerçekliğin dar sınırları içerisine hapsedilerek zihinsel bir durağanlığa, hatta sistemli bir gerilemeye itilmektedir. Bu kuşatılmışlık içinde insan zihni, ancak edebiyatın sunduğu özgür ve yeniden inşa edilmiş evrende gerçek sınırlarına ulaşabilir. Zira C.P. Snow'un deyişiyle dünyada “iki kültür” vardır: Bilimsel kültür ve hümanist kültür. Özünü edebiyatın oluşturduğu bu hümanist kültür, sadece bir kurgu dünyası değil; bizzat zamanın tarihsel niteliğini kavrama ihtiyacından doğan “ikinci bir bilim dalı” hükmündedir. Bu bağlamda yazar, sadece zihnindekileri kâğıda döken bir anlatıcı değil; toplumsal çelişkileri ve “görünmez prangaları” deşifre eden bir tahayyül ustasıdır. Eğer bir yazar, insanın kendi benliğine sıkıştırılmış kalıplar içindeki hareketlerini toplumsal bir dayatmanın sonucu olarak ele alırsa; işte o zaman o meşhur “sosyoloji hırkasını” giymiş olur. Bu hırka ile yazılan metinlerde yalnızca sanat yapılmaz; aynı zamanda toplumun röntgeni çekilerek bilimsel bir derinlik kazanılır. İki kardeş veya herhangi bir insani ilişkiyi anlatırken, onları toplumun oluşturduğu kalıplardan bağımsız düşünmemek; edebiyatı katı gerçekliğin sığılığına karşı bir “itiraz meydanı” olarak konumlandırmaktır. Bauman'ın sosyoloji ve edebiyatı “siyam ikizi” olarak gören perspektifi, aslında metnin ruhundaki o “bilge huzursuzluğu” besler. Huzursuz olmayan, mevcut konfor alanından sancı duymayan bir zihnin yazıya sığınması imkânsızdır. Sosyolojik bakış açısının bireye sağladığı bu eleştirel güç, edebiyatın bereketli topraklarında zihinsel bir genişleme yaratır. Sonuç olarak; toplumun sosyolojik yapısını kavrayamayan bir zihin, insan ruhunun bu devasa evrendeki yerini tarif edemez. Edebiyat ve sosyolojinin bu sarsılmaz bağı, duyarlı insanın dünyayı anlama çabasındaki en dürüst ve en etkili yoldur.

Anahtar Kelimeler: Bilge Huzursuzluk, Siyam İkizi, İtiraz Meydanı, Kültür.

Akıl Tutulması Olarak Aydınlanma: Max Horkheimer’da Rasyonalite ve Modernliğin Eleştirisi

Tuğçe Ekincioğlu*

*Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Bu çalışma, Aydınlanma düşüncesinin modernlik içerisinde yaşadığı dönüşümü Frankfurt Okulu’nun öncü isimlerinden Max Horkheimer’in rasyonalite eleştirisi bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Aydınlanma, akıllı insanın özgürleşmesinin temel koşulu olarak konumlandırılmış olup hem bilginin kaynağı hem de etik ve toplumsal düzenin normatif ölçütü olarak değerlendirmiştir. Ancak modern toplumun gelişimiyle birlikte bu özgürleştirici akıl anlayışı da dönüşüme uğramış, akıl eleştirel ve normatif içeriğini yitirerek araçsal bir rasyonaliteye indirgenmiştir. Çalışmada, Horkheimer’in “nesnel akıl” ve “öznel akıl” ayrımı temel alınarak modern rasyonalitenin geçirdiği dönüşüm kavramsal ve tarihsel analizle ele alınmaktadır. Bu bağlamda Aydınlanmanın özgürleşme vaadinin modern toplumda tahakküm üreten bir yapıya nasıl dönüştüğü tartışılmaktadır. Bu çalışmada metin çözümlemesine dayalı felsefi bir inceleme yöntemi benimsenmiş olup Horkheimer’in eserlerine ve eleştirel teori literatürüne başvurulmuştur. Bu bağlamda Aydınlanma’nın özgürleşme iddiasının modern toplumda nasıl tahakküm üreten bir yapıya dönüştüğü tartışılmaktadır. Çalışmanın temel bulgusu, modern rasyonalite krizinin aklın ortadan kalkmasıyla değil, nesnel aklın geri çekilerek öznel aklın baskın hale gelmesinden kaynaklandığını ortaya koymasıdır. Bu durum, aklın eleştirel işlevini yitirerek teknik ve hesap yapan bir araç haline gelmesine yol açmıştır. Böylece akıl, toplumsal yaşamın amaçlarını sorgulama yetisini kaybetmesine ve mevcut düzenin ideolojik olarak yeniden üretimine hizmet etmesine yol açmıştır. Sonuç olarak, Horkheimer’in rasyonalite eleştirisinde modern akıllı bütünüyle reddetmekten ziyade, onun eleştirel ve özgürleştirici potansiyelini yeniden düşünmeye yönelik bir felsefi müdahale sunduğu ileri sürülmektedir. Bu yönüyle çalışma, eleştirel teorinin modernlik eleştirisine yaptığı katkıyı kavramsal düzeyde değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aydınlanma, Rasyonalite, Akıl Tutulması

A Foucauldian Approach to Doris Lessing's *The Golden Notebook* and Bernardine Evaristo's *Girl, Woman, Other*

Uğur Yetgin*

*PhD, Erciyes University, Department of English Language and Literature,

This article presents a Foucauldian reading of Doris Lessing's *The Golden Notebook* and Bernardine Evaristo's *Girl, Woman, Other*, focusing on how female protagonists resist dominant power structures and societal norms. Drawing on Michel Foucault's theoretical framework—particularly the concepts of power-knowledge, resistance, discourse, freedom, and the care of the self—the study explores how literary characters negotiate identity within oppressive systems. The analysis examines characters such as Anna, Molly, Marion, Amma, Yazz, and Megan/Morgan, highlighting how they confront and subvert patriarchal expectations through various forms of resistance. These characters engage in self-reflection and transformative practices that allow them to challenge hegemonic discourses and redefine their subjectivities. By doing so, they resist imposed identities and create spaces for autonomy and self-expression. Furthermore, the study compares the differing cultural and historical contexts of the two novels, revealing both divergences and continuities in the representation of female resistance. Despite these contextual differences, the protagonists share a common struggle for liberation and self-determination within male-dominated and institutionalized structures of power. Their narratives illustrate the dynamic relationship between power and resistance, demonstrating that power is not only restrictive but also productive, enabling new forms of subjectivity. Ultimately, this article underscores the transformative potential embedded in both works, emphasizing how literature can serve as a site of resistance and self-construction. Through a Foucauldian lens, the study offers critical insights into the ongoing negotiation between individual freedom and structural power.

Keywords: Foucauldian, Power-Knowledge, Resistance, Discourse, Care Of The Self

Ribât-I Melik Kervansarayı'nın Orta Asya Türk-İslam Tarihindeki Yeri

Yağmur Karahan*

*Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı

Orta Asya, tarih boyunca doğu ile batıyı birbirine bağlayan ticaret yollarının merkezinde yer alarak medeniyetlerin buluşma noktası olmuştur. Bu kadim coğrafyada, özellikle İpek Yolu üzerinde inşa edilen kervansaraylar, yalnızca tüccarların konakladığı basit yapılar değil; aynı zamanda ekonomik, siyasî ve kültürel hayatın şekillenmesinde kilit rol oynayan çok fonksiyonlu kurumlardır. Türk-İslam tarihinin bu alandaki en görkemli ve stratejik eserlerinden biri olan Ribât-ı Melik Kervansarayı, Karahanlılar döneminin mimari dehasını ve devlet otoritesini yansıtan bir örnek teşkil eder. Günümüzde Özbekistan sınırları içerisinde, medeniyetin iki kutbu olan Semerkant ile Buhara arasındaki güzergâhta bulunan Ribât-ı Melik'in, XI. yüzyıl sonları ile XII. yüzyıl başlarında, Karahanlı hükümdarı Şemsü'l-Mülk Nasr Han tarafından inşa ettirildiği kabul edilmektedir. Yapı, İpek Yolu üzerindeki stratejik konumu sayesinde tüccarların, seyyahların ve resmî görevlilerin ana uğrak noktalarından biri hâline gelmiştir. Bu durum, Karahanlı Devleti'nin ticaret yollarını denetleme, bölge güvenliğini sağlama ve merkezi hâkimiyeti pekiştirme siyasetiyle doğrudan ilişkilidir. “Ribât” ismiyle anılması, yapının başlangıçta askerî bir savunma karakolu işlevi gördüğünü, ancak zamanla ticari ve sosyal bir merkeze dönüştüğünü simgelemektedir. Mimari bakımdan Ribât-ı Melik, anıtsal taç kapısı, sağlam plan düzeni ve tuğla süslemeleriyle Orta Asya sanat tarihinde özel bir yere sahiptir. Özellikle giriş cephesinde görülen silindirik gömme sütunlar ve geometrik bezemeler, Türk-İslam mimarisinin erken dönem estetik anlayışını yansıtan en özgün veriler arasındadır. Yapının büyük bir kısmı zamanla harap olmuş olsa da, günümüze ulaşan kalıntıları Karahanlı mimarisinin tuğla işçiliğinde ulaştığı yüksek teknik seviyeyi gözler önüne sermektedir. Kerpiç ve tuğlanın uyumlu birlikteliğiyle şekillenen bu yapı, geniş avlusu ve çok işlevli mekân tasarımıyla bölgedeki kervansaray geleneğinin gelişimine yön vermiştir. Sonuç olarak Ribât-ı Melik Kervansarayı, sadece fiziksel bir konaklama alanı değil; aynı zamanda Karahanlıların sanat vizyonunu, ticari canlılığını ve bozkırın ortasında yükselen paha biçilemez bir tarihî mirastır.

Anahtar Kelimeler: Orta Asya Türk İslam Sanatı, Karahanlı, Kervansaray, Ribat-ı Melik, İpek Yolu

Kıbrısta Garantörlükten Çok Katmanlı İş Birliğine Türkiye'nin Dönüşen Rolü

Yaren Gökçe Bacanlı*

*Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrasya Araştırmaları Anabilim Dalı

Kıbrıs meselesi, on yıllardır Türk dış politikasının temel sütunlarından biri olma özelliğini korurken, adadaki statükoyu ve bölgesel dinamikleri köklü bir değişimden geçmektedir. 1960 Garanti Antlaşması ile hukuki statü kazanan “Garantörlük” statüsü, Türkiye’nin adadaki varlığının güvenlik temelli zeminini oluşturmaktadır. Ancak Soğuk Savaş sonrası uluslararası sistemde yaşanan dönüşümler, Doğu Akdeniz’de enerji jeopolitiğinin yükselişi, Avrupa Birliği’nin genişleme süreci, değişen jeopolitik ittifaklar ve enerji güvenliği arayışları, Türkiye’nin adadaki rolünü geleneksel bir koruyuculuğun ötesine taşımıştır. 1983’te ilan edilen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile kurumsal çerçeve farklılaşırken, ekonomik entegrasyon, altyapı projeleri, su ve enerji temini, eğitim ve kültürel iş birliği gibi alanlar öne çıkmaktadır. Bu süreçte Türkiye, yalnızca güvenlik sağlayıcı değil; aynı zamanda kalkınma ortağı, diplomatik aktör ve bölgesel güç olarak konumlanmıştır. Türkiye’nin Kıbrıs’taki dönüşen rolü, bölgesel bir güç profilinden stratejik bir bölgesel aktöre evrilme sürecinin somut bir tezahürü olmuştur. Bu süreç, Türkiye’nin Kıbrıs politikasında; sadece mevcut durumu korumaya odaklı savunmacı yaklaşımını geride bırakarak, Doğu Akdeniz’in tamamında etkin bir stratejik nüfuz ve geniş kapsamlı iş birliği zeminleri oluşturmaya yöneldiğini göstermektedir. Bu bildiri, Türkiye’nin geleneksel garantörlük haklarını modern bir “bölgesel iş birliği mimarisi” ile nasıl bütünleştirdiğini analiz edecek olup; Ankara’nın adadaki varlığını artık yalnızca askeri bir caydırıcılık unsuru olarak değil, aynı zamanda Doğu Akdeniz’deki enerji arz güvenliği ve siyasi istikrarın kurucu bir bileşeni olarak kurguladığını savunacaktır. Çalışmanın neticesinde, Türkiye’nin ortaya koyduğu bu anlayışın; adadaki mevcut durumu ‘Mavi Vatan’ stratejisiyle bütünleşik bir enerji ve güvenlik yapısına dönüştürdüğü, bu sayede Doğu Akdeniz’i bir çatışma alanı olmaktan çıkarıp kalıcı iş birliğini hedefleyen etkin bir dış politika yansıması sunduğu sonucuna varılacaktır. Bu yaklaşım, Türkiye’nin bölgesel haklarını korurken aynı zamanda Doğu Akdeniz’de kalıcı barışın inşasında üstlendiği rolün teorik ve pratik yansımalarını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs, Türkiye, Doğu Akdeniz, Garantörlük

Lu Xun ve Lianhuanhua: Modern Çin Edebiyatının Görselleşmesi

Yaren Kalabaş*

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Çin Dili ve Edebiyatı Lisans Öğrencisi,

Bu çalışma, modern Çin edebiyatının önemli isimlerinden biri olan Lu Xun'un ölüm sonrası mirasının Çin "lianhuanhua"(çizgi roman) geleneği üzerinden nasıl yeniden üretildiğini ve bu süreçte edebiyatın görselleştirilerek ideolojik bir araca dönüştürülmesini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, Roland Barthes'ın "yazarın ölümü" kuramı ile Lena Henningsen'in Lu Xun üzerine geliştirdiği karşıt yaklaşım birlikte ele alındığında, yazarın ölümünden sonra da kültürel ve politik anlamda etkisini sürdürdüğü ortaya konulmuştur. Lu Xun'un ölümünden sonra, özellikle Çin Komünist Partisi tarafından devrimci bir figür olarak yeniden dayatıldığı ve bu sürecin Çin çizgi romanları aracılığıyla geniş kitlelere aktarıldığı tespit edilmiştir. Bu çizgi romanlar sadece edebi eserlerin görselleştirilmiş biçimleri değil, aynı zamanda yazarın kimliğinin ve ideolojik mirasının yeniden yorumlandığı kültürel ürünleri olmuştur. Çalışmada ayrıca bu çizgi romanların tarihsel gelişimi, biçimsel özellikleri ve Batı çizgi romanlarından ayrılan yönleri incelenmiştir. Özellikle küçük boyutlu, sade dil kullanımı ve metin-görsel birlikteliği ile geniş halk kitlelerine ulaşabilen bu eserlerin, Çin'de erken dönemden itibaren eğitici ve yönlendirici bir işlev üstlendiği görülmüştür. Mao Zedong dönemiyle birlikte Lianhuanhua diye adlandırılan bu çizgi romanların ideolojik bir araç olarak kullanıldığı, çocuk edebiyatı üzerinden toplumsal bilinç oluşturmaya hedeflediği ve düşük fiyatlandırılması sayesinde geniş kitlelere ulaştırıldığı belirlenmiştir. Böylece, çizgi romanların yalnızca estetik bir anlatım biçimi değil, aynı zamanda politik ve kültürel bir yönlendirme aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak bu çalışma, Lu Xun'un edebi mirasının görsel anlatılar aracılığıyla yeniden üretildiğini ve çizgi romanların modern Çin toplumunda hem kültürel hem de ideolojik dönüşümde önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Lu Xun, Lianhuanhua, Çin Çizgi Romanları, İdeoloji, Ma

İsrail-Filistin Çatışmasının Tarihsel Anatomisi

Yaşar Seval*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı

İsrail-Filistin çatışması, modern tarihin en köklü ve çok katmanlı jeopolitik krizlerinden biridir. Bu mesele, basit bir sınır anlaşmazlığının ötesinde; iki ulusun aynı dar coğrafya üzerindeki egemenlik iddiasını, tarihsel meşruiyet arayışını ve varoluşsal mücadelesini temsil etmektedir. Antik dönemde çatışma, yerleşik hayata geçmeye çalışan İbrani kabileleri ile sahil şeridinde güçlü şehir devletleri kuran Filistinliler arasında yaşanmıştır. Günümüzde ise süreç, 19. yüzyıl sonunda Avrupa’da yükselen Siyonizm ve bölgedeki Arap milliyetçiliğinin çarpışmasıyla başlamıştır. 1917 Balfour Deklarasyonu ve ardından gelen İngiliz Manda yönetimi, çatışmanın temellerini atmıştır. Bu araştırmanın amacı, İsrail-Filistin çatışmasının tarihsel süreç içerisindeki gelişimini ele alarak, çatışmanın ortaya çıkış nedenlerini, önemli kırılma noktalarını ve günümüze uzanan etkilerini bütüncül bir şekilde değerlendirmektir. Aynı zamanda çatışmanın siyasi, toplumsal ve uluslararası boyutlarını ele alarak, meselenin çok katmanlı yapısını ortaya koymak hedeflenmektedir. II. Dünya Savaşında Nazilerin Yahudi Soykırımı ve soykırımdan kurtulan Yahudilerin sözde “Vadedilmiş Topraklar” olarak görülen Filistin’e yerleşmesi, Araplar ve Yahudiler arasında çıkan huzursuzluk bölgedeki gerilimi artırmıştır. 1947 Birleşmiş Milletler Paylaşım Planı’nın reddedilmesiyle başlayan 1948 Arap-İsrail Savaşı, İsrail Devleti’nin kurulmasıyla sonuçlanırken; Filistinliler için “Nakba” (Büyük Felaket) olarak anılan kitlesel bir göç ve mülteci sorununun başlangıcı olmuştur. Çatışmanın modern dinamiklerini belirleyen en kritik kırılma noktası 1967 Altı Gün Savaşı’dır. Bu savaşla başlayan Batı Şeria ve Gazze’deki İsrail işgali, direniş hareketlerini (İntifadalar) ve uluslararası hukukun “işgal edilmiş topraklar” statüsündeki tartışmalarını doğurmuştur. Soğuk savaş dönemi boyunca dünyadaki birçok sol eğilimli örgütün Filistin direnişini desteklemesiyle çatışmalar ve eylemler küresel çapta yaşanmıştır. 1990’lardaki Oslo Barış Süreci, “iki devletli çözüm” vizyonunu gündeme getirirse de yerleşim birimlerinin genişlemesi, Kudüs’ün statüsü ve taraflar arasındaki radikalleşme süreci sekteye uğratmıştır. Günümüzde kriz; Batı Şeria’daki parçalı yönetim yapısı, Gazze’deki abluka ve Hamas’ın 7 Ekim 2023 saldırısı sonrası tırmanan yüksek yoğunluklu şiddet sarmalıyla karakterize edilmektedir. Sonuç olarak İsrail-Filistin çatışması, sadece bölgesel bir sorun değil, uluslararası hukukun, insan haklarının ve küresel diplomasinin sınındığı çok boyutlu bir krizdir. Kalıcı barışın sağlanması, her iki halkın güvenlik kaygılarının giderilmesi ve kendi kaderini tayin hakkının tanınmasıyla mümkün görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: İsrail, Filistin, Nakba, İntifada, Vadedilmiş Topraklar

Soyadı Kanunu’nun Taşra Toplumuna Yansımaları; Sivas Örneği

Yeşim Ünsal*

*Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Yüksek Lisans

Soyadı Kanunu’nun Sivas örneğinde tarihsel, hukuki ve toplumsal boyutlarını inceleyerek erken Cumhuriyet döneminde taşrada yürütülen kimlik inşa sürecini ortaya koymayı amaçlamaktadır. 1934 tarihli Soyadı Kanunu, Türkiye’de modern vatandaşlık anlayışının yerleşmesi, nüfus kayıtlarının düzenli hale getirilmesi ve bireylerin resmî kimliklerinin standartlaştırılması bakımından önemli bir dönüm noktasıdır. Fakat bu kanunun etkisi yalnızca idarî ve hukukî alanla sınırlı kalmamış, taşra toplumlarının hafızası, yerel kimlik yapısı ve gündelik ilişkileri üzerinde de belirleyici olmuştur. Bu çerçevede çalışmada önce Soyadı Kanunu’nun tarihsel ve hukuki arka planı ele alınmış, ardından Cumhuriyet’in taşrada toplumsal dönüşüm projesi bağlamında Sivas’ın yerel yapısı, aile ilişkileri ve adlandırma geleneği değerlendirilmiştir. Sivas örneği, güçlü sülale yapıları, lakap kullanımı, aile adı geleneği ve yerel hafızanın canlılığı sebebiyle özel önem taşımaktadır. Çalışmada, kanun öncesinde kullanılan lakap, aile adı, meslek adı, memleket nisbesi ve benzeri tanımlama biçimlerinin, Soyadı Kanunu ile birlikte nasıl resmîleştirildiği ve dönüştürüldüğü incelenmiştir. Yanı sıra yerel basın, Halkevleri ve resmî makamların bu sürecin taşrada benimsetilmesi ve uygulanmasındaki rolü ele alınmıştır. Elde edilen bulgular, Soyadı Kanunu’nun Sivas’ta yalnızca yeni bir isimlendirme sistemi getirmediğini; aynı zamanda toplumsal hafızayı yeniden biçimlendirdiğini, aile aidiyetini farklı bir düzleme taşıdığını ve resmî kimlik ile yerel tanınma biçimlerini aynı anda etkilediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Soyadı Kanunu, Sivas, taşra toplumu, yerel kimlik, lakap.

Rusçada ve Türkçede Hareket ve Duygu Bildiren Somatik Deyimlerin Karşılaştırmalı İncelenmesi

Yiğit Kozan*

*Erciyes Üniversitesi, Rus Dili ve Edebiyatı Lisans Öğrencisi

Bu çalışma, Rusça ve Türkçede hareket ve duygu bildiren somatik deyimlerin karşılaştırmalı bir incelemesini sunmaktadır. Bu bağlamda deyimler; yalnızca sözlük anlamlarıyla değil, aynı zamanda insan davranışlarını, toplumsal algıları ve kültürel değerleri yansıtan dil unsurları olarak değerlendirilmektedir. Somatik unsurların (vücut parçalarının), somut eylemler aracılığıyla nasıl soyut anlam kazandığı incelendiğinde, her iki dilin de dünyayı anlamlandırma ekseninde paralellikler taşıdığı görülmektedir. Örneğin; Rusçada uyuklama halini bir kuşun doğal devinimiyle özdeşleştiren ‘клевать носом’ (burnuyla gagalamak) ifadesi ile Türkçedeki ‘kafası düşmek’ veya ‘ayakta uyumak’ deyimleri, bireyin yorgunluk karşısındaki doğal bedensel tepkisinin her iki kültürde de benzer bir görsel imgeyle karşılandığını gösterir. Benzer şekilde, birine destek olma veya birinin himayesinde olma durumunu ifade eden Rusçadaki ‘быть под крылышком’ (kanatları altında olmak) ile Türkçedeki ‘kanat germek’ deyimleri; koruma ve sahiplenme duygusunu kuşların şefkatli doğası üzerinden somutlaştırarak ortak bir kültürel hassasiyeti yansıtmaktadır. Çalışmanın kapsamı genişletildiğinde, “el” ve “göz” gibi organların sosyal yaşamdaki yeri ve rolü dikkat çekicidir. Rusçada bir işi büyük bir ustalıkla ve özveriyle yapmayı betimleyen ‘всё в руках горит’ (her şeyin elinde yanması, parlaması) deyimini, Türkçedeki ‘on parmağında on marifet’ ifadesiyle yetenek ve el becerisi bağlamında tam bir anlamsal örtüşme sergilemektedir. Literatürde Rusça ve Türkçe somatik deyimleri yapısal ve anlamsal açıdan inceleyen çalışmalar mevcut olsa da “somatik unsur-hareket-duygu” çerçevesinde bütüncül bir modelle analiz edildiği bir çalışmanın eksikliği görülmüştür. Bu yönüyle çalışma; deyimleri davranışsal ve duygu bilimsel açılardan ele alarak literatürdeki metodolojik boşluğu doldurmayı ve alana yeni bir bakış açısı kazandırmayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla bu karşılaştırmalı inceleme; somatik deyimlerin sadece iki dil arasındaki anlamsal benzerliklerini değil, aynı zamanda insanın dış dünyası ile kurduğu ilişkiyi gözler önüne sermektedir.

Anahtar Kelimeler: Rusça Ve Türkçe Somatik Deyimler, Karşılaştırmalı Dilbilim Hareket, Duygu

7. Dönem Kayseri Milletvekilleri ve Meclis Faaliyetleri

Yusuf Buğra Karaca* & Prof. Dr. Hikmet Zeki Kapçı

*Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Yüksek Lisans

**

7. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi çerçevesinde Kayseri milletvekillerinin temsil yapısını ve meclis faaliyetlerini incelemektedir. Çalışmada, tek parti yönetiminin son evresinde şekillenen siyasal ortam, II. Dünya Savaşı yıllarının ekonomik ve idarî baskıları ile çok partili hayata geçiş sürecinin ilk belirtileri birlikte ele alınmıştır. Bu çerçevede Kayseri'nin yalnızca bir taşra şehri olarak değil, erken Cumhuriyet döneminde ekonomik, idarî ve toplumsal açıdan gelişen bir merkez olarak meclisteki temsilinin önem kazandığı vurgulanmıştır. Kayseri milletvekillerinin meclisteki varlığı, yalnızca isim listesi düzeyinde kalmamış; bütçe görüşmeleri, vergi düzenlemeleri, kamu idaresi, belediyeçilik, hukukî düzenlemeler ve savaş ekonomisiyle ilgili başlıklarda somut faaliyetlerle görünür hâle gelmiştir. Özellikle Ahmet Hilmi Kalaç, Mehmet Faik Baysal, Muhittin Taner, Cafer Tüzel ve diğer milletvekillerinin konuşmaları, teklifleri ve meclis müdahaleleri, Kayseri temsilcilerinin hem yerel meseleleri hem de ülke genelini ilgilendiren konuları gündeme taşıdığını göstermektedir. Bu durum, Kayseri milletvekillerinin pasif bir temsil grubu değil, dönemin siyasî ve idarî meselelerinde etkili rol oynayan bir heyet olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda söz konusu faaliyetler, yasama sürecinin işleyişine katkı sunan aktif bir temsil pratiğinin varlığını da açıkça göstermektedir. Bu durum, Meclis çalışmalarının niteliğini artıran ve taşra ile merkez arasındaki ilişkiyi daha görünür kılan bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Sonuç olarak Kayseri milletvekilleri, taşra ile merkez arasındaki siyasî etkileşimin somut bir örneğini teşkil etmektedir. Söz konusu temsil pratiği, bir yandan tek parti rejiminin kurumsal işleyişini ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin merkezî karar alma yapısını yansıtırken, diğer yandan çok partili siyasal hayata geçiş sürecinin yerel düzeydeki ilk yansımalarını da ortaya koymaktadır. Bu çerçevede Kayseri milletvekillerinin Meclis faaliyetleri, yalnızca bireysel siyasi performanslar olarak değil, dönemin temsil anlayışını ve devlet-toplum ilişkilerinin niteliğini gösteren yapısal unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: 7. Dönem TBMM, Kayseri Milletvekilleri, Meclis Faaliyetleri, Tek Parti Dönemi, Siyasal Temsil

Amerikan Dış Politikasında Dinsel Bir Parametre Olarak Evanjelikalizm: 1983-1993 Türkiye-ABD İlişkileri Üzerine Bir İnceleme

Yusuf Can Topçu*

***ERCIYES ÜNİVERSİTESİ, TARİH**

Bu çalışma, Amerikan dış politikasının şekillenmesinde temel bir dinamik olan Evanjelikalizmin, 1983-1993 yılları arasındaki Türkiye-Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ilişkileri üzerindeki etkisini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Literatürde ABD'nin "Orta Doğu" politikalarına dair dini yaklaşımlar geniş yer bulsa da, bu etkinin Türkiye ile olan ikili uluslararası münasebetlere yansımaları akademik bir boşluk olarak durmaktadır. Bu bağlamda araştırma; dini saiklerin dış politika karar alma süreçlerine nasıl nüfuz ettiğini ve bu durumun Türk-Amerikan dış ilişkilerine (özellikle Soğuk Savaş'ın sonu ve sonrası geçiş döneminde) nasıl yansıdığını sorgulamaktadır. Ronald Reagan'ın "Şer İmparatorluğu" (Evil Empire) söylemleri ile başlayan ve sonrasında Bush'un Körfez Savaşı sırasında "Şer Eksenini" gibi dinsel imalı çıkışları ile devam edecek olan bu dönem ABD'nin "dini sağ" politikalar üretmesine sebep olmuş ve dış politikada bu doğrultuda ilerlenmesine ortam hazırlamıştır. Türkiye'de Özal dönemine denk gelen ve muhafazakar-liberal siyasetin benimsendiği bu yıllarda, Türk-Amerikan ilişkilerinin ABD siyaseti ile bir uyum yakaladığı gözlemlenmekte, ABD'nin "Yeşil Kuşak" gibi politik projelerinde bölgenin "yeşil" ve "liberal" bir ortak olarak, ılımlı görünen Türkiye'nin yer aldığı değerlendirilmektedir. Türkiye'nin İslam ülkelerine rol model olma görevini üstlendiği, Batı'ya (ABD) müttefik bir antikomünist örnek olarak ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte Türk Hükümeti'nin Amerikan Hükümeti ile olan ilişkilerine yaklaşımı pragmatist çerçevede olmuşsa da, Amerika'ya rağmen değil Amerika ile işbirliği şeklinde dış politika yapımı izlediği gözlemlenmiştir. Bu çalışma, ABD'nin Hristiyanlığından ziyade Protestanlık mezhebinin Evanjelikalizm akımı ile ABD'de güçlendiği, Türk-Amerikan ilişkilerinin iyileştiği aynı zamanda ABD'de dini söylemlerin yükseldiği bir dönem olan 1983-1993 yılları ile sınırlandırılmıştır. Çalışma, geleneksel realizm eksenli dış politika analizlerinin ötesine geçerek, Evanjelikalizm'in devletlerarası ilişkilerdeki belirleyiciliğini tarihi bir bakış açısıyla ortaya koymayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Cumhuriyet Tarihi, Din, Evanjelikalizm, Dış Politika

Orta Asya'nın İlim Hazinesi: Bekmir Medresesi

Yusuf Kırtas*

*Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı

İslam medeniyetinin ve Orta Asya kültürünün temel taşlarından biri olan medreseler, sadece dini eğitimin verildiği mekanlar değil, aynı zamanda matematik, astronomi ve felsefe gibi aklî ilimlerin harmanlandığı birer üniversite niteliğindedir. Özbekistan'ın kadim topraklarında yükselen medreseler, mimari estetiği bilginin kutsallığıyla birleştirerek yüzyıllar boyu bilim insanlarının yetiştiği birer “aydınlanma ocağı” vazifesi görmüştür. Bu köklü geleneğin 20. yüzyıl başındaki en zarif temsilcilerinden biri, Özbekistan'ın Karşı (Nasaf) şehrinde yükselen Bekmir Medresesi'dir. 1911 (Hicri 1329) yılında, Mangıt boyuna mensup olan ve hayırseverliğiyle tanınan Bekmurodboy tarafından inşa ettirilen bu yapı, bölgenin geç dönem mimari mirasının en seçkin örnekleri arasında kabul edilir. Geleneksel “Buhara üslubu” ile tasarlanan medrese, geniş bir merkezi avlu etrafında kurgulanmış tipik bir yapısal düzene sahiptir. Yapısal özellikleri bakımından incelendiğinde, Bekmir Medresesi'nin anıtsal kubbelerden ziyade “dama” olarak adlandırılan ahşap kirişli düz tavan sistemini tercih etmesi, dönemin rasyonel mimari yaklaşımlarını yansıtır. Tamamı dayanıklı pişmiş tuğladan inşa edilen yapıda, öğrencilerin konakladığı 23 adet hücre bulunmaktadır. Girişin her iki yanında konumlanan büyük dersaneler, medresenin eğitim faaliyetlerinin kalbini oluşturur. Yapının giriş portalı üzerinde yer alan mermer kitabe, banisi ve mimarı hakkında bilgiler sunarken; köşe kuleleri ve üzerlerindeki tuğla kubbeler, binaya dengeli bir anıtsallık katar. Bekmir Medresesi'ni emsallerinden ayıran ve tarihte özel bir konuma yerleştiren asıl unsur, döneminde kadın eğitime tahsis edilerek “Ayollar Akademiyası” (Kadınlar Akademisi) olarak hizmet vermesidir. Bu yönüyle, bölgedeki Odina Medresesi ile birlikte kadınların toplumsal ve entelektüel hayattaki rolünü güçlendiren öncü bir eğitim kurumu olmuştur. 1860'lı yıllarda inşa edilen Shermuhammad Medresesi ile benzerlikler taşısa da Bekmir Medresesi daha yalın süslemeleri ve işlevselliği ön plana çıkaran tasarımıyla 20. yüzyıl başındaki modernleşme eğilimini temsil eder. 2013-2021 yılları arasında gerçekleştirilen titiz restorasyon çalışmaları sayesinde tavan yalıtımından cephe temizliğine kadar her ayrıntısı aslına uygun şekilde korunan yapı, bugün Karşı'nın Eski Şehir bölgesindeki Odina Parkı içerisinde yer almaktadır. Özbekistan'ın ulusal kültürel miras listesinde yer alan bu eser hem mimari bir şaheser hem de Orta Asya'nın toplumsal aydınlanma tarihine ışık tutan yaşayan bir tanık olarak varlığını sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bekmir Medresesi, Özbekistan, Karşı (Nasaf), Medrese Mimarisi, Kadın Eğitimi

Kapı Ağası Hüseyin Ağa Türbesi ve Tarihlendirilmesi

Zehra Çağlı*

*Erciyes Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü/ Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı

Hüseyin Ağa Osmanlı devrinde II. Bayezid zamanı ak ağalardan olup Kapı Ağalı yapmış ve önemli imar faaliyetlerinde bulunmuştur. Hüseyin Ağa'nın yaptırmış olduğu eserler üzerindeki kitabeler ve vakfiyelerden anlaşıldığı üzere bilinen en eski eseri 1483 yılında Amasya'da yaptırmış olduğu bedestendir. Amasya ardından Sonisa ve İstanbul'da imar faaliyetlerine devam etmiştir. Hüseyin Ağa'nın en önemli eserlerinden biri İstanbul'da kadirga semtinde bulunan ve eski bir Bizans kilisesi olan Sergios Bakhos Kilisesi'nden dönüştürülmüş cami ve külliyesidir. Bugün bu cami Küçük Ayasofya olarak anılmaktadır. Hüseyin Ağa'nın ölümünün ne zaman gerçekleştiği tam olarak bilinmemekle birlikte başı kesilerek idam edildiği ve bugün Küçük Ayasofya Cami'nin yanına yaptırılmış olan türbesine defnedildiği bilinmektedir. Hüseyin Ağa'nın vefatı ile ilgili anlatılan hikayeye göre II. Bayezid Hüseyin Ağa'nın idamını istemiştir. Hüseyin Ağa'nın idamı caminin avlusunda minarenin bulunduğu alanda başı kesilerek gerçekleştirilmiştir. Hüseyin Ağa başı elinde türbenin bulunduğu alana kadar koşmuş ve orada yere düşerek can vermiştir. Caminin avlusunda düştüğü bu yere türbesi yaptırılarak defnedilmiştir ve türbe kesik baş türbesi adı ile anılmaya başlanmıştır. Türbenin genel özelliklerine bakıldığında sekizgen planlı olup yine sekizgen bir örtü ile üzeri kapatılmıştır. Yapının süsleme özellikleri ise taş ve tuğla almaşık olarak inşa edilmiştir. Türbe üzerinde tarih belirten herhangi kayıt olmamakla birlikte Hüseyin Ağa'nın ölümünün ne zaman gerçekleştiği de tam olarak bilinmez bu bağlamda konu dahilinde Hüseyin Ağa'nın türbesinin plan ve süsleme özelliklerinden bahsedilerek yapı tarihlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelime: Kapı Ağası Hüseyin Ağa, Türbe, Türbe Tarihlendirilmesi.

From Patriarchy to Inversion: The Symbolic Order in the Film *Tersine Dünya*

Zekiye Gök*

*Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi \ İngiliz Dili ve Edebiyatı

In this study, the film of the same name adapted from Orhan Kemal's novel *Tersine Dünya* is examined through Jacques Lacan's psychoanalytic theory, focusing on how the concept of the Symbolic Order collapses in the film with supporting examples. The main focus of this study is to analyze how the symbolic patriarchal system and gender roles are reflected in society based on general social norms, and how they are questioned and deconstructed through the film *Tersine Dünya*. In this study, film analysis of *Tersine Dünya* is used as the method, and certain scenes and characters are examined as examples in relation to the theory of the Symbolic Order. When the findings are analyzed, it is seen that in *Tersine Dünya*, a world is constructed that disrupts the symbolic order accepted as the normal system of today. In the film, women are portrayed as taking on patriarchal roles, while men are depicted as characters who perform roles that are socially imposed on women, placing them in an inferior position. This reversed order actually reveals that the patriarchal system is a structure shaped through language, law, and culture, and that it is flexible and changeable. Some elements used in the film also support this situation; in particular, narrative techniques such as irony and exaggeration make the film stronger in terms of its critique of the Symbolic Order. In the discussion section, the film does not only present a reversed world order; it also reveals how Lacan's theory of the Symbolic Order is shaken and questioned. The film shows that this symbolic order is not fixed, but instead a structure that changes depending on cultural rules. In addition, it is emphasized that concepts such as authority and identity are also changeable structures. The visual and technical elements used in the scenes demonstrate that gender roles are not fixed either; they are learned later and can be shaped. In conclusion, the film *Tersine Dünya* critically reveals how the existing symbolic order is disrupted and offers viewers a chance to question the patriarchal social order through thought-provoking messages. This study contributes to the critique of the Symbolic Order theory through the example of a film adapted from a Turkish literary work.

Keywords : Orhan Kemal ,Symbolic order , Patriarchal system, Collapsing gender roles

Türk ve Çin Kültürlerinde Renk Sembolizmi

Zeynep Asude Yılmaz*

*Erciyes Üniversitesi/Edebiyat Fakültesi/Çin Dili ve Edebiyatı

Bu çalışmada, Türk ve Çin kültürlerinde renk sembolizmi dilbilimsel ve kültürel bağlamda karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Özellikle 5 temel renk kabul edilen gök/mavi/yeşil, ak/beyaz, kara/siyah, al/kızıl/kırmızı ve sarı/altın üzerinde durulmuştur. Her iki kültürde de renklerin sadece görsel unsurlar olmaktan sıyrıldığı; kozmolojik, sosyal ve kültürel anlamlar taşıyan semboller olduğu kabulünden hareketle renklerin arka planının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırma, nitel bir yaklaşıma sahip olup literatür taraması ile oluşturulmuştur. Bu kapsamda Türk kültüründe renklerin tarihsel kullanımları temel bir eser olan “Divânu Lügati’t-Türk” ve “Türk Kültüründe Renkler” gibi güncel kaynaklar üzerinden incelenmiştir. Çin kültüründe renk sembolizmi ise Wolfram Eberhard’ın “A Dictionary of Chinese Symbols: Hidden Symbols in Chinese Life and Thought” başta olmak üzere literatür çerçevesinde değerlendirmeye alınmıştır. Esasen, her iki kültürde de bulunan “5 Renk Sistemi”nin varlığı çalışmanın temelini oluşturmuştur. Elde edilen bulgulara göre Türk kültüründe renklerin büyük ölçüde eski Türk kozmolojisi ve yön sistemi ile ilişkilidir. Gök (mavi/yeşil) rengi doğuyu, huzuru ve iyiliği; kırmızı (al/kızıl) renk güneyi, şüpheyi ve gücü; ak (beyaz) batıyı, saflığı ve yüceliği; kara (siyah) kuzeyi, ölümü ve karanlığı; sarı (altın/sarı) ise merkezi ve zenginliği temsil etmektedir. Çin kültüründe ise benzer şekilde “Wu Xing” (Beş Unsur) düşüncesinin varlığı ile renkler; yönler, elementler ve kültürel anlamlar ile ilişkilendirilmiştir. Mavi/yeşil doğuyu, ağaç/tahta elementi ve iyiliği; kırmızı güneyi, ateş elementini ve şans; beyaz batıyı, metal elementini ve saflığı; siyah kuzeyi, su elementini ve karanlığı; altın/sarı ise merkezi, toprağı ve otoriteyi temsil etmektedir. Her iki kültürde de renklerin doğa unsurları ve yönler ile ilişkilendirilmesi dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, Türk ve Çin kültürlerinde renklerin dilsel ve kültürel bağlamlarda sembolik anlamlara sahip olduğu ve kozmolojik düzenler içerisinde anlamlar kazandığı; ancak bazı noktalarda kendilerine özgü katmanlara dayanarak farklılık gösterdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Renk Sembolizmi, Türk Kültürü, Çin Kültürü, Kozmoloji

‘İki Senlik Bakır Para’ Ekseninde Japon Honkaku Polisiyesinin Doğuşu

Zeynep Demirel*

*Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Japonya’da polisiye edebiyatın erken dönemi, çoğunlukla Edgar Allan Poe ve Arthur Conan Doyle gibi Batılı yazarların eserlerinin doğrudan çevirileri veya yüzeysel taklitlerinden ibaretti. Bu tekdüzelik ve Batı’ya bağımlılık, Japon gizem edebiyatının kurucusu kabul edilen Edogawa Rampo’nun 1923 yılında yayımladığı ilk özgün eseri “İki Senlik Bakır Para” (二銭銅貨, Nisen Dōka) öyküsüyle köklü bir biçimde kırılmıştır. Bu çalışmanın temel amacı, “İki Senlik Bakır Para” öyküsünü merkeze alarak Japon edebiyatında “Honkaku” (klasik/ortodoks gizem) polisiyesinin doğumunu ve Batı’dan alınan ilhamın bir kopya olmaktan çıkıp yerel bir kültürel adaptasyon sürecine evrilmesini incelemektir. Araştırmada metin analizi ve karşılaştırmalı edebiyat yöntemleri kullanılarak, Rampo’nun kurgusal yapısı ile Batılı kaynakları arasındaki bağlar detaylı bir şekilde değerlendirilmiştir. Mevcut alan yazında, Rampo’nun eserlerindeki Batı etkisi, grotesk unsurlar ve Japon gizem kurgusu gibi temalar ele alınmıştır. Kaynakça’da seçilen çalışmalar, tüm bu anlatılanlarla ilgilidir ve çalışmada kullanılacaktır. Çalışmanın bulguları, Rampo’nun, Poe’nun “Altın Böcek” öyküsündeki şifre çözme mantığını aynen aktarmadığını göstermektedir. Yazar, İngilizcedeki harf frekanslarına dayalı şifreleme yöntemi yerine Japonca Kana hece sistemini, Braille alfabesini ve geleneksel Budist “Namu Amida Butsu” duasını birleştirmiş ve bütünüyle yerel bir şifre yaratmıştır. Bu durum, metindeki gizemin çözümünü sadece dilsel bir uyarılma değil, aynı zamanda kültürel bir entegrasyon başarısı yapmaktadır. Tartışma bölümünde, yazarın dönemin tekinsiz “Ero Guro Nansensu” altkültürünün içinde yer almasına rağmen, okura ve dedektife eşit şans tanıyan rasyonel bir zekâ bulmacası yaratmasının edebiyat dünyasında yarattığı kırılma ele alınmıştır. Çalışmanın sonucunda, Edogawa Rampo’nun “İki Senlik Bakır Para” eseri vasıtasıyla Batı formüllerini Japon kültürüyle organik bir şekilde harmanladığı ve taklitten özgünlüğe geçişi başarıyla tamamladığı görülmektedir. Bu öykü, Japon edebiyatında rasyonel zekayı merkeze alan Honkaku türünün temel taşıdır.

Anahtar Kelimeler: Honkaku, Edogawa Rampo, İki Senlik Bakır Para, Japon Polisiyesi

İdeal Cumhuriyet Çocuğu Nasıl Olmalı? Gürbüz Türk Çocuğu Dergisi Örneği (1926-1930)

Zeynep Güven*

*Erciyes Üniversitesi, Atatürk İlkleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü

Cumhuriyetin kuruluşunu izleyen erken dönem, inşa edilmekte olan ulus-devlet yapısının ve bu yapıya mensup bireylerin ulusal kimliklerinin şekillendirildiği kritik bir tarihsel sürece işaret etmektedir. Savaşın yıkıcı etkilerinin ardından, çeşitli hastalıklar ve salgınlarla mücadele eden genç Cumhuriyet, güçlü ve sağlıklı nesiller yetiştirmeyi temel bir hedef olarak benimsemiş; bu doğrultuda nüfus politikalarını sistemli bir biçimde yapılandırmıştır. Bu çok yönlü politikaların temel dayanaklarından biri, Cumhuriyet'in sürekliliğini sağlayacak ve onu ileriye taşıyacak kuşakların yetiştirilmesi olmuştur. Nitekim savaş sonrası dönemde bakımsız, kimsesiz ve korunmaya muhtaç çocuklar başta olmak üzere, eğitim süreçlerinden kopmuş ya da eğitim imkânlarına erişemeyen ve çeşitli hastalıklarla mücadele eden çocuk nüfus, yalnızca toplumsal bir sorun değil, aynı zamanda ulusal bir mesele olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda Cumhuriyetin kurucu kadroları, yalnızca fiziksel açıdan sağlıklı bireyler yetiştirmeyi değil, aynı zamanda Cumhuriyet'i siyasal ve toplumsal düzlemde anlamlı kılacak bir yurttaş tipinin inşasını hedeflemiştir. Bu çerçevede yayımlanan Gürbüz Türk Çocuğu Dergisi, Himâye-i Etfâl Cemiyeti'nin faaliyetlerini yansıtan ve erken Cumhuriyet'in sağlık, eğitim ve nüfus politikalarını destekleyen önemli bir yayın organı olmuştur. Dergi hem çocuklara hem de yetişkinlere yönelik içerikleriyle sağlıklı, bilinçli ve değerlerle donatılmış nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlamıştır. Bu çalışmanın amacı, Gürbüz Türk Çocuğu Dergisi üzerinden erken Cumhuriyet döneminde inşa edilmek istenen ideal çocuk ve yurttaş tipini ortaya koymaktır. Çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılarak derginin yayımlanan sayıları incelenmiş ve ilgili literatür değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, derginin yalnızca sağlık ve eğitim odaklı bir yayın olmadığını; aynı zamanda ulusal kimlik ve değerler sisteminin aktarımında işlevsel bir araç olduğunu göstermektedir. Günümüzde benzer içeriklerin farklı medya araçlarıyla sürdürülebileceği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ulus, Cumhuriyet, Nüfus, Gürbüz Türk Çocuğu Dergisi.

İngiliz Kadın Seyyahların Gözünden Osmanlı Kadınları: *The Turkish Embassy Letters* ve *Turkish Life in Town and Country* Eserlerinde Türk Kadınının Detaylı Portresi

Zeynep Nur Zincirli*

*İstanbul Üniversitesi/ Edebiyat Fakültesi/ İngiliz Dili ve Edebiyatı

Osmanlı İmparatorluğu 16. Yüzyıldan itibaren dünya çapında seyyahların gözde noktalarından biri olmuştur. Bu seyyahlardan birçoğu da kadın, harem, örtünme gibi konularda gerek kulaktan dolma bilgileri gerek bizzat gördüklerini metinlerine aktarmış ve Batı'daki Oryantalist Osmanlı kadını stereotipinin şekil almasına yardımcı olmuştur. Yapılan çeşitli değerlendirmeler sonucundaysa Oryantalist birçok erkek seyyahın fantezilerinde kurguladığı Osmanlı kadınının aksine, Batılı kadın seyyahların eserleri, daha farklı ve gerçekçi bir Doğulu kadın tipolojisi ortaya koyduğu neticesine ulaşılmıştır. (Akman, 2011:47) Bu kadın seyyahlar arasında ilk sayılan Leydi Montagu'nun *The Turkish Embassy Letters* adlı seyahat mektupları ile Türkçeyi ana dil seviyesinde bilen Lucy M. J. Garnett'ın *Turkish Life in Town and Country* adlı eseri Osmanlı kadını hakkında bizlere önemli bilgiler sunar. Bununla birlikte daha önce özellikle bu iki İngiliz kadının eserleri hakkında yazıldıkları dönemlerin zihniyetleri göz önünde bulundurularak kapsamlı bir değerlendirme yapılmadığı fark edilmiştir. Yukarıda belirtilmiş eserler, Edward Said'in Oryantalizm kuramı başta olmak üzere çeşitli Şarkiyatçıların kuramları aracılığıyla karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş, yapılan analizler sonucunda ise iki kadın yazarın en fazla Osmanlı'daki kadın köleler ve statüleri hakkında yazılar yazdığı, ancak aynı milletten olmalarına rağmen yaşadıkları yüzyılların getirdiği anlayış farklılığından ötürü özgürlük, kölelik ve cariyelik gibi kavramları birbirlerinin tam tersi şeklinde yorumladığı görülmüştür. Bu farklılık, okuyuculara İngiliz kadınları başta olmak üzere dünya çapında insanların zihninde 200 yıl içinde özgürlük denen olgunun şekil değiştirdiğini göstermiştir. Özetle bu çalışma, İngiliz kadınlarının her ne kadar erkek yazarlara kıyasla daha objektif yorum yapmaya çalışsa da Oryantalist bakış açısını kullanmaya devam ettiklerini ve bunun sonucu olarak da Osmanlı kadınlarının özgürlüğü ve statüsüne tamamen rasyonel ve ön yargılardan uzak yaklaşmadıklarını, iki metnin yazımı arasında gerçekleşen Fransız Devrimi gibi özgürlük, kölelik ve statü atlama gibi olgulara bakış açısının değiştiği olayların hür olma kavramına bakışını nasıl değiştirdiğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Kadın Köleliği, Oryantalizm, Seyahatname, Zihniyet Değişimi

Modern Türk Şiirinin İnşasında Fransız Paradigması

Zeynep Nisa Taşdan*

*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Edebiyat Fakültesi/Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü

Modern Türk şiiri, son yüzyıllık gelişim sürecinde kendi özgün kimliğini inşa ederken Fransız şiir estetiği ile yoğun ve dönüştürücü bir etkileşim içerisinde olmuştur. Bu bildiri, Cumhuriyet dönemi Türk şiirindeki temel estetik kırılmaları ve bu kırılmalarda Fransız poetikasının oynadığı kurucu rolü analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın odağını; 1920’lerden itibaren Ahmet Haşim ve Yahya Kemal ile somutlaşan “saf şiir” (poésie pure) anlayışından başlayarak, İkinci Yeni ve sonrası modern yönelimlere kadar uzanan süreç oluşturmaktadır. Bu doğrultuda, Fransız sembolizminin imgelem dünyası, parnasizmin biçimci titizliği ve sürrealizmin dilsel özgürleşme pratiklerinin Modern Türk şiirinin anatomisini nasıl şekillendirdiği üzerinde durulacaktır. Erdoğan Alkan’ın *Şiir Sanatı* eserindeki veriler ve saptamalardan hareketle, özellikle sembolist Fransız şairlerin Türk şiiri üzerindeki duyuşsal ve yapısal etkileri metinlerarası bir yöntemle incelenecektir. Bu bağlamda Garip hareketi ile başlayan ve İkinci Yeni ile derinleşen süreçte, Fransız şiirinin modern Türk şiirine etkisi değerlendirilecektir. Sonuç olarak bu çalışma, Modern Türk şiirinin serüveninin sadece bir yerleşme çabası olmadığını; aksine Fransız estetik değerlerinin Türkçenin olanaklarıyla yeniden üretildiği, evrensel bir modernleşme projesi olduğunu ortaya koymayı hedeflemektedir. **Anahtar Kelimeler:** Modern Türk Şiiri, Fransız Şiir Estetiği, Saf Şiir (Poésie Pure), Sembolizm, Metinlerarasılık, Türk Modernleşmesi